MODERN KLASİKLER DİZİSİ - 29

CARSON McCULLERS

ALTIN GÖZDE YANSIMALAR

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN:
İPEK BABACAN

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

CARSON McCULLERS

ALTIN GÖZDE YANSIMALAR

İngilizce aslından çeviren:

İpek Babacan

özgün adı

Reflections In A Golden Eye

Annemarie Clarac-Schwarzenbach için

I

Barış döneminde bir ordugâh sıkıcı bir yerdir. Birtakım şeyler olur, ama bunlar hep tekrar tekrar olur. Bir üssün genel yerleşimi de başlı başına tekdüzeliğe katkıda bulunur -muazzam beton kışlalar, her biri tıpatıp öbürü gibi yapılmış dizi dizi düzenli subay evleri, spor salonu, şapel, golf sahası ve yüzme havuzları- hepsi de belli bir katı şablona göre tasarlanmıştır. Ama belki de bir ordugâhın sıkıcılığı en çok yalıtılmışlığından, bol boş zaman ve aşırı güvenlikten ileri gelir; çünkü bir adam bir kez orduya katıldı mı, yalnızca önündekinin adımları peşi sıra gitmesi beklenir ondan. Aynı zamanda, bir ordugâhta tekrarlama olasılığı bulunmayan birtakım şeyler de ara sıra olmaz değil. Güneyde birkaç yıl önce bir cinayetin işlendiği bir üs var. Bu faciada rol alanlar, iki subay, bir asker, iki kadın, bir Filipinli ve bir attı.

Bu olaya adı karışan asker, Er Ellgee Williams'tı. Onun akşamüstleri sık sık kışlaların önündeki kaldırımda dizili banklardan birinde tek başına oturduğu görülebilirdi. Çimenleri ve yürüyüş yolunu serin, narin, rüzgârla kıpırdayan gölgelerden desenlerle bezeyen genç akçaağaçlar çift sıra halinde uzandığı için hoş bir yerdi burası. İlkbaharda ağaçların parlak yeşil olan yaprakları sıcak aylar başlayınca daha koyu, huzur verici bir renge bürünürdü. Sonbaharın son aylarında ise alev gibi bir altın sarısına dönüşürlerdi. Er Williams burada oturup akşam yemeği borusunu beklerdi. Sessiz sakin, genç bir askerdi ve kışlada ne bir düşmanı ne de bir dostu vardı. Güneşten yanmış toparlak yüzünden belli bir sakıngan masumluk akardı. Dolgun dudakları kırmızıydı ve kumral saçları keçe gibi alnına dökülürdü. Kehribar rengi ve kahverenginin tuhaf bir karışımı olan gözlerinde çoğu zaman hayvanların gözlerindeki suskun ifade olurdu. Er Williams'ın duruşu ilk bakışta biraz hantal ve sallapati görünürdü. Ama bu yanıltıcı bir izlenimdi; yabani bir hayvanın ya da bir hırsızın sessizliği ve çevikliğiyle hareket ederdi. Yalnız olduklarını sanan askerler, çoğu zaman onun birdenbire yanı başlarında bitivermesi üzerine irkilirlerdi. Ufak, narin kemikli ve çok güçlü elleri vardı.

Er Williams sigara ve içki içmez, cinsel ilişkide bulunmaz ya da kumar oynamazdı. Kışlada kimseye yaklaşmazdı ve öteki adamlar için bir çeşit gizemdi. Boş zamanının çoğunu karargâhın çevresindeki ormanda geçirirdi. Yirmi dört kilometrekarelik arazi kuş uçmaz kervan geçmez bir bölgedeydi. Burada devasa bakir çam ağaçları, çeşit çeşit çiçekler ve hatta geyik, yaban domuzu ve tilki gibi ürkek hayvanlar bile vardı. Er Williams askere yazılmış adamların yararlanabildikleri sporların at binme dışında hiçbirine ilgi göstermezdi. Onu spor salonunda ya da yüzme havuzunda gören hiç olmamıştı. Ne de güldüğünü, kızdığını ya da bir türlü dert çektiğini gören olmuştu. Günde üç öğün tıka basa yemek yer ve öbür askerler gibi yemekler konusunda homurdanmazdı. Çift sıra uzanan yaklaşık otuz altı tane karyola barındıran bir yatakhanede uyuyordu. Sakin bir yatakhane değildi bu. Geceleri ışıklar söndürülünce çoğu zaman horlama, küfür ve boğuk kâbus iniltileri duyulurdu. Oysa Er Williams huzur içinde uyurdu. Ancak bazen onun karyolasından bir şekerleme ambalajının gizliden gizliye hışırtısı gelirdi.

Er Williams, orduya katılmasından iki yıl sonra bir gün Yüzbaşı Penderton adında birisinin konutuna gönderildi. Olay şöyle gerçekleşti. Atlar konusunda olağanüstü yetenekli olduğu için Er Williams’a son altı aydır sürekli ahır görevi verilmişti. Yüzbaşı Penderton ordugâhtaki Başçavuş’a telefon etmiş, atların birçoğu manevralarda olduğundan ve ahırlardaki iş yavaşladığından bu özel görev için Er Williams seçilmişti. Görev basitti. Yüzbaşı Penderton konutunun arkasındaki ormanın küçük bir alanının temizlenmesini istiyordu, böylece sonradan oraya bir mangal konduğunda açık hava partileri verebilecekti. Bu iş de tam günlük bir çalışma gerektiriyordu.

Er Williams sabah yaklaşık saat yedi otuzda bu görev için yola çıktı. Ekim ayında ılıman ve güneşli bir gündü. Orman yürüyüşlerine çıktığında sık sık onun evinin önünden geçtiği için Yüzbaşı’nın oturduğu konutun nerede olduğunu zaten biliyordu. Hem Yüzbaşı’yı görmüşlüğü de vardı. Aslında bir seferinde Yüzbaşı’nın bir kaza geçirip yaralanmasına neden olmuştu. Bir buçuk yıl önce Er Williams birkaç hafta boyunca o sırada bağlı olduğu bölümün kumandanı olan teğmenin emir eri olarak görev yapmıştı. Bir gün öğleden sonra Yüzbaşı Penderton teğmeni ziyaret etmişti ve Er Williams onlara ikramda bulunurken Yüzbaşı’nın pantolonuna bir fincan kahve

dökmüştü. Bunun yanı sıra şimdi de Yüzbaşı'yı sık sık ahırlarda görüyordu ve Yüzbaşı'nın karısının atından da o sorumluydu; ordugâhtaki en güzel binek atı olan doru bir aygırdı bu.

Yüzbaşı üssün dışında oturuyordu. Sekiz odalı, iki katlı, sıvayla kaplı bir yapı olan evi, sıradaki son ev olması gibi bir fark dışında, sokaktaki evlerin hepsiyle tıpatıp benzerdi. İki yanda uzanan çimenler arazideki ormanla bitişiyordu. Sağda, Yüzbaşı'nın yegâne yakın komşusu Binbaşı Morris Langdon oturuyordu. Bu sokaktaki evler kısa bir zaman öncesine kadar polo sahası olarak kullanılan, kahverengi otlarla kaplı geniş, düz bir alana bakıyordu.

Er Williams gelince, Yüzbaşı ne yapılmasını istediğini ona ayrıntılı olarak anlatmak için evden çıktı. Meşe ağaçları, alçaktaki dikenli yabani çalılar temizlenecek, büyük ağaçların yüz seksen santimden daha kısa olan dalları kesilecekti. Yüzbaşı çalışılacak olan alanın sınırı olarak çimlerle kaplı alandan aşağı yukarı yirmi metre uzaklıktaki büyük, yaşlı bir meşe ağacını işaret etti. Yüzbaşı beyaz, tombul ellerinden birinde altın bir yüzük taşıyordu. Bu sabah üzerinde dizlerine kadar olan haki renkli bir şort, yüksek konçlu yün çoraplar ve süet bir ceket vardı. Yüzü sert ve gergindi. Saçları siyah, gözleri cam gibi maviydi. Yüzbaşı Er Williams'ı tanımış gibi görünmüyordu; talimatlarını gergin ve titiz bir edayla verdi. Er Williams'a işin o gün bitirilmesini istediğini ve akşama doğru geri döneceğini söyledi.

Asker bütün sabah durmadan çalıştı. Öğle vakti yemek yemek için yemekhaneye gitti. Saat dörtte iş bitmişti. Yüzbaşı'nın özel olarak istediklerinden daha bile fazlasını yapmıştı. Sınırı belirleyen büyük meşe ağacının olağan dışı bir biçimi vardı; çimlere bakan tarafındaki dalları, altında yürünebilecek kadar yüksekteydi, ama öbür tarafındaki dallar zarafetle yere değiyordu. Asker büyük bir zorlukla bu aşağıya sarkan dalları kesti. Sonra, her iş bittiğinde, bir çam ağacının gövdesine yaslanıp beklemeye başladı. Orada huzur içinde ve halinden memnun, sonsuza dek durup bekleyebilirmiş gibi görünüyordu.

"*Sen* burada ne yapıyorsun?" diye sordu birisi ansızın.

Asker, Yüzbaşı'nın karısının bitişik evin arka kapısından çıkıp çimenlerin üzerinden kendisine doğru yürüdüğünü görmüştü. Onu görmesine

görmüştü, ama kendisine seslenince ye kadar bu kadın bilincinin karanlık yuvarına girmemişti.

“Biraz önce ahırdaydım,” dedi Bayan Penderton. “Fire-bird’üm tekme yedi.”

“Evet, efendim,” diye muğlak bir karşılık verdi er. Kadının sözlerinin anlamını sindirmek için bir an bekledi. “Nasıl oldu?”

“Onu bilmiyorum. Belki kahrolası bir katır tekmeledi, belki de kısraklarla birlikte içeri aldılar onu. Buna öfkelendim ve seni sordum.”

Yüzbaşı’nın karısı çimenlerin bitimindeki iki ağaca asılan bir hamağa uzandı. O sırada üzerinde bulunan giysilere karşın -çizmeler, diz kısımları aşınmış, çamurlu binici pantolonu ve gri bir kazak- güzel bir kadındı. Yüzünde bir Meryem Ana heykelinin dalgın sükûneti vardı; bakır rengi düz saçlarını ensesinde toplamıştı. Bayan Penderton orada uzanmışken, genç bir siyahi hizmetçi elinde üzerinde bir şişe çavdar viskisi, bir viski bardağı ve biraz su olan bir tepsiyle çıkageldi. Bayan Penderton içkisi konusunda kılı kırk yaran birisi değildi İki ölçek dolusu viskiyi üst üste başına dikti ve üzerine de soğuk su içti. Erle tekrar konuşmadı, beriki de at konusunda başka soru sormadı ona. İkisi de birbirlerinin varlığının hiç farkında değillermiş gibi görünüyorlardı. Er yeniden çam ağacına yaslanıp gözünü kırpmaksızın boşluğa bakmaya koyuldu.

Güz sonu güneşi çimenlik alandaki yeni ekilmiş kış çimlerinin üzerine ışıltılı bir pus yayıyordu ve güneş ormanda bile yaprakların fazla yoğun olmadığı yerlerden süzülüp parlayarak yerde altın gibi alevsi desenler yaratıyordu. Derken güneş birden yok oldu. Hava buz gibi oldu ve hafif, yalın bir rüzgâr çıktı. Bir köşeye çekilmenin zamanı gelmişti. Uzaklardan, mesafeden dolayı belirginleşen ve ormanda boşluktan gelircesine yiterek yankılanan bir boru sesi geldi.

O anda Yüzbaşı Penderton eve döndü. Otomobilini evin önüne park edip işin nasıl yapıldığını görmek için hemen avluyu geçti. Eşiyle merhabalaştı ve şimdi karşısında oldukça rahat bir duruşa geçmiş olan askeri çabucak selamladı. Yüzbaşı temizlenen alana göz attı. Birdenbire parmaklarını şaklattı ve dudaklarında hafif, gergin bir küçümseme ifadesi belirdi. Açık

mavi gözlerini ere çevirdi. Sonra usulca: “Er Williams, asıl mesele o kocaman meşe ağacıydı,” dedi.

Er onu sessizce dinledi. Toparlak, ciddi yüzünde değişiklik olmadı.

“Talimatlar yalnızca meşe ağacına kadar olan yerin temizlenmesiydi,” diye devam etti subay sesini yükselterek. Söz konusu ağacın yanına dimdik yürüdü ve kesilmiş, çıplak dalları gösterdi eliyle. “Asıl amaç dalların aşağıya doğru sarkıp ormanın geri kalanını örten bir fon oluşturmasıydı. Şimdi her şey mahvoldu.” Yüzbaşı’nın kızgınlığı böyle bir aksiliğin gerektirdiğinden daha fazlaydı. Ormanda tek başına dururken ufak tefek birisi gibi görünüyordu.

“Yüzbaşı benden ne yapmamı istiyor?” diye sordu Er Williams, uzunca bir süre sustuktan sonra.

Bayan Penderton birdenbire güldü ve hamak sallansın diye çizmeli ayaklarından birini yere bastı. “Yüzbaşı senden yerdeki dalları toplayıp yeniden ağaca dikmeni istiyor.”

Kocası hiç de eğlenmişe benzemiyordu. “Buraya bak!” dedi ere. “Biraz yaprak getirip çalıların kesildiği yerlerdeki boşlukları örtmek için yere yay. Sonra da gidebilirsin.” Erin omzuna hafifçe vurup eve girdi.

Er Williams yerdeki yaprakları toplamak için ağır ağır yürüyerek kararan ormana döndü. Yüzbaşı’nın karısı hamakta sallanıyor ve uykuya dalacakmış gibi görünüyordu. Gökyüzünü soluk, soğuk sarı bir ışık bürüdü ve ortalık sessizliğe gömüldü.

*

Yüzbaşı Penderton o akşam hiç de rahat bir ruh hali içinde değildi. Eve girer girmez dosdoğru çalışma odasına gitti. Başlangıçta güneşlenmek için veranda olarak tasarlanan ve yemek odasından geçilen küçük bir odaydı bu. Yüzbaşı çalışma masasına geçti ve kalın bir defterin kapağını açtı. Önüne bir harita yayıp çekmeceden hesap cetvelini çıkardı. Bu hazırlıklara karşın aklını işine veremiyordu. Başını ellerine dayadı ve gözleri kapandı.

Huzursuzluğu kısmen Er Williams'a duyduğu kızgınlıktan ileri geliyordu. Kendisine bu askerin gönderildiğini görünce sinirlenmişti. Ordugâhta askere kaydolmuşlar arasında yüzleri Yüzbaşı'ya tanıdık gelen belki de yalnızca altı kadar er vardı. Bütün erlere sıkıntılı bir küçümsemeyle bakardı. Ona kalırsa subaylar ve erler aynı biyolojik cinsten olabilirlerdi, ama tümüyle başka başka türdendiler. Yüzbaşı üstüne dökülen kahveyi iyi hatırlıyordu, çünkü yepyeni ve pahalı bir takımı mahvolmuştu. Bu takım kalın Çin ipeğindendi ve leke hiçbir zaman tam olarak çıkmamıştı. (Yüzbaşı üssün dışında her zaman üniforma giyerdi, ama başka subaylarla birlikte bir sosyal vesile olduğunda sivil ve çok şık giyinirdi.) Bu hıncının yanı sıra, Er Williams Yüzbaşı'nın zihninde ahır ve karısının atı Firebird ile çağrışım uyandırıyordu: Nahoş bir çağrışım. Şimdi de meşe ağacıyla ilgili densizlik bardağı taşıran son damlaydı. Çalışma masasında otururken Yüzbaşı kısa ve huysuzca bir hayale kapıldı; erin bir şekilde kurallara aykırı davrandığı ve kendisinin de onu divanıharbe sevk ettiği, hayali bir durumu gözünde canlandırdı. Bu kendisini biraz yatıştırdı. Masasındaki termostan kendine bir fincan çay doldurdu ve daha başka, daha yerinde kaygılara daldı.

Yüzbaşı'nın bu akşamki huzursuzluğunun pek çok nedeni vardı. Kişiliği bazı bakımlardan sıradan insanlarınkinden farklıydı. Varoluşun üç temel öğesine karşı oldukça tuhaf bir duruşu vardı: Yaşamın kendisi, cinsellik ve ölümdü bu üç öğe. Cinsellik bakımından Yüzbaşı kendi içindeki eril ve dişil öğeler arasında, her iki cinsin de duyarlıklarını içeren ve hiçbirinin eylem gücünü barındırmayan hassas bir denge kurmuştu. Yaşamdan elini eteğini biraz çekmekle yetinen ve dağınık tutkularını toparlayarak kendini bütün kalbiyle kişisel olmayan bir işe, bir sanata ya da hatta daireyi kareye dönüştürme çabası gibi kaçıkça bir sabit fikre adayabilen birisi için; böyle birisi için bu tarz bir varoluş yeterince katlanılabilir bir durumdur. Yüzbaşı'nın bir işi vardı ve kendini esirgemiyordu; onu parlak bir kariyerin beklediği söyleniyordu. Belki de karısı olmasa, bu temel eksikliği ya da fazlalığı hissetmeyecekti. Ama karısı yüzünden acı çekiyordu. Karısının âşıklarına âşık olmak gibi hazin bir eğilimi vardı.

Öbür iki temel öğeyle olan ilişkilerine gelince, konumu yeterince basitti. Yaşama ve ölüme karşı iki büyük içgüdü arasında kurduğu dengede, terazinin bir kefesi adamakıllı ağır geliyordu: Ölüm kefesi. Bu yüzden de Yüzbaşı bir korkaktı.

Yüzbaşı Penderton aynı zamanda bilgili birisiydi. Genç ve bekâr bir teğmen olduğu yıllarda okumak için bol bol fırsat bulmuştu ve subay arkadaşları, ya onun bekârlar kışlasındaki odasından uzak dururlar ya da onu ikişer ikişer yahut gruplar halinde ziyaret ederlerdi. Kafası istatistiklerle ve bilimsel kesinlikte bilgiyle dolu olurdu. Sözgelimi bir ıstakozun ilginç sindirim sistemini ya da bir trilobitin* yaşam öyküsünü ayrıntılı biçimde anlatabilirdi. Üç dili kusursuz bir biçimde konuşup yazabilirdi. Bir miktar astronomi bilgisi vardı ve çok fazla şiir okumuştu. Oysa farklı konularda birçok gerçeği bilmesine karşın, Yüzbaşı'nın ömrü boyunca kafasında bir fikir olmamıştı. Zira bir fikrin oluşumu bilinen iki ya da daha fazla gerçeğin bileşimini gerektirir. Yüzbaşı'da da bunu yapma cesareti yoktu.

*Bedeninde üç bölme bulunan ve şimdi soyu tükenmiş olan deniz böcekleri takımından bir hayvan, (ç.n.)

Bu akşam çalışmayı başaramayarak yalnız başına çalışma masasında otururken duyguları konusunda kendini sorgulamadı. Yeniden Er Williams'ın yüzünü düşündü. Sonra bitişik konuttaki Langdon'ların o akşam yemeğe geleceklerini hatırladı. Binbaşı Morris Langdon karısının âşığıydı, ama Yüzbaşı bunun üzerinde durmadı. Bunun yerine, çok zaman önceki, evlendikten hemen sonraki bir akşamı hatırladı birden. O akşam da şimdiki mutsuz huzursuzluğu hissetmiş ve kendini tuhaf bir biçimde rahatlatmayı uygun bulmuştu. Otomobiliyle o zamanlar görevli olduğu ordugâha yakın bir kasabaya gitmiş, otomobilini park etmiş ve sokaklarda uzun uzun yürümüştü. Bir kış gecesinin ileri saatleriydi. Yüzbaşı yürürken bir kapının eşiğinde dolanan ufacık bir kedi yavrusuna rast gelmişti. Yavru kendine bir sığınak bulmuş ve ısınmıştı; Yüzbaşı eğilip baktığında mırlıyordu. Onu eline almış ve avucundaki titreşimini hissetmişti. Uzun bir süre onun yumuşacık, tatlı, küçücük yüzüne bakmış ve sıcak tüylerini okşamıştı. Kedi yavrusu duru yeşil gözlerini yeni yeni kocaman açmaya başlayabildiği yaştaydı. Yüzbaşı sonunda yavruyu yanında sokağa taşımıştı. Köşede bir posta kutusu vardı ve çevresine çabucak bir baktıktan sonra donmuş mektup yuvasını açıp yavruyu içine tıkmıştı. Sonra da yoluna devam etmişti.

Yüzbaşı arka kapının çarpılarak kapandığını işitti ve masanın başından kalktı. Mutfakta karısı bir masaya oturmuştu; siyahi hizmetçi Susie de onun

çizmelerini çıkarıyordu. Bayan Penderton safkan bir güneyli değildi. Ordu içinde doğup büyümüştü ve emekli olmadan bir yıl önce tuğgeneralliğe yükselen babası Batı Kıyı bölgesindendi. Öte yandan, annesi Güney Carolina’lıydı. Yüzbaşı'nın karısı ise davranışları bakımından oldukça güneyliydi. Ocakları anneannesininki gibi kuşaklar boyu biriken kirle kabuk bağlamış gibi değilse de, hiç de temiz sayılmazdı. Ayrıca Bayan Penderton, sözgelimi hamurun ya da ekmeğin mermer kaplı bir masanın üzerinde yoğrulmuş olmadıkça yenmesinin elverişli olmadığı gibi güneylilere özgü daha birçok inanç besliyordu. Bu yüzden de bir zamanlar Yüzbaşı, Schofield Kışlası’nda görevlendirildiğinde şimdi önünde oturduğu masayı ta Hawaii’ye taşıyıp, sonra da geri getirmişlerdi. Yüzbaşı’nın karısı ola ki yemeğinde siyah, kıvrık bir saç bulsa, bunu sakin sakin peçetesiyle alır ve gözünü kırpmaksızın yemeğini afiyetle yemeyi sürdürürdü.

“Susie,” dedi Bayan Penderton, “insanların midelerinde de tavuklarlardaki gibi taşlık var mıdır?”

Yüzbaşı kapı aralığında duruyordu ve ne karısı ne de hizmetçisi onu fark etmişti. Bayan Penderton çizmelerinden kurtulunca, mutfakta yalınayak dolaşmaya başladı. Fırındaki domuz budunu çıkarıp üzerine esmer şeker ve galeta unu serpti. Kendine bir içki daha koydu, ama bu sefer bardağı yarım doldurdu ve ani bir enerji coşkusuyla kısa bir dans gösterisine koyuldu. Yüzbaşı karısına adamakıllı sinirleniyordu ve kadın da bunu biliyordu.

“Tanrı aşkına, Leonora, yukarı çık da ayağına pabuç giy!”

Bayan Penderton cevap olarak kendi kendine tuhaf bir ezgi mırıldandı ve Yüzbaşı'nın yanından geçip salona girdi.

Kocası hemen onun peşinden geldi. “Bu halinle evde dolaşırken pasaklı bir kadına benziyorsun.”

Şömineye odunlar dizilmişti ve Bayan Penderton bunları tutuşturmak için eğildi. Pürüzsüz tatlı yüzü pespembeydi ve üst dudağında parlayan küçük ter boncukları vardı.

“Langdonlar artık her an gelebilir ve sen sofraya böyle mi oturacaksın acaba?”

“Tabii ki,” dedi genç kadın. “Neden olmasın, seni koca mızmız?”

Yüzbaşı soğuk, gergin bir sesle: “Beni tiksindiriyorsun,” dedi.

Bayan Penderton'ın cevabı ani bir kahkaha oldu; sanki uzun zamandır beklediği bir rezalet haberi almış ya da aklına kurnazca bir şaka gelmiş gibi hem yumuşak hem de yırtıcı bir kahkaha. Üzerindeki kazağı çıkarıp dertop etti ve odanın köşesine doğru fırlattı. Derken kasten pantolonunun düğmelerini açtı ve aşağı indirip çıkardı. Bir anda şöminenin önünde çıplak halde kaldı. Şöminenin parlak altın sarısı ve portakal rengi ışığında vücudu muhteşemdi. Omuzları düz olduğu için köprücük kemikleri keskin bir çizgi halinde görünüyordu. Yusyuvarlak göğüslerinin arasında incecik mavi damarlar vardı. Birkaç yıl sonra vücudu yaprakları gevşemiş bir gül gibi gelişecekti, ama şimdi yumuşacık dolgunluğu spor sayesinde denetim ve disiplin altındaydı. Gerçi hareketsiz ve sakin duruyordu, ama bedeninde hemen göze çarpmayan bir titreşim vardı, sanki açık renkli tenine dokunduğunuzda altında pırıl pırıl kanın ağır ve canlı akışını hissedecekmişsiniz gibi. Yüzbaşı ona yüzüne tokat yemiş bir adamın şaşkın öfkesi içinde bakarken, Bayan Penderton merdivenlere doğru gitti ve dingin bir edayla antreyi geçti. Ön kapı açıktı ve dışarıdaki karanlık geceden içeriye esen rüzgâr bakır renkli saçlarının bir telini havalandırdı.

Yüzbaşı uğradığı şaşkınlıktan daha kurtulmadan karısı merdiven basamaklarını yarılamıştı. Sonra Yüzbaşı titremeler içinde onun arkasından koştu. “Seni öldüreceğim!” dedi boğuk bir sesle. “Öldüreceğim! Öldüreceğim!” Bir eli tırabzanda ve bir ayağı merdivenin ikinci basamağında sanki onun üzerine atlayacakmış gibi iki büklüm eğildi.

Bayan Penderton ağır ağır döndü ve bir an ona umursamaz bir tavırla baktıktan sonra konuştu: “Oğlum, sen hiç tasma takılıp da sokağa sürüklenip çıplak bir kadın tarafından kırbaçlandın mı?”

Kadın dönüp giderken Yüzbaşı orada kalakaldı. Sonra uzanmış olan koluna başını dayadı ve ağırlığını tırabzana verdi. Gırtlağından hıçkırığı andıran kulak tırmalayıcı bir ses çıktı, ama yüzünde hiç gözyaşı yoktu. Bir süre sonra doğrulup boynunu mendiliyle sildi. Ancak o zaman ön kapının açık, evin pırıl pırıl aydınlık ve bütün panjurların kaldırılmış olduğunu fark etti. Tuhaf bir biçimde midesinin bulandığını hissetti. Evin önündeki karanlık

sokaktan herhangi birisi geçmiş olabilirdi. Kısa bir süre önce ormanın kenarında bırakmış olduğu eri düşündü. O bile olan biteni görmüş olabilirdi. Yüzbaşı korku dolu gözlerle çevresine bakındı. Sonra bir sürahi eski, sert brendi bulundurduğu çalışma odasına gitti.

*

Leonora Penderton ne insandan ne hayvandan ne de şeytandan korkardı; Tanrı'yı hiç tanımamıştı. Tanrı'nın adı geçtiğinde yalnızca pazar günleri öğle sonrası bazen Kutsal Kitap'ı okuyan babasını düşünürdü. O kitaptan tam olarak hatırladığı iki şey vardı; biri İsa'nın Golgota Tepesi adlı bir yerde çarmıha gerildiği; öbürü de, bir yerlerde eşeğe bindiğiydi; ne çeşit bir adam eşeğe binmek isterdi ki?

Leonora Penderton beş dakika içinde kocasıyla arasında geçen olayı unutmuştu. Banyo yapmak için küvetin musluğunu açtı ve o akşam giyeceği giysileri dizdi. Leonora Penderton ordugâhtaki kadınlar arasında çok hararetli bir dedikodu konusuydu. Onlara göre onun geçmişteki ve şimdiki ilişkileri birtakım aşk maceralarından oluşan çok karmaşık durumlardı. Oysa bu hanımların anlattıkları şeylerin çoğu kulaktan dolma ve varsayımdı - çünkü Leonora Penderton yerleşik bir yaşamdan hoşlanan birisiydi ve karmaşaya hoş gözle bakmazdı. Yüzbaşı'yla evlendiğinde bakireydi. Düğününden dört gün sonra da hâlâ bâkireydi ve beşinci gece durumu ancak kendisini şaşkın bırakacak derecede değişti. Geri kalanınıysa söylemesi zor. Kendisine kalacak olsa, ilişkilerini herhalde kendine özgü bir sistemle hesaplardı: Hesaplamalarında Leavenworth'teki albaya yalnızca yarım puan, Hawaii'deki genç teğmene ise birkaç puan verirdi. Ama şimdi son iki yıldır hayatında Binbaşı Morris Langdon'dan başka kimse olmamıştı. Onunla halinden memnundu.

Leonora Penderton ordugâhta iyi bir ev sahibesi, mükemmel bir kadın sporcu ve hatta tam bir hanımefendi olarak ün salmıştı. Gelgelelim, arkadaşlarını ve tanıdıklarını şaşırtan bir şey vardı onda. Kişiliğinde tam olarak tespit edemedikleri bir özellik seziyorlardı. İşin aslı, bu kadın biraz ahmaktı.

Bu hazin gerçek partilerde ya da ahırda, yahut onun sofrasında ortaya çıkmıyordu. Bunu anlayan yalnızca üç kişi vardı: Kendisi sağ salim

evleninceye kadar az kaygılanmamış olan general babası; buna kırk yaşın altındaki bütün kadınlar için doğal bir durum gözüyle bakan eşi ve onu bu yüzden daha da çok seven Binbaşı Morris Langdon. İşkence tehdidi altında bile on ikiyi on üçle çarpamazdı. Eğer amcasına bir doğum günü çeki için teşekkür notu ya da yeni bir gem sipariş etmek için bir mektup yazması ille de gerekecek olsa, bu onun için zorlu bir girişimdi. Susie ile birlikte bilgince bir tavırla mutfakta inzivaya çekilirlerdi. Üzerinde bol bol kâğıt ve uçları sivriltilmiş bir sürü kalemle dolu bir masaya otururlardı. Sonra da, son müsvedde yazılıp temize çekilince, ikisi de yorgunluktan ölmüş ve sessizce içecekleri, canlandırıcı bir içkiye büyük bir gereksinim içinde olurlardı.

Leonora Penderton o akşam ılık banyosunun keyfini çıkardı. Daha önce yatağın üstüne dizdiği giysileri ağır ağır üzerine geçirdi. Sade bir gri etek, mavi bir angora kazak giydi ve kulağına inci küpeler taktı. Saat yedide yeniden aşağıdaydı ve konukları onu bekliyorlardı.

O ve Binbaşı yemeği birinci sınıf buldular. Baştan duru bir çorba vardı. Sonra domuz budunun yanında bol yağlı şalgam ve ışığın altında saydam bir kehribar rengini alan, yoğun bir tatlı sosla servis edilen karamelize tatlı patatesler yediler. Sofrada küçük ekmekler ve sıcak mısır ekmeği vardı. Susie sebzeleri bir kere servis edip tabakları masaya, Binbaşı’yla Leonora’nın arasında bıraktı, çünkü çok yiyen onlardı. Binbaşı bir dirseğini masaya dayamış olarak oturuyordu ve tam anlamıyla evindeymiş gibi davranıyordu. Kırmızımsı kahverengi yüzünde pervasız, neşeli ve dostça bir ifade vardı; gerek subaylar gerek siviller arasında çok popülerdi. Firebird’ün uğradığı kaza dışında hemen hemen hiç sofra sohbeti olmadı. Bayan Langdon yemeğine pek dokunmadı. Kocaman burunlu, ona duyarlı bir hava veren bir ağzı olan, ufak tefek, esmer, narin bir kadındı. Çok hastaydı ve bu belli oluyordu. Bu hastalık yalnızca fiziksel olmakla kalmıyordu, aynı zamanda keder ve endişe onu öylesine eritmişti ki, cinnet getirmesine ramak kalmıştı. Yüzbaşı Penderton dirseklerini iki yanında tutarak sırtı dimdik oturuyordu. Bir ara, yeri geldiğinde aldığı bir madalya dolayısıyla Binbaşı’yı kutladı. Yemek sırasında pek çok kez su kadehinin kenarına parmağıyla fiskeler vurarak, çıkan duru çınlama sesini dinledi. Yemek sıcak hamur tatlısıyla sona erdi. Ardından dördü birden akşamı kâğıt oynayarak ve sohbet ederek tamamlamak üzere salona geçtiler.

“Şekerim, sen çok iyi bir aşçısın,” dedi Binbaşı rahat tavrıyla.

*

Masada oturan dört kişi yalnız değillerdi. Sonbahar karanlığında, pencerenin dışında onları gözetleyen bir adam duruyordu. Soğuk bir geceydi ve çam ağaçlarının temiz kokusu havayı keskinleştiriyordu. Yakındaki ormandan rüzgârın şarkısı duyuluyordu. Gökyüzünde buz mavisi yıldızlar parıldıyordu. Onları gözetleyen adam pencereye o kadar yakın duruyordu ki, soluğu soğuk camda buğulanıyordu.

Er Williams, Bayan Penderton’ı şöminenin önünden ayrılıp yukarıdaki banyosuna gitmek üzere merdivenleri tırmanırken gerçekten de görmüştü. Bu genç er yaşamında daha önce hiç bir kadını çıplak görmemişti. Hane halkının hep erkeklerden oluştuğu bir evde büyümüştü. Tek katırlı bir çiftlik işleten ve pazar günleri kilisede vaaz veren babasından kadınların erkekleri kör, sakat ve cehennemlik eden ölümcül ve bulaşıcı bir hastalık taşıdıklarını öğrenmişti. Orduda da bu kötü hastalıktan söz edildiğini pek çok kez işitmişti ve hatta kendisinin bir kadına dokunup dokunmadığına bakması için ayda bir doktor muayenesinden geçiyordu. Er Williams sekiz yaşından bu yana hiçbir zaman kendi isteğiyle bir kadına dokunmamış, bakmamış ya da bir kadınla konuşmamıştı.

Ormanda kucak dolusu nemli, sonbahar yaprağı yığınlarını toplarken gecikmişti. Sonunda görevini tamamlayınca da akşam yemeğine giderken Yüzbaşı’nın çimenliğinden geçmişti. Pırıl pırıl aydınlatılmış antreye kazara gözü değmişti. O zamandan beri de oradan uzaklaşmak elinden gelmemişti. Sessiz gecede kollarını yanına sarkıtmış olarak kımıldamadan durmuştu. Yemekte domuz budu dilimlenirken acıyla yutkunmuştu. Ama ciddi, derin bakışlarını Yüzbaşı’nın karısından ayıramamıştı. Bu deneyim dolayısıyla ifadesiz yüzü değişmemişti, ama ara sıra ela gözlerini sanki içten içe ince bir plan kuruyormuş gibi kısıyordu. Yüzbaşı’nın karısı yemek odasından çıkıp gittikten sonra da bir süre daha orada kaldı. Sonra çok yavaşça dönüp uzaklaştı. Ardındaki ışık çimenliğin düzgün otları üzerine onun kocaman, belli belirsiz bir gölgesini düşürmüştü. Er omuzlarında karanlık bir düşün yükünü taşıyan birisi gibi yürüdü ve adımları sessizdi.

II

Er Williams ertesi sabah erkenden ahıra gitti. Güneş henüz doğmamıştı, hava da renksiz ve soğuktu. Nemli toprağa süt rengi sis kurdeleleri yapışmıştı ve gökyüzü gümüşi griydi. Ahıra giden yol, yerleşimi kuş bakışı gören sarp bir kayalıktan geçiyordu. Ormanda sonbaharın tüm renkleri vardı ve çam ağaçlarının siyahımsı yeşilliği arasında leke leke kızıllar ve sarılar görülüyordu. Er Williams yapraklarla örtülü patikadan ağır ağır yürüdü. Arada bir duraklayıp uzaklardan gelen bir çağrıya kulak veren birisi gibi kımıldamadan duruyordu. Güneş yanığı teni sabah havasıyla kızarmıştı ve dudaklarında hâlâ kahvaltıda içtiği sütün izleri vardı. Böylece durup oyalanarak ahıra tam da güneşin gökyüzünde yükseldiği sırada vardı.

Ahırın içi hâlâ neredeyse karanlıktı ve ortalıkta kimsecikler yoktu. İçerisi havasızdı, ılıktı ve ekşimsi tatlı bir koku vardı. Er bölmelerin arasından geçerken atların sakin solumalarını, uykulu bir burun çekiş sesini ve bir kişneme işitti. Dilsiz, parıltılı gözler ona yöneldi. Genç er cebinden bir kese şeker çıkardı; çok geçmeden ellerine sıcak ve yapışkan salya bulaştı. Tayını doğurmak üzere olan küçük bir kısrağa bakmak için ahırdaki bir bölmeye girdi. Onun şiş karnını okşadı ve kollarını boynuna dolayarak bir süre orada kaldı. Sonra katırları kendi ağıllarına çıkardı. Er hayvanlarla birlikte uzun süre bir başına kalmadı; çok geçmeden öbür adamlar da işbaşı yaptılar. Günlerden cumartesiydi, ahırlarda yoğun bir gündü bugün, çünkü sabahları ordugâhtaki çocuklar ve kadınlar için at binme dersleri verilirdi. Ahır çok geçmeden gürültüyle, konuşma ve tok ayak sesleriyle doldu; atlar bölmelerinde huzursuzlandılar.

Bu sabah Bayan Penderton gelen ilk binicilerden biriydi. Yanında, çoğu zaman olduğu gibi, Binbaşı Langdon vardı. Bugün Yüzbaşı Penderton da onlara eşlik ediyordu; ata akşamüzeri tek başına binme âdetinde olduğundan bu da olağandışıydı. Atlarına eyer takılırken üçü bir arada çayırı çevreleyen çitin üzerinde oturdular. Er Williams önce Firebird'ü çıkardı. Yüzbaşı'nın karısının bir gün önce yakındığı yaralanma epeyce abartılmıştı. Atın sol ön bacağında üzerine tentürdiyot sürülmüş küçük bir sıyrık vardı. Parlak gün ışığına çıkarıldığında atın burun delikleri heyecanla büyüdü; hayvan çevresine bakınmak için uzun boynunu döndürdü. Tüyleri saten gibi kaşağılanmıştı, yelesi de güneşin altında kalın ve pırıl pırıldı.

Firebird ilk bakışta bir safkan için fazla iri ve tıknaz görünüyordu. Kocaman sağrısı dolgun ve tombul, bacakları biraz kalındı. Ama harikulade, coşkulu bir zarafetle ilerliyordu ve bir zamanlar Camden'da, şampiyon olan kendi babasını yarışta yenmişti. Bayan Penderton ona bindiğinde iki kez şaha kalktı ve köprü patikasına doğru kaçıp kurtulmaya çalıştı. Sonra sırtını kabartıp kuyruğu havada gemini zorlayarak öfkeyle yanlamasına hareket etti ve burunluğunda hafif bir köpük belirdi. At ve binici arasındaki bu mücadele sırasında Bayan Penderton kahkaha attı ve tutkulu bir heyecanla titreşen bir sesle Firebird ile konuştu: "Seni tatlı piç kurusu seni!" Mücadele başladığı gibi aniden sona erdi. Aslında, bu kısa süreli arbede her sabah tekrarlandığından, artık gerçek bir mücadele denemezdi buna. Firebird iyi talim görmemiş bir at olarak iki yaşında bu ahıra geldiğinde işi bayağı ciddiye alıyordu. Bayan Penderton'ı iki kez üstünden fena halde fırlatmıştı ve bir seferinde kadın at binmeden döndüğünde askerler gördüler ki, alt dudağını o kadar kötü ısırmıştı ki süveterinde ve gömleğinde kan vardı.

Ama artık bu günlük kısa süreli mücadelenin tiyatrovari, yapmacık bir havası vardı; kendileri de, izleyiciler de eğlensin diye sahneye konan şaka yollu bir pantomimdi. Ağzında köpük belirdiğinde bile, at sanki izlendiğinin farkındaymış gibi zarif bir huysuzlukla yürüyordu. Bu da bittikten sonra, hareketsiz kaldı ve bir kez iç çekti, tıpkı genç bir kocanın sevdiği şirret karısının iradesine boyun eğerken gülerek iç çekişi ve omuz silkişi gibi. Bu isyan taklitleri dışında at artık kusursuz bir biçimde talimliydi.

Ahırlardaki askerler kendi aralarında konuştukları zamanlarda oraya düzenli gelen binicilere taktıkları adları kullanırlardı. Binbaşı Langdon'ın adı Bufalo'ydu. Bunun nedeni onun eyerde oturduğu zaman kocaman omuzlarının çökmesi ve kafasının eğik durmasıydı. Binbaşı iyi bir biniciydi ve genç bir teğmenken polo sahasında adını duyurmuştu. Öte yandan, Yüzbaşı Penderton, kendisi bunun farkında olmasa da, hiç de iyi binici sayılmazdı. Aynen binicilik eğitmeninin öğrettiği şekilde sırık gibi dimdik otururdu. Belki de kendi kendisini arkadan görebilse hiç ata binmezdi. Kalçaları eyerin üzerine yayılır, iki taraftan sarkıp at yürürken hop hop sallanırdı. Bu yüzden de askerler arasında Yüzbaşı Sarkık-Popo diye

bilinirdi. Bayan Penderton ise, ahırlarda ona duyulan saygı öylesine fazlaydı ki, yalnızca Leydi diye anılırdı.

Bu sabah üç biniciyi taşıyan atlar, Bayan Penderton önde olmak üzere, rahvan bir yürüyüşle yola koyuldular. Er Williams gözden kayboluncaya kadar durup onları izledi. Çok geçmeden sert yüzeyli patikada nalların eşkin yürüyüşe geçme seslerini işitti. Şimdi güneş daha da parlaktı ve gökyüzünün rengi daha koyu, hoş, parlak bir maviye dönüşmüştü. Temiz havada gübre ve yaprak yanığı kokusu vardı. Er orada o kadar uzun zaman kaldı ki, sonunda Çavuş onun yanına gelip sesinde babacan bir tınıyla gürledi: “Hey, Bilinçsiz, orada sonsuza kadar durup aval aval bakacak mısın?” Atların nal sesleri artık işitilmiyordu. Genç er alnına düşen saç tutamlarını eliyle çekip ağır ağır işine koyuldu. Bütün gün hiç konuşmadı.

Derken akşam olunca Er Williams üstünü başını değiştirdi ve ormana doğru yola çıktı. Ormanın Yüzbaşı Penderton için temizlediği bölümüne gelinceye kadar yerleşimin sınırı boyunca yürüdü. Ev önceki gibi pırıl pırıl aydınlatılmış değildi. Yalnızca üst katta, sağdaki bir odanın ve yemek odasının açıldığı ufak verandanın ışıkları yanıyordu. Er eve yaklaştığında Yüzbaşı’yı çalışma odasında tek başına buldu; Yüzbaşı’nın karısı o sırada panjurların indirilmiş olduğu üst kattaki ışıklı odadaydı. Ev, bu bloktaki bütün evler gibi yeni olduğundan, avluda çalıların büyümesine yetecek kadar zaman geçmemişti. Ama burası çok boş ve çıplak görünmesin diye Yüzbaşı avlunun kenarlarına aynı hizada on iki kurtbağrı çalısı diktirtmişti. Hep yeşil kalan bu kalın yapraklı bitkiler sayesinde er sokaktan ya da bitişik evden kolayca görülemezdi. Yüzbaşı’nın o kadar yakınındaydı ki, pencere açık olsa adam elini uzatıp ona dokunabilirdi.

Yüzbaşı Penderton çalışma masasında sırtı Er Williams’a dönük olarak oturuyordu. Çalışırken oturduğu yerde durmadan kıpırdıyordu. Masasının üzerinde kitap ve kâğıtların yanı sıra, mor bir cam sürahi, bir çay termosu ve bir kutu sigara vardı. Sıcak çay ve kırmızı şarap içiyordu. Her on-on beş dakikada bir de kehribar ağızlığına yeni bir sigara takıyordu. Saat ikiye kadar çalıştı ve er de onu gözledi.

Bu geceden sonra tuhaf bir dönem başladı. Er her gece orman yolundan gelip oraya dönerek Yüzbaşı'nın evinde olup biten her şeyi gözledi. Yemek odası ve salon pencerelerinde kendisinin içeriyi görebileceği, ama kolay

kolay görünmeyeceği dantel perdeler asılıydı. Pencerenin yan tarafında durup içeriye eğik bir açıyla bakıyordu ve ışık yüzüne vurmamış oluyordu. İçeride öyle kayda değer hiçbir şey olup bitmedi. Sık sık akşamı evin dışında geçiriyorlar ve gece yarısından önce evlerine dönmüyorlardı. Bir kez akşam yemeğinde altı konuk ağırladılar. Oysa çoğu akşamı ya tek başına ya da eşiyle birlikte gelen Binbaşı Langdon ile geçiriyorlardı. İçki içiyorlar, kâğıt oynuyorlar ve salonda sohbet ediyorlardı. Er gözlerini Yüzbaşı'nın karısından ayırmıyordu.

Bu dönemde Er Williams'ta bir değişim dikkati çekti. Ansızın durup uzun süre boşluğa bakma huyu hâlâ sürüyordu. Ahırda bir bölmeyi temizlerken ya da bir katırı eyerlerken bir anda transa geçer gibi oluyordu. Kımıldamadan duruyor ve bazen birisi adını seslendiğinde bile bunun ayrımına varmıyordu. Ahırdaki Çavuş bunu fark etti ve huzursuzlandı. Bu acayip huyu sıla ya da kadın özlemi çeken, “firara kadem basmayı” tasarlayan genç askerlerde ara sıra gördüğü olmuştu. Ama Çavuş onu sorguya çektiğinde Er Williams hiçbir şey düşünmediği cevabını verdi.

Genç er doğruyu söylüyordu. Gerçi yüzünde zihninin belli bir noktaya odaklanmasına işaret eden bir ifade oluyordu, ama zihninde kendisinin ayrımına vardığı hiçbir tasarı ya da düşünce yoktu. İçinde taşıdığı şey, o gece Yüzbaşı'nın aydınlık antresinin önünden geçerken gördüğü görüntünün derin bir yansımasıydı. Oysa Leydi'yi yahut başka herhangi bir şeyi bilinçli olarak düşünmüyordu. Gelgelelim, durup bu transa benzer halde beklemeye gerek duyuyordu, çünkü zihninin derinliklerinde yavaş yavaş karanlık bir şey filizleniyordu.

Er yirmi yıllık yaşamında dört kez kendi iradesiyle ve mevcut koşulların baskısı olmaksızın eylemde bulunmuştu. Bu dört eylemin her birinin öncesinde de aynı tuhaf trans halleri olmuştu. Bunlardan birincisi ansızın, açıklanamayan bir nedenle bir inek satın almasıydı. On yedi yaşında bir delikanlıyken saban sürerek ve pamuk toplayarak yüz dolar biriktirmişti. Bu parayla o ineği almış ve adını da Ruby Jewel koymuştu. Babasının tek katırlı çiftliğinde bir ineğe hiç gerek yoktu. Süt satmalarının yasal olanağı yoktu, çünkü eğreti ahırları hükümetin denetiminden geçemezdi ve inekten sağılan süt de kalabalık olmayan ev halkının tüketebileceğinden fazlaydı. Kış sabahları delikanlı gün doğmadan önce kalkıp elinde bir fenerle ineğin

durduğu ahıra giderdi. Onu sağıp usul usul ve ısrarlı bir sesle onunla konuşurken alnını hayvanın sıcacık böğrüne dayardı. Avuçlarını bitiştirip köpüklü sütle dolu kovaya daldırır ve yudumları ağzında tutarak sütü içerdi.

İkinci eylemi birdenbire coşkuyla Tanrı'ya inandığını ilan etmesiydi. Babasının pazar günleri vaaz verdiği kilisenin arka sıralarından birinde hep sessizce oturmuştu. Ama bir gece bir dinsel toplantıda ansızın kürsüye fırladı. Tuhaf, çılgınca sesler çıkararak Tanrı'ya seslendi ve yerlerde yuvarlanarak çırpınma nöbetleri geçirdi. Sonrasında bir hafta boyunca çok halsiz kaldı ve bir daha hiç bu kadar canlı ve enerjik olmadı.

Eylemlerden üçüncüsü işlediği ve başarıyla sakladığı bir suçtu. Dördüncü ise askere yazılmasıydı.

Bunların her biri aniden ve kendisi açısından bilinçli bir tasarlama olmaksızın gerçekleşmişti. Yine de, tuhaf bir biçimde, bunlara hazırlanmıştı. Örneğin, ineği satın almadan hemen önce uzun bir süre boşluğa bakarak durduktan sonra ahırın bitişiğindeki, hurda deposu olarak kullanılan bir kulübeyi boşaltıp temizlemişti; eve getirdiğinde, ineğin yeri hazırdı. Aynı şekilde, askere yazılmadan önce de kendi ufak tefek işlerini yoluna koydu. Ne var ki, parasını sayıp bu yola baş koymadan önce bir inek satın alacağını aslında bilmiyordu. Ve ancak askerlik bürosunun eşiğinden adımını attığında içinde barındırdığı buğulu izlenimler yoğunlaşarak düşünceye dönüştü ve asker olacağının farkına vardı.

Hemen hemen iki hafta süresince Er Williams böyle gizlice Yüzbaşı'nın konutunun civarında keşifte bulundu. Ev halkının alışkanlıklarını öğrendi. Hizmetçi genellikle saat onda yatıyordu. Bayan Penderton akşamı evde geçirdiği zamanlar saat on bir civarında yukarı kata çıkıyor ve odasının ışığı sönüyordu. Yüzbaşı da genellikle yaklaşık on buçuktan ikiye kadar çalışıyordu.

Derken on ikinci gece er ormanda her zamankinden daha da yavaş yürüdü. Uzak bir mesafeden evin aydınlık olduğunu gördü. Gökyüzünde parlak beyaz bir Ay vardı; gece soğuk ve gümüşiydi. Er çimenliği geçmek için ormandan çıkınca rahatça görülebilirdi. Sağ elinde bir çakı vardı ve hantal çizmelerinin yerine tenis pabuçları giymişti. Salondan sesler geliyordu. Er pencereye yaklaştı.

“Kart ver bana, Morris,” dedi Leonora Penderton. “Sayısı yüksek olsun bu kez.”

Binbaşı Langdon ile Yüzbaşı’nın karısı yirmi bir oynuyorlardı. Bahis yüksekti ve basit bir hesaba dayanıyordu. Eğer masadaki fişlerin hepsini Binbaşı kazanırsa bir haftalığına Firebird’ü alacaktı; Leonora kazanırsa da bir şişe en sevdiği çavdar viskisini kazanacaktı. Son bir saat içinde Binbaşı fişlerin çoğunu almıştı. Şöminedeki alevlerin ışığı yakışıklı yüzünü kızıla boyamıştı ve çizmesinin topuğunu yere vurarak bir askeri trampet ritmi tıkırdatıyordu.

Siyah saçları şakaklarında kırlaşmıştı; rötuşlanmış bıyığı çoktan ağarmaya yüz tutmuştu. Bu gece üzerinde üniforma vardı. Geniş omuzlarını çökertmişti ve karısına göz attığı zamanlar dışında halinden memnun görünüyordu; o zaman açık renk gözlerinde bir huzursuzluk ve yalvaran bir ifade beliriyordu. Onun karşısında oturan Leonora’nın ise dikkatli ve ciddi bir görünümü vardı, çünkü masanın altında parmak hesabı yaparak on dörtle yediyi toplamaya çalışıyordu. Sonunda elindeki kartları masaya bıraktı.

“Sıfırı tükettim mi?”

“Hayır, şekerim,” dedi Binbaşı. “Tastamam yirmi bir. Kazandın.”

Yüzbaşı Penderton ile Bayan Langdon şöminenin karşısında oturuyorlardı. İkisi de hiç rahat değildi. Bu akşam gergindiler ve büyük bir coşkuyla bahçe işlerinden söz etmişlerdi. Gergin olmalarının nedenleri vardı. Bugünlerde Binbaşı eskisi gibi gamsız tasasız değildi. Leonora bile ondaki genel bunalımı belli belirsiz hissetmişti. Nedenlerden biri, birkaç ay önce bu dört kişinin başına tuhaf ve feci bir şeyin gelmiş olmasıydı. Bir gece şimdiki gibi geç saatlerde otururlarken ateşi yükselmiş olan Bayan Langdon birdenbire kalkıp odayı terk etmiş ve kendi evine koşmuştu. Binbaşı viskiden sersemleyip mahmurlaştığı için onun arkasından hemen gitmemişti. Derken sonradan Langdon’ların Filipinli uşağı Anacleto öylesine dehşet içinde feryat figan ederek salona koşmuştu ki, tek kelime etmeden onu izlemişlerdi. Bayan Langdon’ı baygın halde bulmuşlardı; hassas göğüs uçlarını bahçıvan makasıyla kesmişti.

“İçki isteyen var mı?” diye sordu Yüzbaşı.

Hepsi de susamışlardı ve Yüzbaşı bir şişe daha soda getirmek için mutfağa döndü. Zihninin derinliklerindeki huzursuzluk birtakım şeylerin daha fazla böyle sürüp gidemeyeceğini bilmesinden ileri geliyordu. Her ne kadar karısıyla Binbaşı Langdon arasındaki ilişki kendisine azap verse de, olası bir değişikliği düşünürken korkuya kapılıyordu. Aslında çektiği azap oldukça tuhaf bir türdendi, çünkü karısını kıskandığı kadar onun âşığını da kıskanıyordu. Son bir yıldır Binbaşı’ya karşı kendisinin sevgiye en yakın duygu olarak bildiği duygusal bir eğilim hissetmeye başlamıştı. Her şeyden çok bu adamın gözünde seçkin birisi olmak istiyordu. Boynuzlanmış olmayı ordugâhta saygı duyulan kinik bir gönüllülükle taşıyordu. Şimdi Binbaşı’nın kadehine içki koyarken eli titriyordu.

“Çok çalışıyorsun, Weldon,” dedi Binbaşı Langdon. “Ve sana bir şey söyleyeyim mi? Buna değmez. Önce sağlığın gelir, çünkü sağlığını yitirirsen sonun neye varır? Leonora, bir kart daha istiyor musun?”

Yüzbaşı Penderton, Bayan Langdon’ın içkisini koyarken gözlerini kadınınkilerden kaçırdı. Ondan öylesine nefret ediyordu ki, yüzüne bakmaya dayanamıyordu. Bayan Langdon şöminenin karşısında hiç sesini çıkarmadan ve kaskatı oturmuş, örgü örüyordu. Yüzü ölü gibi solgundu, dudakları şiş ve çatlaktı. Yumuşak bakışlı, hummalı bir parıltısı olan siyah gözleri vardı. Yirmi dokuz yaşındaydı, Leonora’dan iki yaş gençti. Bir zamanlar güzel bir sesi olduğu söylenirdi, ama bu ordugâhta onu şarkı söylerken duyan olmamıştı. Yüzbaşı onun ellerine bakınca midesinde bir bulantı hissetti. Elleri bir deri bir kemik derecesinde inceydi, uzun narin parmakları vardı ve parmak boğumlarından bileğe kadar dallanarak yayılan yeşilimsi damarlar görünüyordu. Ördüğü kazağın kırmızısının yanında elleri hastalıklı bir solgunluktaydı. Sık sık, alçakça ve üstü kapalı birçok yöntemle, Yüzbaşı bu kadını incitmeye çalışmıştı. Öncelikle kendisine karşı tümüyle kayıtsızlığı dolayısıyla nefret ediyordu ondan. Ayrıca kendisine karşı bir iyilikte bulunduğu için de onu hor görüyordu; Bayan Langdon, dedikodusu yayılacak olsa Yüzbaşı’yı acı dolu bir utanca sürükleyecek bir şeyi biliyor ve bunu bir sır olarak saklıyordu.

“Eşin için bir süveter daha mı?”

“Hayır,” dedi kadın usulca. “Bunu ne yapacağıma henüz karar vermedim.”

Alison Langdon fena halde ağlamak istiyordu. Üç yıl önce ölen bebeği Catherine’i düşünmekteydi. Evine gitmesi ve yatağına yatması için uşağı Anacleto’dan yardım istemesi gerektiğini biliyordu. Bu süveteri kimin için ördüğünü bilmemesi bile kendisi için bir kızgınlık kaynağıydı. Ancak kocasıyla ilgili durumu öğrenince kendini örgü örmeye vermişti. Başlangıçta kocası için birkaç süveter örmüştü. Sonra Leonora için bir giysi örmüştü. İlk aylarda kocasının kendisine karşı bu kadar sadakatsiz olduğuna pek inanamamıştı. Sonunda onu hakir görerek ondan vazgeçmiş, umutsuzluk içinde Leonora’ya dönmüştü. İşte o zaman aldatılan kadınla kocasının sevgi nesnesi arasındaki o tuhaf dostluklardan biri başlamıştı. Şaşkınlık ve kıskançlığın dölü olan bu marazi, duygusal bağlılığa kendisinin müstahak olmadığını biliyordu. Çok geçmeden kendiliğinden bitmişti bu. Şimdi gözlerinin dolduğunu hissetti ve kalbi yüzünden yasak olmasına karşın kendisini toparlamak için biraz viski içti. Ona kalsa viskinin tadından bile hoşlanmıyordu. Ufacık bir kadeh şurupsu bir içeceği ya da biraz şeriyi, hatta hiç değilse bir fincan kahveyi daha çok yeğlerdi. Ama şimdi bunu bulduğu için ve öbürleri bunu içtiği için viskiyi içiyordu ve yapacak başka bir şey yoktu.

“Weldon!” diye seslendi Binbaşı birdenbire, “Eşin hile yapıyor! İşine yarar mı diye kartın altına baktı.”

“Hayır, bakmadım. Daha görmeye fırsatım olmadan sen beni yakaladın. Elinde ne var?”

“Sana çok şaştım, Morris,” dedi Yüzbaşı Penderton. “Kâğıt oynarken bir kadına hiçbir zaman güvenemeyeceğini bilmiyor musun?”

Bayan Langdon bu dostane şakalaşmayı uzun süre hasta olup başkalarının düşünceliliğine ya da ihmaline bağımlı kalan kişilerin gözlerinde çoğu zaman görülen bir savunma ifadesiyle izledi. Evine koşup kendine zarar verdiği akşamdan beri içinde sürekli, tiksindirici bir utanç duygusu hissetmişti. Ona bakan herkesin mutlaka ne yaptığını düşündüğünden emindi. Oysa işin aslı bu skandal sır gibi saklanmıştı; odadakilerin yanı sıra yalnızca doktor ve hemşire olan biteni biliyordu; bir de on yedi yaşından beri Bayan Langdon’ın yanında olan ve ona tapan genç Filipinli uşak.

Şimdi örgü örmeyi bırakmış, parmak uçlarını elmacık kemiklerine götürmüştü. Ayağa kalkıp odayı terk etmesi ve kocasından temelli ayrılması gerektiğini biliyordu. Ama son zamanlarda korkunç bir çaresizlik duygusuna kapılmıştı. Hem zaten nereye gidebilirdi ki? İleriyi düşünmeye çalıştığı zaman zihnine tuhaf hayaller üşüşüyordu ve gerilim dolu birtakım dürtüler yakasını bırakmıyordu. Öyle bir noktaya varmıştı ki, başkalarından korktuğu kadar kendi benliğinden de korkuyordu. Sürekli olarak da, bağını koparamazken, büyük bir felaketin kendisini beklediği duygusunu taşıyordu.

“Neyin var, Alison?” diye sordu Leonora. “Karnın mı aç? Buzlukta biraz dilimlenmiş tavuk var.” Son birkaç aydır Leonora sık sık Bayan Langdon’la tuhaf bir tarzda konuşuyordu. Sözcükleri telaffuz ederken ağzını abartılı bir biçimde oynatıyor ve sefil bir budalaya bir şey söylerken kullanılabilecek dikkatli ve makul bir sesle konuşuyordu. “Hem beyaz hem de siyah et. Çok güzel. Mmmmmh?” “Hayır, teşekkürler.”

“Emin misin, sevgilim?” diye sordu Binbaşı. “Hiçbir şey istemiyor musun?”

“Ben iyiyim. Ama acaba sen?.. Topuğunu öyle yere vurmasan. Beni rahatsız ediyor.”

“Affedersin.”

Binbaşı bacaklarını masanın altından çıkarıp iskemlesinin yanına aldı. Görünüşe bakılırsa, Binbaşı ilişkisi konusunda karısının hiçbir şey bilmediğine saf saf inanıyordu. Yine de, bu teselli edici düşünceye bel bağlaması kendisi için gittikçe daha zorlaşıyordu; gerçeği kavrayamamanın yarattığı gerginlik yüzünden basur olmuştu ve aslında iyi olan sindirim sistemi neredeyse bozulmuştu. Karısının apaçık görünen mutsuzluğuna, kendisinin tümüyle kontrolünün dışında olan marazi ve kadınca bir şey gözüyle bakmaya çalışmış ve bunu da başarmıştı. Evlenmelerinden kısa bir süre sonra gerçekleşen bir olayı hatırlıyordu. Onu bıldırcın avına götürmüştü ve Alison atış talimi yapmış olmasına karşın daha önce hiç avlanmaya gitmemişti. Bir bıldırcın sürüsünü ürkütmüşlerdi ve Binbaşı uçan kuşların kış günbatımının önünde oluşturdukları tabloyu hâlâ hatırlıyordu. Bir yandan Alison’ı gözlerken, yalnızca bir tek bıldırcını

vurmuş ve centilmence bu kuşun onun olduğunda diretmişti. Oysa Alison kuşu köpeğin ağzından alınca yüz ifadesi değişmişti. Bıldırcın hâlâ yaşıyordu, bu yüzden kendisi onun kafasını özensizce parçalamış ve sonra da kuşu tekrar karısına vermişti. Alison düşmekle onurunu ne de olsa yitirmiş olan sıcacık, örselenmiş ufak bedeni elinde tutup onun cam gibi ölü ufacık siyah gözlerine bakmıştı. Ardından da gözyaşlarına boğulmuştu. Binbaşı'nın "kadınca" ve "marazi" dediği de işte buydu ve bir erkeğin bunu çözmeye çalışması hiç işe yaramazdı. Ayrıca, Binbaşı bugünlerde karısı için endişelenirken, içgüdüsel bir biçimde ve bir öz savunma yolu olarak, kendi taburunda bölük komutanı ve Alison'ın yakın bir arkadaşı olan Weincheck adlı bir teğmen geldi aklına. Böylece şu anda karısının yüz ifadesi vicdanına dokununca kendini teselli etmek için:

"Öğleden sonrayı Weincheck'le geçirdiğini mi söylemiştin?" dedi.

"Evet, onunlaydım," dedi kadın.

"İyi, iyi. Nasıl buldun onu bakalım?"

"Oldukça iyi." Alison birden süveteri Teğmen Weincheck'e vermeye karar verdi, zira onun işine yarayabilirdi; omuz kısmının fazla geniş olmadığını umut etti.

"O adam!" dedi Leonora. "Onda ne buluyorsun anlamıyorum, Alison. Tabii ki, sizin bir araya gelip entelektüel konulardan söz ettiğinizi biliyorum. Bana 'Hanımefendi' diye hitap ediyor. Varlığıma katlanamıyor ve 'Evet, hanımefendi', 'Hayır, hanımefendi' diyor. Bir düşünsene!"

Bayan Langdon buruk bir ifadeyle gülümsedi, ama hiçbir şey demedi.

Gerçi bu Teğmen Weincheck Bayan Langdon dışında ordugâhtaki kimse için bir önem taşımıyordu, ama bu noktada ondan biraz söz etmek gerekir. Komutanlıkta acınası bir simaydı, zira elli yaşına geliyordu ve henüz yüzbaşı rütbesine yükselmemişti. Gözlerinde önemli bir sorun olduğundan yakında emekliye ayrılacaktı. Çoğu West Point Akademisi'nden yeni mezun olan bekâr teğmenler için ayrılan apartman dairelerinden birinde kalıyordu. İki odası, büyük bir piyano, bir raf dolusu gramofon plağı, yüzlerce kitap, kocaman bir Ankara kedisi ve neredeyse bir düzine saksı

bitkisi dahil olmak üzere, yaşam boyu topladığı şeylerle tıklım tıklım doluydu. Oturma odasının duvarlarına bir sarmaşık sardırmıştı ve çoğu kez insanların yerde duran boş bir bira şişesine ya da kahve fincanına ayaklarının takılıp tökezlenmeleri olasılığı vardı. Son olarak da, bu yaşlı teğmen keman çalıyordu. Odasından bir yaylı çalgılar triosundan ya da kuartetinden çıplak bir ezginin yitik sesi gelir, bu ses üzerine koridordan geçen genç subaylar kafalarını kaşıyıp birbirlerine göz kırparlardı. Bayan Langdon akşam üzerleri sık sık buraya gelip onu ziyaret ederdi. Teğmen Weincheck’le birlikte Mozart sonatları çalarlar ya da şöminenin karşısında kahve içip zencefil şekerlemesi yerlerdi. Teğmen iki yeğenini okutmaya çalıştığı için, birtakım başka yetersizliklerinin yanı sıra çok da yoksuldu. İki yakasını bir araya getirmek için bir sürü kısıntı yoluna başvurmak zorundaydı ve yalnızca bir tane olan tören üniforması öylesine pejmürde haldeydi ki ancak en zorunlu durumlarda sosyal etkinliklere katılıyordu. Bayan Langdon onun giysilerini kendisinin onardığını öğrenince dikiş işlerini yanında getirip, kocasınınkilerle birlikte teğmenin çamaşırlarını ve çarşaflarını onarmayı alışkanlık haline getirdi. Bazen ikisi birlikte Binbaşı’nın otomobiliyle gezmeye -240 kilometre kadar ötede bir kentteki bir konsere- giderlerdi. Bu gibi gezintilerde Anacleto’yu da yanlarına alırlardı.

“Her şeyi bu ele sürüyorum ve kazanırsam bütün fişler benim olacak,” dedi Bayan Penderton. “Oyunu bitirmemizin zamanı geldi.”

Bayan Penderton kartları dağıtırken kucağından bir as ve bir papaz alıp yirmi biri tutturmayı başardı. Odadaki herkes bunu gördü ve Binbaşı kıkır kıkır güldü. Binbaşı'nın iskemlesini geri itmeden önce masanın altında Leonora’nın bacağını okşadığını da gördüler. Bayan Langdon aynı anda ayağa kalkıp örgüsünü çantasına koydu.

“Benim gitmem gerek,” dedi. “Ama sen kal, Morris, partiyi bozma. Herkese iyi geceler.”

Bayan Langdon epeyce yavaş ve gergin bir tavırla yürüdü ve o gittikten sonra Leonora, “Acaba şimdi ne derdi var diye merak ediyorum,” dedi.

“Bilinmez,” dedi Binbaşı perişan bir edayla. “Ama sanırım benim de gitmem gerek. Hadi son bir el oynayalım.” Binbaşı Langdon bu neşe dolu

odayı terk etmekten nefret ediyordu, ama Penderton'lara veda ettikten sonra evin önündeki yolda bir süre durdu. Yıldızlara bakıyor ve yaşamın bazen berbat olduğunu düşünüyordu. Ölen bebek geldi aklına birden. Baştan sona ne hengâmeydi! Alison doğum sancıları çekerken Anacleto'ya sarılıp (çünkü kendisi, Binbaşı, buna dayanamamıştı) tam otuz üç saat çığlık atmıştı. Doktor, "Yeterince gayret etmiyorsun, sık dişini," deyince, küçük Filipinli de dizlerini büküp yüzünden ter damlaları akarak dişini sıkmış ve Alison'la birlikte feryat üstüne feryat koparmıştı. Sonunda, her şey olup bittikten sonra, bebeğin işaret parmağıyla orta parmağının yapışık olduğunu görmüşlerdi ve Binbaşı'nın tek düşüncesi eğer o bebeğe dokunacak olursa tepeden tırnağa ürpereceği olmuştu.

Bebek on bir ay dayanmıştı. Binbaşı Orta Batı'da görevliydi ve karları aşıp da eve gelince buzlukta soğuk bir tabak ton balığı salatası ve ortalıkta dolaşıp duran doktorlarla eğitimli hemşireler buluyordu. Anacleto üst katta bir bebek bezini ışığa tutarak dışkı kontrolü yapıyor ya da belki Alison çenesi sımsıkı kapalı olarak odada bir aşağı bir yukarı yürürken onun için bebeği tutuyor oluyordu. Her şey olup bittikten sonra Binbaşı bir rahatlamadan başka hiçbir şey hissedemedi. Ama Alison için ne gezer! Ne kadar buruk ve soğuk bir halde kaldı! Bir de amma kılı kırk yarar oldu! Evet, yaşam hüzünlü olabilir.

Binbaşı ön kapıyı açınca Anacleto'nun merdivenlerden aşağı indiğini gördü. Küçük Filipinli zarif ve sakin bir tavırla yürüyordu. Ayaklarında sandaletler, üzerinde de yumuşak kumaştan bir gri pantolon ve tirşe renkli bir keten gömlek vardı. Yassı ufak yüzü beyazımsıydı ve siyah gözleri parlıyordu. Binbaşı'nın farkına varmamış gibiydi; ama sonuncu basamakta sağ bacağını kaldırıp ayak parmaklarını balet gibi gerip uzatarak hafifçe zıpladı.

"Aptal!" dedi Binbaşı. "Alison nasıl?"

Anacleto kaşlarını kaldırıp narin beyaz gözkapaklarını ağır ağır indirerek, *"Tres fatiguee,"*[1] dedi.

"Ya!" dedi Binbaşı öfkeyle, çünkü tek kelime bile Fransızca bilmiyordu, "Vule vu runi muni mu! Nasıl olduğunu sordum?"

“*C’est les*...” Ama Anacleto kendisi de daha yeni Fransızca öğrenmeye başlamıştı ve “sinüs” sözcüğünün Fransızcasını bilmiyordu. Yine de, cevabını son derece etkileyici bir vakarla tamamladı. *“Maître Corbeau sur un arbre perche* [2] Binbaşım.” Durakladı, parmaklarını şaklattı, sonra kendi kendine yüksek sesle konuşur gibi, düşünceli düşünceli ekledi: “Sıcak et suyu çok nefis sunulacak.”

“Sen bana bir *Old Fashioned*[3] hazırlayabilirsin,” dedi Binbaşı.

“Aniden hazırlarım,” dedi Anacleto. Tıpkı Bayan Langdon'ın ses tonuyla, çok güzel telaffuz ederek ve düzgün bir İngilizceyle konuşurken; “aniden”in, “hemen” yerine kullanılamayacağını biliyordu; sırf Binbaşı’nın aklını büsbütün karıştırmak için yapmıştı bu yanlışı. “Tepsiyi hazırlayıp Madam Alison’ı rahat ettirir ettirmez yaparım.”

Binbaşı'nın saatine göre bu tepsinin hazırlanması otuz sekiz dakika aldı. Küçük Filipinli mutfakta şen şakrak bir edayla salındı ve yemek odasından çiçek dolu bir vazo getirdi. Binbaşı kıllı yumrukları kalçasında izliyordu onu. Bu sırada Anacleto mırıl mırıl ve neşeyle kendi kendine gevezelik ediyordu. Binbaşı’nın kulağına Bay Rudolph Serkin ve bir şekerci tezgâhında tüylerine yerfıstığıyla yapılan bir şekerlemenin kırıntıları yapışmış olarak dolaşan bir kediyle ilgili bir şeyler çalındı. Bu arada Binbaşı kendi içkisini hazırlayıp tavada iki yumurta pişirdi. Otuz sekiz dakikalık tepsi hazırlanınca, Anacleto bacaklarını çaprazlama bitiştirmiş, elleri kafasının arkasında kavuşturulmuş olarak durdu ve ağır ağır iki yana sallandı.

“Tanrım! Sen cins bir adamsın,” dedi Binbaşı. “Benim taburumda olsan neler yapmazdım sana!”

Küçük Filipinli omuzlarını silkti. Tanrı’nın kendisi ve Alison dışında kalan herkesi yaratmakla büyük bir hata işlediğini düşündüğü bilinen bir şeydi; yalnızca sahne ışıkları altındakiler, cüceler, büyük ressamlar ve bu gibi efsanevi kişiler bunun dışında kalıyordu. Tatmin duygusu içinde tepsiye baktı. Üzerinde sarı bir keten örtü, topraktan kahverengi bir sıcak su sürahisi, et suyu kabı ve iki et suyu tableti vardı. Sağ köşede küçük bir mavi porselen bir pirinç kâsesine tüy gibi yaprakları olan bir demet yıldızpatı çiçeği konmuştu. Anacleto büyük bir özenle uzanıp mavi yapraklardan

üçünü kopardı ve bunları sarı peçetenin üzerine yerleştirdi. Aslında bu akşam göründüğü kadar yerinde duramaz biri değildi. Zaman zaman gözlerinde bir kaygı beliriyor ve ikide bir Binbaşı'ya çabucak, belli belirsiz, suçlayıcı bir bakışla göz atıyordu.

"Ben tepsiyi yukarıya götüreyim," dedi Binbaşı, çünkü üzerinde yenecek pek bir şey yoktu, ama karısının hoşuna gidecek türdendi ve bu sayede onun gözüne girebileceğini düşündü.

Alison yatakta elinde bir kitapla sırtını yastıklara yaslamış oturuyordu. Taktığı okuma gözlüğü dolayısıyla yüzü, burnu ve gözlerinden ibaret görünüyordu ve ağzının köşelerinde sağlıksız mavi gölgeler vardı. Üzerinde beyaz bir keten gecelik ve sıcak pembe kadifeden bir lizöz vardı. Oda çok sessizdi, şöminede ateş yanıyordu. Mobilya sayısı azdı ve yumuşak gri halısı, kiraz rengi perdeleriyle oda yalın ve çok sade görünümlüydü. Alison et suyunu içerken Binbaşı sıkıntı içinde yatağın yanındaki bir koltukta oturuyor, söyleyecek bir şey bulmaya çalışıyordu. Anacleto da yatağın çevresinde dolanıyordu. Islıkla canlı, hüzünlü ve iyice duyulan bir ezgi çalıyordu.

"Bakın Madam Alison!" dedi birden. "Kendinizi benimle belli bir konuyu konuşacak kadar iyi hissediyor musunuz?"

Alison et suyu kâsesini tepsiye koydu ve gözlüğünü çıkardı. "Neden, ne var ki?"

"Şu var!" Anacleto yatağın kenarına bir tabure getirdi ve büyük bir hevesle cebinden birkaç ufak kumaş parçası çıkardı. "Bu örnekleri bakmamız için ben sipariş ettim. İki yıl önce New York'ta 'Peck and Peck'in vitrininin önünden geçtiğimiz ve size bir döpiyesi işaret ettiğim zamanı düşünün şimdi." Örneklerden birini seçip ona verdi. "Bu kumaş aynen öyle dokunmuş."

"Ama ben bir döpiyese gereksinim duymuyorum, Anacleto," dedi kadın.

"Ah, ama gereksiniminiz var! Bir yıldan fazla zamandır bir tek giysi satın almadınız. Yeşil elbisenizin dirsekleri bayağı *bien usée** ve hayır kurumuna gönderilmeye hazır.

*Yıpranmış, (Fr.). (ç.n.)

Anacleto Fransızca deyimi söylerken Binbaşı'ya çok keyifli bir kötücül bakış fırlattı. Sessiz odada onların konuşmalarını dinlemek Binbaşı'yı hep ürkütürdü. İkisinin de sesleri ve telaffuzları öylesine tıpatıp birbirinin aynıydı ki, sanki birbirlerini yankılıyorlardı. Yegâne fark, Anacleto'nun gevezece, soluk soluğa, Alison'ın ise ölçülü ve sakin konuşmasıydı.

“Kaç para?” diye sordu Alison.

“Pahalı. Ama bu kaliteyi daha ucuza almak beklenemez. Bir de yıllarca kullanacağınızı düşünün.”

Alison yine kitabına döndü. “Düşünürüz.”

“Tanrı aşkına, hadi al o giysiyi,” dedi Binbaşı. Alison'ın pazarlık etmesi onu rahatsız ediyordu.

“Bunu yaparken de bir iki metre daha fazla sipariş verebiliriz ki benim de bir ceketim olur,” dedi Anacleto. “Pekâlâ. Eğer almaya karar verirsem.”

Anacleto Alison'ın ilacını bardağa koydu ve o içerken yüzünü buruşturdu. Sonra onun sırtına bir elektrikli yastık yerleştirdi ve saçlarını fırçaladı. Ama odadan çıkıp giderken gardırobun kapağındaki boy aynasının önünde duraklamadan edemedi. Durup kendine baktı, bir ayağının parmaklarını gerip uzattı ve başını kaldırdı.

Derken yeniden Alison'a döndü ve tekrar ıslık çalmaya başladı. “Neydi bu? Geçen perşembe öğleden sonra Teğmen Weincheck'le birlikte çalıyordunuz hani.”

“Franck'ın La Majör Sonatı'nın açılış bölümü.” “Bakın!” dedi Anacleto heyecanla. “Şu anda hemencecik bir bale eseri yarattırdı bu bana. Siyah kadife perdeler ve kışın alacakaranlığı gibi bir ışıltı. Çok ağır ağır, tüm sanatçılar birden. Derken solo için alev gibi spot ışığı; çok havalı ve Bay Sergey Rachmaninoff un çaldığı bir vals. Sonra gösteri yine Franck'la bitiyor, ama bu kez...” Alison'a baktı ve tuhaf, parıltılı gözleriyle, “Esrik!” dedi.

Bundan sonra da dans etmeye koyuldu. Bir yıl önce onu Rus bale gösterisine götürmüşlerdi ve Anacleto bunu hiç unutamamıştı. Hiçbir numara, hiçbir figür gözünden kaçmamıştı. Gri halının üstünde ağır tempolu bir pantomim sergileyerek dolandı ve yavaşlayarak sonunda sandaletli ayaklarını çapraz kavuşturup parmak uçlarını meditasyon yaparcasına bitiştirerek kımıldamadan durdu. Derken durup dururken fırıl fırıl dönerek coşkulu küçük bir solo gösteriye koyuldu. Işıltılı yüzünden anlaşıldığı kadar, zihninde kendisi muazzam bir sahnede, göz kamaştırıcı bir gösterinin yıldızıydı. Alison'ın da bundan keyif aldığı belliydi. Binbaşı gözlerine inanamayarak ve iğrenerek bir ona, bir öbürüne bakıyordu. Son dans ise ilkinin esrik bir parodisiydi. Anacleto, yüzünde alaycı bir şaşkınlık ifadesi, bir eliyle dirseğini tutup yumruğunu çenesine dayayarak tuhaf bir pozla dansına son verdi.

Alison kahkahalara boğuldu. "Bravo! Bravo! Anacleto!"

Birlikte güldüler ve küçük Filipinli mutlu ve biraz sersemlemiş bir halde kapıya yaslandı. Sonunda soluğu düzeldi ve hayret dolu bir sesle, "Farkında mısınız, 'Bravo' ve 'Anacleto' birbirine ne kadar yakışıyor?" dedi.

Alison gülmeyi kesti ve düşünceli bir edayla başıyla onayladı. "Gerçekten de, Anacleto. Pek çok kez fark ettim bunu."

Küçük Filipinli kapı aralığında duraksadı. Hiçbir şeyin eksik olmadığından emin olmak için odaya bakındı. Sonra Alison'ın yüzüne baktı ve gözleri birden kurnazlık ve hüzün doldu. "Gereksinim duyarsanız çağırın beni," dedi kısaca.

Merdivenlerden ağır ağır indiğini, sonra da atlamaya hazırlanarak hızlandığını işittiler. Son basamaklarda anlaşılan fazla iddialı bir şey denemeye kalkışmış olacaktı ki, aniden bir düşme sesi geldi. Binbaşı merdivenlerin başına vardığında, Anacleto cesurca bir vakarla ayağa kalkıyordu.

"Bir yerini incitti mi?" diye sordu Alison gergin bir sesle.

Anacleto başını kaldırıp gözlerinde öfkeli gözyaşlarıyla Binbaşı'ya baktı. "Bir şeyim yok, Madam Alison," diye seslendi.

Binbaşı öne doğru eğildi, hiç sesini çıkarmadan ve Anacleto dudaklarını okusun diye ağzını yavaş yavaş oynatarak, “Keş-ke - boy-nu-nu - kır-say-dın,” dedi.

Anacleto gülümsedi, omuzlarını silkti ve yemek odasına doğru topallayarak yürüdü. Binbaşı karısının yanına döndüğünde, onu kitap okurken buldu. Alison kafasını kaldırıp ona bakmadı, Binbaşı da bu yüzden koridoru geçip kendi odasına gitti ve kapıyı hızla çarptı. Odası küçük ve oldukça dağınıktı, süs olarak yalnızca binicilik gösterilerinde kazandığı kupalar görülüyordu. Komodinin üzerinde açık duran bir kitap vardı; anlaşılması zor ve edebi bir kitap. Kitabın arasına ayraç olarak bir kibrit çöpü konmuştu. Binbaşı bir akşamda okumak için yeterli saydığı kırk kadar sayfayı çevirip burayı yine kibrit çöpüyle işaretledi. Sonra şifoniyerinin çekmecesinde üst üste duran gömleklerin altından *Bilim Dünyası* adlı ucuz bir dergi çıkardı. Yatağa rahatça yerleşti ve gezegenler arasındaki vahşi bir süper savaş öyküsünü okumaya koyuldu.

Koridorda karşıdaki odada karısı elindeki kitabı bırakmış, yatakta yarı oturur bir durumda uzanıyordu. Yüzü acıdan gerilmişti ve siyah, ışıltılı gözleri huzursuzca odanın duvarlarında geziniyordu. Plan yapmaya çalışıyordu. Morris’ten boşanacaktı, kesinlikle. Ama bunu nasıl başaracaktı? Her şeyden önemlisi, Anacleto’yla birlikte geçimlerini kazanmayı *nasıl* becerecekti? Nafaka almayı kabul eden çocuksuz kadınları hep küçümsemişti ve bir parça gururu kaldıysa ondan ayrıldıktan sonra onun parasıyla yaşamazdı, yaşayamazdı. Peki ama ne yapacaklardı - kendisi ve Anacleto? Evlenmeden önceki yıl kızlar okulunda Latince öğretmenliği yapıyordu, ama şimdiki sağlık durumu yüzünden artık söz konusu olamazdı bu. Bir yerlerde bir kitapçı dükkânı? Kendisi hasta olduğu zamanlar Anacleto’nun yürütebileceği bir şey olması gerekirdi. İkisi tekneyle karides avını becerebilirler miydi? Bir seferinde kıyıdaki karides avlayan birkaç balıkçıyla konuşmuştu. Deniz kıyısında altın sarısıyla mavinin birleştiği bir gündü ve ona bir sürü şey anlatmışlardı. Anacleto’yla birlikte bütün bir gün deniz üstünde kalıp ağlarını denize daldırırlardı ve soğuk tuzlu hava, okyanus ve güneş olurdu yalnızca... Alison başını yastıkta huzursuzca çevirdi. Amma da fasa fiso!

Sekiz ay önce kocasıyla ilgili durumu öğrenince şok geçirmişti. Teğmen Weincheck ve Anacleto'yla birlikte bir konser ve bir oyun dolayısıyla iki gün iki gece geçirme niyetiyle kente gitmişlerdi. Ama ikinci gün kendisinin ateşi yükselmişti ve eve dönmeye karar vermişlerdi. Akşamüzeri Anacleto onu ön kapının orada bırakmış ve otomobili garaja götürmüştü. Çiçek soğanlarına bakmak için kapının önünde durmuştu. Karanlık bastırmak üzereydi ve kocasının odasında ışık vardı. Ön kapı kilitliydi ve Alison orada dururken koridordaki konsolun üzerinde Leonora'nın ceketini görmüştü. Eğer Pendertonlar evdeyse ön kapının kilitli olmasının ne kadar tuhaf olduğunu düşünmüştü. Sonra, Morris banyo yaparken onların mutfakta içki hazırladığı gelmişti aklına. Ve evin arkasına dolanmıştı. Ama o sırada, kendisi eve girmeden önce, Anacleto dehşet dolu bir yüzle arka basamaklardan ona koşmuştu. Bir şey unuttukları için on altı kilometre ötedeki kasabaya gitmek zorunda olduklarını fısıldamıştı. Alison epeyce afallamış olarak basamakları çıkmaya koyulduğunda da, Anacleto onu kolundan yakalayıp tınısız, korku dolu bir sesle, "Şimdi içeriye girmemelisiniz, Madam Alison," demişti.

Ne kadar büyük bir şok geçirmişti. Anacleto'yla birlikte tekrar otomobile binip yola koyulmuşlardı. Bunun kendi evinde gerçekleşmesinin yarattığı aşağılanma - içine sindiremediği buydu işte. Derken, bu da yetmezmiş gibi, ileri karakolda yavaşladıklarında nöbette olan ve onları tanımayan yeni bir asker otomobili durdurmuştu. Asker sanki onlar içinde bir makineli tüfek saklıyor olabilirlermiş gibi küçük otomobilin içine baktıktan sonra sırtında gösterişli yanık portakal rengi ceketi olan ve hüngür hüngür ağlamaya başlayacakmış gibi bakan Anacleto'ya gözlerini dikip durmuştu. Onların bir olup kendisini atlatacaklarını hiç olası görmediğini ima eden bir sesle isim sormuştu.

Alison o askerin suratını hiç ama hiç unutmayacaktı. O anda kocasının adını vermek içinden gelmemişti. Genç asker beklemiş, onlara bakıp durmuş ve tek kelime etmemişti. Alison sonraları, otomobille Morris'i almaya gittiğinde aynı askeri ahırlarda görmüştü. Gauguin'in primitif tarzdaki tablolarındaki gibi tuhaf, dalgın bir yüzü vardı. Belki de bir dakika boyunca birbirlerine bakmışlar, sonunda yanlarına bir subay gelmişti.

Anacleto'yla birlikte soğukta hiç konuşmaksızın üç saat yol almışlardı. Bundan sonra da geceleri hasta ve huzursuz olduğu zamanlar yaptığı planlar, güneş doğar doğmaz Alison'a aptalca tasarılar gibi görünmüştü. Ve Penderton'ların evinden kendi evine koşup o feci şeyi yaptığı akşam. Duvarda duran bahçe makasını görmüş, öfke ve umutsuzluktan gözü dönerek bununla kendini bıçaklayıp öldürmeye yeltenmişti. Gelgelelim, makas kördü. Sonra da, birkaç dakika süreyle herhalde aklı başından gitmişti, çünkü her şeyin nasıl olup bittiğini bilmiyordu. Kocasının oda kapısını açtığını ve koridorda ayaklarına çizmelerini geçirdiğini duydu. Hemen ışığını söndürdü.

Binbaşı dergisini okuyup bitirmiş ve yine çekmeceye saklamıştı. Son bir kadeh içki içti, sonra da yatağına rahatça yatıp karanlığa bakmaya başladı. Leonora'yla ilk tanışması ona ne hatırlatıyordu? Bebeğin ölümünden bir yıl sonraydı, tamı tamına on iki ay boyunca Alison ya hastanedeydi ya da bir hayalet gibi evin içinde dolaşıyordu. Kendisinin bu ordugâha gelmesinin ilk haftasında ahırlarda ona rastlamıştı ve Leonora ona çevreyi gezdirmeyi önermişti. Atlı yolundan ayrılıp dörtnala harika bir gezinti yapmışlardı. Atları dinlenmeleri için bağladıklarında Leonora yakında bir böğürtlen çalısı görmüş ve akşam yemeğine meyveli pasta yapmak için böğürtlen toplamayı düşünmüştü. Aman Tanrım! Birlikte o çalıların arasında dolaşıp şapkasına böğürtlenleri doldururken ilk kez olanlar olmuştu. Sabahın dokuzunda ve birbirlerini tanımalarından iki saat sonra! Şimdi bile buna inanası gelmiyordu. Ama o sırada nasıl gelmişti kendisine? Ah, evet... Sanki bir harekâttaymış, soğuk ve yağmurlu bir gece boyunca içeriye yağmurun sızdığı bir çadırda ürperip durmuş, sonra şafak vakti kalkıp yağmurun durduğunu ve güneşin yeniden yüzünü gösterdiğini görmüş gibiydi. Ve yakışıklı askerlerin kamp ateşlerinde kahve pişirmelerini izlemek, duru beyaz gökyüzüne kıvılcımların yükseldiğini görmek. Harikulade bir duygu - dünyanın en güzel duygusu!

Binbaşı suçluluk dolu bir duyguyla kıkır kıkır güldü, başını yorganın altına gömdü ve anında horlamaya başladı.

*

Saat on iki buçukta Yüzbaşı Penderton tek başına çalışma odasında cebelleşiyordu. Bir monografi üzerinde çalışıyordu ve o gece az ilerleme

kaydetmişti. Bir hayli şarap ve çay içmiş, onlarca sigara tüttürmüştü. Sonunda çalışmaktan büsbütün vazgeçmişti ve şimdi huzursuzca odada bir aşağı bir yukarı yürüyordu. Bir insanın en büyük gereksinimi seveceği birisine, dağınık duyguları için bir odak noktasına duyduğu zamanlar vardır. Ayrıca, kızgınlıkların, düş kırıklıklarının ve yaşamsal korkuların sperm hücreleri kadar kıpır kıpır olup nefret yoluyla salıverilmelerinin gerektiği zamanlar da vardır. Mutsuz Yüzbaşı'nın nefret edecek kimsesi yoktu ve son aylar boyunca perişan durumdaydı.

Eyüp Peygamber'in* koca burunlu kadın hali olan Alison Langdon ve onun iğrenç uşağı o Filipinli - bu ikisine tiksinti duyuyordu. Ama Alison'dan nefret edemiyordu, çünkü kadın ona bunun için fırsat vermiyordu. Ona karşı bir zorunluluk altında olmak kendisini sinirlendirmiyordu. Yüzbaşı'nın doğasındaki acıklı kusuru bilen dünyadaki tek kişi oydu; Yüzbaşı Penderton'da hırsızlık eğilimi vardı. Başkalarının evlerinde gördüğü şeyleri almak için duyduğu dürtüye sürekli olarak direniyordu. Oysa yalnızca iki kez bu zaafına yenilmişti. Yedi yaşındayken bir zamanlar kendisini dövmüş olan okul zorbasına öyle içerlemişti ki, onun teyzesinin tuvalet masasından eski moda bir saç tokasını çalarak sevgilerini sunmuştu. Şimdi de ordugâhta, yirmi yedi yıl sonra, Yüzbaşı yine bu dürtüsüne yenik düşmüştü.

*Eyüp Peygamber başına gelen onca felakete karşın Tanrı'ya isyan etmeyerek sabır gösterip öncekinden daha iyi duruma ulaşmıştır. Eyüp ve Şeytan arasında geçen mücadele Kutsal Kitap'ta anlatılır, (ç.n.)

Genç bir gelinin verdiği bir akşam yemeğinde gümüş bir parça kendisini öylesine büyülemişti ki, bunu cebinde eve getirmişti. Zarif oymaları olan ve çok eski, nadide ve güzel, küçük bir tatlı kaşığıydı bu. Yüzbaşı bundan fena halde mest olmuştu (kendi evindeki öbür gümüşler oldukça sıradandı) ve sonunda direnememişti. Ustaca bir el becerisiyle ganimetini cebinde güven altına aldıktan sonra, yanında oturan Alison'ın bu hırsızlığını gördüğünü fark etmişti. Kadın son derece şaşkın bir ifadeyle onun yüzüne baktı. Şimdi bile düşününce bir ürperti duymadan edemiyordu. Ve Alison korkunç ölçüde uzun uzun baktıktan sonra kahkahayı koparmıştı - evet, kahkaha atmıştı. Öylesine katıla katıla gülmüştü ki, boğulur gibi olmuştu ve birisinin onun sırtına vurması gerekmişti. Sonunda da özür dileyerek masadan kalkıp

gitmişti. Bir işkenceye dönüşen o akşam boyunca da, Yüzbaşı ne zaman ona baksa, Alison alaycı bir edayla gülümsemişti. O gün bugündür Yüzbaşı kendi sofrasına konuk olduğunda, Alison onu dikkatle izlemeyi sürdürüyordu. Kaşık şimdi ipek bir mendile sarılı ve fıtık bağının çıktığı kutunun içinde gizlenmiş olarak dolabında saklı duruyordu.

Ama buna karşın Alison'dan nefret edemiyordu. Karısından da tam anlamıyla nefret etmiyordu. Leonora aklını başından alacak kadar çıldırtıyordu onu, ama en şiddetli kıskançlık krizlerinde bile bir kediye ya da ata, yahut bir kaplan yavrusuna duyabileceğinden daha büyük bir nefret duyamıyordu ona. Yüzbaşı çalışma odasında dolanırken yalnızca kapalı kapıya sinirli bir tekme savurdu. Eğer Alison sonunda Morris'ten boşanmaya karar verdiyse, bu nasıl olacaktı? Yalnız bırakılma düşüncesi kendisine öyle çok acı veriyordu ki, bu olasılığa kafa yormaya içi elvermiyordu.

Yüzbaşı'nın kulağına bir ses gelir gibi oldu ve durakladı. Evde çıt çıkmıyordu. Yüzbaşı'nın korkak olduğundan daha önce söz edilmişti. Bazen kendi başına olduğunda nedensiz bir dehşet duygusuna kapılırdı. Şimdi de, sessiz odada olduğu yerde dururken, gerginliği ve kaygısı kendisinin ve başkalarının içindeki bir ölçüde denetlenebileceği güçlerden değil, ancak uzaktan uzağa sezebildiği tehdit edici bir dış koşuldan ileri geliyor gibiydi. Yüzbaşı korku içinde odaya bakındı. Sonra çalışma masasının üzerini düzeltip kapıyı açtı.

Leonora şöminenin önündeki halının üzerinde uykuya dalmıştı. Yüzbaşı ona bakıp kendi kendine gülümsedi. Yan yatmıştı ve Yüzbaşı onun kalçasına hafif bir tekme vurdu. Leonora hindi dolmasıyla ilgili bir şeyler mırıldandı, ama uyanmadı. Yüzbaşı eğildi, onu sarstı, yüzüne bakıp bir şeyler söyledi ve sonunda ayağa kalkmasını sağladı. Ama tıpkı geceleri uyandırılıp son bir kez tuvalete götürülmesi gereken bir çocuk gibi, Leonora'nın ayağa kalktıktan sonra bile uyumayı sürdürebilme yeteneği vardı. Yüzbaşı onu ağır aksak merdivenlere doğru götürürken gözleri kapalıydı ve hâlâ hindiyle ilgili bir şeyler mırıldanıyordu.

"Bir de üzerindekileri çıkarırsam kahrolayım," dedi Yüzbaşı.

Oysa Leonora yatakta onu bıraktığı yerde oturuyordu ve Yüzbaşı birkaç dakika ona baktıktan sonra gülüp giysilerini çıkardı. Gecelik giydiremedi, çünkü şifoniyerin çekmeceleri öyle dağınıktı ki bir gecelik bulamadı. Ayrıca, Leonora kendi deyimiyle "anadan doğma" yatıp uyumaktan hoşlanırdı hep. Yüzbaşı onu yatırdıktan sonra duvarda asılı ve kendisine gülünç gelen bir resme yaklaştı. Aşağı yukarı on yedi yaşında bir kızın fotoğrafıydı bu ve altında dokunaklı bir yazı vardı: "Leonora'ya, Bootsie'den Kucak Dolusu Sevgiyle." Bu başyapıt on yılı aşkın bir süredir Leonora'nın yatak odalarının duvarlarını süslüyordu ve yerkürenin yarısını gezip dolaşmıştı. Ama yatılı okulda bir süre oda arkadaşı olan Bootsie sorulduğunda, Leonora belli belirsiz Bootsie'nin galiba birkaç yıl önce boğulduğunun kulağına geldiğini söyledi. Aslında, Yüzbaşı bu konuda onu sıkıştırdıktan sonra, Leonora'nın bu Bootsie'nin asıl adını bile hatırlamadığını gördü. Gelgelelim, sırf bir alışkanlık yüzünden bu resim onun duvarında on bir yıl asılı kalmıştı. Yüzbaşı karısı uyurken ona bir kez baktı. Leonora şehvet uyandıran bir kadındı ve yatak örtüsü şimdiden göğüslerinin altına kaymıştı. Uykusunda gülümsüyordu ve onun düşünde pişirdiği hindiyi şimdi de yediği geldi aklına Yüzbaşı'nın.

Yüzbaşı Seconaf* kullanıyordu ve bu alışkanlığı öyle eskiye dayanıyordu ki, artık bir kapsül onda bir etki yaratmıyordu. Piyade Okulu'ndaki yorucu işi yüzünden geceleri gözüne uyku girmemesinin ve ertesi sabah bitkin kalkmasının kendisi için büyük bir külfet olduğunu düşünüyordu. Yeterince Seconal almazsa uykusu hafif oluyor ve bir sürü düş görüyordu. Bu gece üç doz almaya karar verdi; o zaman hemen uykuya dalıp altı yedi saat kütük gibi uyuyacağını biliyordu. Yüzbaşı üç kapsül ilacı yuttu ve karanlıkta hoş bir beklenti içinde yattı. Bu dozda ilaç onda benzersiz ve haz dolu bir duygu yaratıyordu; sanki kocaman bir siyah kuş göğsüne konuyor, vahşi altın gözleriyle ona bir kez bakıyor ve onu gizlice karanlık kanatlarıyla sarıyordu.

*Bir uyku ilacı, (ç.n.)

*

Er Williams ışıkların sönmesinden sonra yaklaşık iki saat kadar evin önünde bekledi. Yıldızlar biraz sönükleşmişti ve gece göğünün karanlığı derin bir menekşe rengine dönüşmüştü. Yine de Orion pırıl pırıldı ve

Büyükayı harikulade bir ışıltıyla parlıyordu. Er evin arka tarafına dolandı ve sessizce sineklikli kapıyı zorladı. Tahmin ettiği gibi, kapının mandalı içeridendi. Ama kapı tam kapanmamıştı ve er bıçağını araya sokunca mandalı kaldırmayı başardı. Asıl arka kapı ise kilitli değildi.

Er eve girince bir an bekledi. Her taraf karanlıktı ve çıt çıkmıyordu. Kocaman, boş bakışlı gözleri karanlığa alışıncaya kadar çevresine bakındı. Evin planını çoktan biliyordu. Uzun ön koridor ve merdivenler evi bölüyordu ve bir yanda büyük salon ve daha arkada hizmetçi odası vardı. Yemek odası, Yüzbaşı'nın çalışma odası ve mutfak da öbür yandaydı. Üst katta, sağda büyük yatak odası ve küçük bir odacık vardı. Solda da orta büyüklükte iki yatak odası bulunuyordu. Yüzbaşı büyük odayı kullanıyor, karısı ise koridorda onun karşısındaki odada uyuyordu. Er halı serili merdivenleri dikkatle tırmandı. Önceden planlanmış bir soğukkanlılıkla ilerliyordu. Leydi'nin odasının kapısı açıktı ve er buraya ulaştığında duraksamadı. Bir kedinin kıvrak sessizliğiyle içeriye girdi.

Ay ışığının yeşil gölgesi odaya vurmuştu. Yüzbaşı'nın karısı, kocasının onu bıraktığı gibi uyuyordu. Yumuşacık saçları yastığa yayılmıştı ve hafifçe inip kalkan göğsü yarı yarıya açıktı. Yatağın üzerinde sarı bir ipek örtü vardı ve açık duran bir parfüm şişesinden havaya mahmurluk yaratan tatlı bir koku yayılmıştı. Er çok yavaş parmaklarının ucuna basarak yatağın yanına gelip, Yüzbaşı'nın karısının üzerine eğildi. Ay ışığı ikisinin de yüzünü hafifçe aydınlatıyordu ve er kadına öylesine yakın duruyordu ki onun ılık, düzenli soluğunu hissedebiliyordu. Erin ciddi bakışlı gözlerinde önce derin bir merak ifadesi vardı, ama dakikalar geçtikçe ciddi yüzünde mutlu bir bakış belirdi. Genç er yaşamında daha önce hiç bilmediği, içine işleyen, tuhaf bir tatlı duygu hissetti.

Bu durumda, Yüzbaşı'nın karısının üzerine eğilmiş olarak bir süre kaldı. Sonra doğrulmak için eliyle pencerenin pervazına tutundu ve çok yavaşça yatağın yanına çömeldi. İri ayak tabanlarının üzerinde, sırtı dimdik ve güçlü becerikli ellerini dizlerine dayayarak dengesini buldu. Gözleri kehribar düğmeler gibi yusyuvarlaktı ve perçemleri dolaşık bir keçe halinde alnına düşmüştü.

Bundan önce de birkaç kez Er Williams'ın yüzünde birdenbire beliren bu mutluluk ifadesi olmuştu, ama o zamanlar onu gören kimse olmamıştı. Şu

anda görülecek olsaydı, divanıharbe sevk edilirdi. İşin gerçeği şu ki, yerleşimdeki ormanda çıktığı uzun gezintilerde er bazen yalnız başına olmuyordu. Öğleden sonraları izin alabildiğinde, ahırdan belli bir atı alıyordu. Atını ordugâhtan hemen hemen sekiz kilometre ötedeki, hiçbir yolun geçmediği ve ulaşılması zor, kuytu bir yere sürüyordu. Burada, ormanın içinde, parlak bronz renginde otlarla kaplı, düz, açık bir alan vardı. Bu ıssız yerde er her zaman atın eyerini çıkarır ve onu salardı.

Sonra da kendi giysilerini çıkarır ve düzlüğün hemen ortasındaki büyük, yassı bir kayanın üzerine uzanırdı. Zira bu erin onsuz yapamadığı bir tek şey vardı: Güneş. En soğuk günlerde bile kımıldamadan ve çırılçıplak yatar, teninin güneş ışığını özümsemesine izin verirdi. Bazen hâlâ çıplak olarak kayanın üstünde ayakta durur ve atın çıplak sırtına binerdi. Atı sıradan, yaşlı bir ordu beygiriydi; Er Williams dışında kimse onu iki tür yürüyüş dışında yürütemezdi; hantal bir tırıs gidiş ve atlıkarıncadaki gibi bir dörtnala koşu. Ama bu er ile at harikalar yaratmaya başlamıştı; gururlu, dimdik bir zarafetle eşkin ya da tek adım yürüyordu. Erin bedeni solgun, altın gibi bir kahverengiydi ve sırtını dik tutuyordu. Üzerinde giysileri yokken öylesine inceydi ki kıvrık kaburga çizgileri görünüyordu. At sırtında ilerlerken, kışladaki arkadaşlarını şaşırtacak şehvet dolu, vahşi bir gülümseme vardı dudaklarında. Bu gezintilerden ahırlara döndüğünde yorgun olurdu ve kimseyle konuşmazdı.

Er Williams Leydi’nin odasında yatağın yanında çömelmiş olarak hemen hemen gündoğumuna kadar oturdu. Ne kımıldadı, ne bir ses çıkardı, ne de gözlerini Yüzbaşı’nın karısının vücudundan ayırdı. Sonra, gün ağarırken yeniden pencerenin pervazına tutunarak dengesini buldu ve dikkatle ayağa kalktı. Merdivenlerden aşağıya indi ve çıkarken kapıyı arkasından özenle kapattı. Gökyüzü solgun bir mavi renge bürünmüştü ve Venüs silikleşiyordu.

III

Alison Langdon sıkıntı dolu bir gece geçirmişti. Güneş yükselip kalk borusu çalıncaya kadar uyumadı. O uzun saatler boyunca birçok ürkütücü düşünce onu tedirgin etti. Tam gün doğarken birisinin Penderton’ların evinden çıkıp ormana doğru yürüdüğünü bile hayal etti, adeta emindi

bundan. Derken, sonunda uykuya daldıktan biraz sonra, büyük bir patırtıyla uyandı. Telaş içinde sabahlığını giyip aşağıya indi ve şaşırtıcı, tuhaf ve gülünç bir manzarayla karşılaştı. Kocası elinde bir çizmeyle Anacleto'yu yemek masasının çevresinde kovalayıp duruyordu. Binbaşının ayaklarında çorapları vardı, ama bunun dışında cumartesi sabahı teftişi için üniformasında hiçbir eksik yoktu. Koşarken kılıcı bacağına çarpıyordu. Alison'ı görünce ikisi de durakladılar. Ardından Anacleto koşup onun arkasına saklandı.

“Bunu kasten yaptı!” dedi Binbaşı çileden çıkmış bir sesle. “Zaten geç kaldım. Altı yüz kişi beni bekliyor. Şuraya bak, bana ne getirdiğine yalnızca bir bak lütfen!”

Çizmeler gerçekten de berbat görünüyordu. Sanki un ve suyla sıvanmış gibiydiler. Alison Anacleto'yu payladı ve uşak çizmeleri doğru dürüst temizlerken başında durdu. Filipinli yürek parçalayıcı bir ağlama tutturdu, ama Alison onu teselli etmemeyi akıl etti. Anacleto işini bitirdiğinde, ağzında evden kaçıp Quebec'te bir keten kumaşçı dükkânı açma konusunda bir şeyler geveledi. Alison cilalanmış çizmeleri kocasına götürüp tek kelime etmeden, ama ona da haddini bildiren bir bakışla verdi. Sonra da, kalbinde bir rahatsızlık hissettiği için elinde bir kitapla yeniden yatmaya gitti.

Anacleto ona kahve getirdi, arkasından da pazar alışverişi için otomobille Ordu Pazarı'na gitti. Öğleye doğru, Alison kitabını okumayı bitirip pencereden güneşli sonbahar gününe bakarken, Filipinli yine onun odasına geldi. Neşeliydi ve çizmeler konusunda işittiği azarı unutmuştu. Gürül gürül bir ateş yaktı ve sonra içini karıştırsın diye sessizce şifoniyerin en üst çekmecesini açtı. Alison'ın demode bir şişeden yaptırdığı küçük bir kristal çakmak çıkardı. Bu süs eşyasına o kadar hayran olmuştu ki, Alison bunu yıllarca önce ona vermişti. Oysa Filipinli canı istediği zaman çekmeceyi açabilmesi için haklı bir gerekçe olsun diye çakmağı hâlâ onun eşyalarının arasında tutuyordu. Alison'dan gözlüğünü istedi ve şifoniyerin üzerinde duran keten eşarba uzun uzun baktı. Derken görünmez bir zerreyi işaret parmağı ve başparmağı arasında tutup dikkatle çöp sepetine götürdü. Kendi kendine konuşuyordu, ama Alison onun gevezeliğine kulak vermiyordu.

Kendisi öldüğünde Anacleto'ya ne olacaktı? Onu sürekli kaygılandıran bir soruydu bu. Morris, elbette, Filipinli'yi hiçbir zaman aç açık

bırakmayacağına söz vermişti; ama Morris yeniden evlendiğinde, ki mutlaka evlenecekti, bu sözün ne değeri kalacaktı? Yedi yıl önce Filipinler'de Anacleto'nun eve ilk geldiği zamanı hatırladı. Ne kadar mahzun ve tuhaf bir küçük varlıktı! Evdeki öbür uşaklardan öylesine ürküyordu ki, bütün gün Alison'ın ayaklarının dibinden ayrılmıyordu. Birisi ona bakacak bile olsa, gözyaşlarına boğuluyor ve ellerini ovuşturuyordu. On yedi yaşındaydı, ama hastalıklı, kurnaz, korku dolu yüzünde on yaşında bir çocuğun masum ifadesi vardı. Birleşik Devletler'e dönmek için hazırlık yaparlarken kendisini de yanlarında götürmeleri için ona yalvarmış, Alison da bunu yapmıştı. İkisi, kendisi ve Anacleto, belki de bu dünyada birlikte yaşamanın bir yolunu bulabilirlerdi; ama kendisi öldüğünde Anacleto ne yapacaktı?

"Anacleto, mutlu musun?" diye sordu ansızın.

Küçük Filipinli hiçbir beklenmedik, kişisel sorudan rahatsız olacak birisi değildi. "Tabii ki," dedi, hiç durup düşünmeden. "Siz iyi olduğunuz sürece."

Güneş ve şömine ateşi odayı pırıl pırıl aydınlatıyordu. Güneşin duvarlara vuran tayfı dans ediyordu ve Alison Anacleto'nun usul usul konuşmasını yarı yarıya dinlerken bunu izliyordu. "Anlamakta güçlük çektiğim bir şey onların *bilmeleri*," diyordu Filipinli. Çoğu zaman bir konuşmaya böyle belirsiz, gizemli bir lafla başlardı ve Alison fikri sonradan yakalamak için beklerdi. "Ancak sizin yanınızda uzun zaman hizmet ettikten sonra sizin bildiğinize gerçekten inandım. Artık Bay Sergey Rachmaninoff dışında herkes için buna inanabilirim."

Alison yüzünü ona çevirdi. "Sen neden söz ediyorsun?" "Madam Alison," dedi Anacleto, "bir koltuğun oturulacak bir şey olduğunu ve bir saatin zamanı gösterdiğini Bay Sergey Rachmaninoff'un bildiğine siz gerçekten inanıyor musunuz? Ve ben ayakkabımı çıkarıp onun burnuna uzatsam ve 'Bu nedir, Bay Sergey Rachmaninoff?' desem, başka herkes gibi o da 'Ama Anacleto, bu bir ayakkabı,' diye cevap verir. Ben şahsen bunu anlamakta güçlük çekiyorum." Rachmaninoff resitali izledikleri son konserdi ve sonuçta Anacleto'nun bakış açısından en iyisi de oydu. Alison'a kalsa kalabalık konser salonlarına pek rağbet etmiyordu ve parayı gramofon plaklarına harcamayı yeğlerdi - ama arada bir ordugâhtan ayrılmak iyi

oluyordu ve bu gezintiler Anacleto için bir yaşam sevinciydi. Öncelikle, gece bir otelde kalıyorlardı ve bu onun için olağanüstü bir keyifti.

"Yastıklarınızı kabartsam daha rahat eder misiniz sizce?" diye sordu Anacleto.

Bir de o son konserin gecesindeki yemek! Anacleto, üzerinde portakal rengi kadife ceketiyle Alison'ın peşinde gururla otelin yemek salonuna süzülmüştü. Sipariş verme sırası ona gelince mönüyü yüzüne yakın tutup sonra da gözlerini tümüyle yummuştu. Siyahi garsonu şaşkınlığa uğratarak siparişini Fransızca konuşarak vermişti. Gerçi Alison kahkahalar atmak istemiş, ama kendini denetleyip elinden geldiği kadar ciddiyetle onun sözlerini İngilizce'ye çevirmişti; sanki kendisi onun bir çeşit refakatçisi ya da bir nedimeymiş gibi. Filipinli'nin sınırlı Fransızcası dolayısıyla yemeği bir tuhaftı. Kitabındaki "Sebze Bahçesi" başlıklı dersten edindiği kadarıyla, siparişi yalnızca lahana, çalı fasulyesi ve havuçtan ibaretti. Bu yüzden Alison kendi kararıyla ona bir de piliç sipariş edince, Anacleto yalnızca ona derin, minnet dolu bir bakış yöneltmesine yetecek kadar süre gözlerini açmıştı. Beyaz gömlekli garsonlar bu olay üzerine sinek gibi üşüşmüşler ve Anacleto'nun koltukları bir ekmek kırıntısına bile dokunamayacak kadar kabarmıştı.

"Biraz müzik dinlesek," dedi Alison. "Brahms'ın Sol Minör Kuartet'ini dinleyelim."

"*Fameux*,"* dedi Anacleto.

*Benzersiz (Fr.). (ç.n.)

Gramofona ilk plağı koydu ve dinlemek için şöminenin önündeki taburesine oturdu. Ne var ki, kapı vurulduğunda parçanın açılış bölümü, o piyano ve yaylı çalgılar arasındaki güzelim iletişim, henüz bitmemişti. Anacleto koridorda birisiyle konuştu, kapıyı yeniden kapattı ve gramofonu susturdu.

"Bayan Penderton," diye fısıldadı, kaşlarını kaldırarak.

"Aşağıdaki kapıyı kıyamete kadar tıklatıp bu müzik yüzünden beni hiçbir zaman işitmeyeceğinizi biliyordum," dedi Leonora odaya girince. Yatağın

ayakucuna öyle hızla çöktü ki sanki yaylardan biri kopmuş gibi oldu. Sonra, Alison'ın iyi olmadığını hatırlayarak, kendisi de hastalıklı gibi görünmeye çalıştı, zira bunun bir hastanın odasında uygun bir davranış olduğu kanısındaydı. "Sence bu akşam halin olur mu?"

"Neye halim olur mu?"

"Aman Tanrım, Alison! Benim partime! Her şeyi hazır edeyim diye üç gündür kara derililer gibi çalışıyorum. Böyle bir partiyi yılda yalnızca iki kez veriyorum."

"Elbette," dedi Alison. "Bir an için unutmuşum." "Dinle!" dedi Leonora ve taptaze pembe yüzü birden umutla alevlendi. "Keşke şu anda mutfağımı görebilseydin. Bak şöyle olacak. Her şeyi sofraya koyuyorum ve herkes dolaşıp istediğini alacak. Birkaç Virginia domuz budu, kocaman bir hindi, piliç kızartma, dilimlenmiş soğuk domuz eti, bol bol ızgara kaburga ve soğan turşusu, zeytin ve turp gibi bir sürü atıştırmalıklar hazırlıyorum. Sıcak sandviçler ve küçük peynirli bisküviler de dolaştırılacak. Punç kâsesi köşede duracak ve sert içki sevenler için de büfenin üstüne yedi-sekiz litre Kentucky Burbon, beş litre çavdar viskisi ve beş litre de Scotch koyuyorum. Bir de kasabadan akordeon çalan birisi geliyor..."

"Ama o kadar yemeği kim yiyecek?" diye sordu Alison, midesi bulanıp yutkunarak.

"Dünya âlem," dedi Leonora hevesle. "Yaşlı Şeker'in karısından başlayıp sırayla herkese telefon ettim."

"Yaşlı Şeker" ordugâhın komutanına Leonora'nın taktığı addı ve yüzüne karşı da bu adı kullanırdı. Bütün erkeklere olduğu gibi, Komutan'a da teklifsiz ve sevgi dolu bir yaklaşım tarzı vardı ve Komutanı da, ordugâhtaki subayların çoğu gibi, avucunun içine almıştı. Komutan'ın karısı çok şişman, ağır, geveze ve her şeyden habersiz bir kadındı.

"Bu sabah buraya gelişimin bir nedeni," dedi Leonora, "Anacleto'nun benim için punç servisini yapıp yapmayacağını öğrenmek."

“Sana yardım etmek onu memnun eder,” diye cevap verdi Alison uşağın adına.

Kapı aralığında duran Anacleto ise bu konuda o kadar memnun görünmüyordu. Sitem dolu gözlerle Alison’a baktı ve öğle yemeğiyle ilgilenmek için aşağıya indi.

“Susie’nin iki erkek kardeşi mutfakta yardım edecek ve aman Tanrım, onlar ne çok yemek yerler! Hiç onlar gibisini görmedim. Biz...”

“Bu arada,” dedi Alison, “Susie evli mi?”

“Tanrım, hayır! Erkekleri yanına yaklaştırmıyor. On dört yaşındayken birisine tutulmuş ve bunu hiç unutmamış. Neden sordun?”

“Dün gece geç saatlerde sizin eve arka taraftan birisinin girdiğini ve gündoğumundan önce de çıkıp gittiğini gördüğümden adeta emin olduğum için merak ettim de.”

“Hayal görmüşsün,” dedi Leonora onu rahatlatırcasına. Alison’a kaçık gözüyle bakıyordu ve onun söylediği en basit bir söze bile inanmıyordu.

“Belki de öyle.”

Leonora sıkılmıştı ve evine dönmeye hazırdı. Yine de, komşu ziyaretinin en azından bir saat sürmesi gerektiğini düşündüğü için bu görevini yerine getirdi. İçini çekti ve yine biraz hasta görünmeye çalıştı. Yiyecek ve spor düşüncelerine kendini fazla kaptırmadığı zamanlar, bir hasta odasında konuşulacak en usturuplu konunun başka hastalıklarla ilgili olması gerektiği kanısındaydı. Bütün aptal insanlar gibi, Leonora da ister keyif alarak, ister anlatıp rahatlamak için olsun, korkunç konuları yeğlerdi. Facialar dağarcığı da çoğunlukla spor kazalarıyla sınırlıydı.

“Bir tilki avında köpekleri idare etmek için bizimle birlikte gelen ve boynunu kıran on üç yaşındaki kızı anlatmış mıydım sana?”

“Evet, Leonora,” dedi Alison öfkesini denetleyerek. “Her bir korkunç ayrıntıyı beş kez anlattın.”

“Bu seni geriyor mu?”

“Son derece.”

“Hmmm...” dedi Leonora. Bu ters cevabı dert etmedi. Sakin bir edayla bir sigara yaktı. “Sakın kimse sana tilki avının böyle yapıldığını anlatmasın. Ben bilirim. Her iki tarzda da avladım. Dinle, Alison!” Ağzını abartılı bir biçimde ezip büzerek ve sanki küçük bir çocukla konuşuyormuş gibi sesine kasten özendirici bir tını ekleyerek, “Keseli sıçanların nasıl avlandığını biliyor musun?” dedi.

Alison hafifçe başını sallayarak bildiğini işaret etti ve yatak örtüsünü düzeltti. “Onları pusuya düşürürsün.”

“Yaya avlanırsın,” dedi Leonora. “Tilki böyle avlanır. Dağlarda bir kulübesi olan bir amcam vardı ve ağabeylerimle birlikte onu ziyarete giderdik. Soğuk bir akşam yaklaşık altı kişilik bir grup halinde güneş battıktan sonra köpeklerimizi de alıp yola koyulurduk. Sırtında bir kavanoz olgun mısır taşıyan bir siyah çocuk da arkamızdan gelirdi. Bazen dağlarda bütün bir geceyi tilki kovalayarak geçirirdik. Hay Allah, nasıl olduğunu sana anlatamam. Bir şekilde...” Leonora hissediyor, ama bunu dile getirecek sözcük bulamıyordu.

“Derken saat altıda son bir şeyler içip kahvaltıya oturmak. Tanrım! Herkes benim bu amcamın biraz tuhaf olduğunu söylerdi, ama sofra hazırlamada üstüne yoktu. Avdan döndüğümüzde üzeri balık yumurtası, ızgara domuz budu, tavuk kızartması, el büyüklüğünde bisküviler dolu bir masa bulurduk...”

Leonora nihayet gittikten sonra, Alison gülsün mü, ağlasın mı, bilemedi; oldukça sinirleri boşanmış bir halde hem güldü hem de ağladı. Anacleto gelip Leonora'nın yatakta otururken oluşturduğu çukurluğu dikkatle düzeltti.

“Binbaşı’dan boşanacağım, Anacleto,” dedi Alison ansızın, gülmesi kesildikten sonra. “Bu akşam bunu söyleyeceğim ona.”

Anacleto'nun yüzündeki ifadeden bunun onu şaşırtıp şaşırtmadığını anlayamadı. Filipinli biraz bekleyip sordu: "Peki daha sonra biz nereye gideceğiz, Madam Alison?" Uykusuz geçirdiği gecelerde yaptığı planlar uzun sahneler halinde aklından geçti -bir üniversite kentinde Latince dersi vermek, karides avlamak, kendisi bir pansiyonda oturup terzilik yaparken Anacleto'yu ücret karşılığı işlere göndermek- ama yalnızca, "Buna henüz karar vermedim," dedi.

"Acaba," dedi Anacleto düşünceli bir edayla, "Pendertonlar bu konuda ne yapacak, onu merak ediyorum."

"Merak etmene gerek yok, çünkü bu bizi ilgilendirmez." Anacleto'nun küçük suratı karanlık ve düşünceliydi. Elini karyolanın ayakucuna koymuş duruyordu. Alison onun kendisine bir soru daha sormak istediğini hissetti ve ona bakıp bekledi. Sonunda Filipinli umut dolu bir sesle sordu: "Bir otelde yaşayabilir miyiz dersiniz?"

*

Öğleden sonra Yüzbaşı Penderton her zamanki gibi at binmeye ahıra gitti. Er Williams, o gün saat dörtten sonra izinli olması gerekirken, hâlâ görevdeydi. Yüzbaşı konuşurken erin yüzüne bakmadı ve sesi tiz ve kibirliydi.

"Bayan Penderton'ın atını, Firebird'ü eyerle."

Er Williams Yüzbaşı'nın beyaz gergin yüzüne bakarak kımıldamadan durdu. "Yüzbaşım ne dedi?"

"Firebird," diye tekrarladı Yüzbaşı. "Bayan Penderton'ın atı."

Bu emir olağandışıydı. Yüzbaşı Penderton şimdiye kadar Firebird'e yalnızca üç kez binmişti ve her seferinde yanında karısı vardı. Yüzbaşı'nın kendi atı yoktu ve ahırın binek atlarını kullanıyordu. Açık avluda beklerken, gergin bir biçimde eldiveninin parmak uçlarını çekiştiriyordu. Sonra, Firebird dışarıya çıkarıldığında tatmin olmadı; Yüzbaşı ordu malı McClellan tipi eyeri yeğlerken, Er Williams ona Bayan Penderton'ın düz, İngiliz tipi eyerini takmıştı. Bu değişiklik yerine getirilirken Yüzbaşı atın

yuvarlak, erguvani gözlerine baktı ve orada kendi korku dolu yüzünün ıslak bir imgesini gördü. Ata binerken Er Williams üzengiyi tuttu. Yüzbaşı gerilim içinde, çenesi kilitlenmiş ve dizleriyle eyere umutsuzca sımsıkı yapışmış bir halde oturdu. Er hâlâ hiç hareket etmeden eli üzengide öylece duruyordu.

Bir an sonra Yüzbaşı konuştu:

“Asker, binip oturduğumu görüyorsun. Üzengiyi bırak artık!”

Er Williams bir iki adım geriledi. Yüzbaşı dizginleri sımsıkı tuttu ve bacaklarını daha da sıktı. Hiçbir şey olmadı. At her sabah Bayan Penderton bindiğinde olduğu gibi gemi zorlayıp ileri doğru atılmadı, hareket etmek için bir işaret bekledi. Yüzbaşı bunu anlayınca ani bir hırçınca keyfe kapıldı. “Ha,” diye düşündü, “karım onun moralini bozmuş, bunu biliyordum. Yüzbaşı mahmuzlarını sapladı ve kısa, kıvrımlı kamçısıyla atı kamçıladı. Patikadan dört nala fırladılar.

Güzel ve güneşli bir öğleden sonraydı. İnsanı zindeleştiren, çam ve çürük yaprak kokularıyla karışık acımsı tatlı bir rayihayla dolu bir hava vardı. Engin masmavi gökyüzünde bir tek bulut bile görülmüyordu. O gün hiç talim görmemiş olan at dizginsiz bir özgürlükle dörtnala koşmanın yarattığı zevkten biraz deliye dönmüş gibiydi. Tıpkı birçok at gibi, Firebird de çayır dışına çıkarıldıktan hemen sonra doludizgin koşturulursa denetimi güç olabiliyordu. Yüzbaşı bunu biliyordu; dolayısıyla da çok tuhaf bir şey yaptı. Belki de bir kilometre kadar ritmik bir dörtnala koşudan sonra birdenbire, ön hazırlık olarak dizginleri germeksizin, atı durduruverdi. Dizginlere öyle beklenmedik bir anda asıldı ki Firebird dengesini yitirdi, yana doğru beceriksizce sürüklendi ve şaha kalktı. Sonra da şaşkın ve uysal bir halde kımıldamadan durdu. Yüzbaşı son derecede tatmin olmuştu.

Bu yöntemi iki kez denedi. Firebird’ü özgürlük coşkusunun uyanmasına yetecek kadar bir süre koşturdu, sonra hiç uyarmaksızın onu durdurdu. Bu tür davranış Yüzbaşı için yeni bir şey değildi. Yaşamında çoğu kez başkalarına açıklamakta zorluk çekeceği pek çok tuhaf ve gizli ufak ceza uygulamıştı kendine.

Üçüncüsünde at öncekilerde olduğu gibi yine durdu, ama bu noktada Yüzbaşı’nın duyduğu rahatsızlık dolayısıyla tüm tatmin duygusunun bir anda kaybolmasına neden olan bir şey oldu. Patikada tek başlarına oldukları yerde dururlarken at yavaş yavaş kafasını çevirip Yüzbaşı'nın yüzüne baktı. Arkasından da kafasını bilerek yere eğip kulaklarını geriye doğru indirdi.

Yüzbaşı ansızın yere fırlatılacağını ve fırlatılmakla kalmayıp öleceğini anladı. Atlardan hep korkmuştu: Yalnızca bunu yapmak gerektiği için ve kendisine eziyet etme yollarından biri olduğu için at binerdi. Karısının rahat eyerinin yerine biçimsiz McClellan’ı taktırmasının gerekçesi yüksek eyer topuzunun acil bir durumda ona tutunacak bir yer sağlamasıydı. Şimdi aynı zamanda hem eyere tutunmaya, hem de dizginleri tutmaya çalışarak dimdik oturuyordu. Derken kapıldığı ani korku öylesine arttı ki peşinen her şeyden vazgeçip ayaklarını üzengiden çıkardı, ellerini yüzüne götürdü ve nereye düşeceğini görmek için çevresine bakındı. Ne var ki, bu zayıflık yalnızca birkaç dakika sürdü. Yüzbaşı atın onu sırtından fırlatmayacağını sonunda anlayınca büyük bir zafer duygusuna kapıldı. Yeniden dörtnala yola koyuldular.

Patika her iki yanda orman olmak üzere bayır yukarı devam ediyordu. Şimdi kilometrelerce uzanan yerleşimin görülebildiği sarp kayalığa yaklaşıyorlardı. Uzakta, yeşil çam ormanı parlak sonbahar göğünün altında karanlık bir çizgi oluşturuyordu. Yüzbaşı manzaranın büyüsüne kapılarak bir an için durmaya niyetlendi ve dizginleri gerdi. Ama o anda tümüyle beklenmedik ve Yüzbaşı’nın hayatına mal olabilecek bir şey oldu. Tepeye vardıklarında hâlâ son hızla ilerliyorlardı. Bu noktada, at hiç uyarısız ve şeytanca bir hızla sola çark etti ve toprak setin yanından aşağıya doğru atıldı.

Yüzbaşı öylesine şaşkınlığa uğradı ki eyerden yukarı fırladı ve atın boynuna sarılarak ayakları boşlukta ileriye doğru savruldu. Her nasılsa tutunmayı başardı. Bir eliyle atın yelesine tutunarak ve öbürüyle dizginleri çelimsizce tutarak yeniden eyere oturabildi. Ama bütün yapabildiği bu kadardı. Öylesine baş döndürücü bir hızla ilerliyorlardı ki gözlerini açınca sersemliyordu. Dizginleri denetleyebilecek kadar sağlamca oturamıyordu eyere. Can alıcı bir anda bunu yapabilse bile bir işe yaramayacağını anladı; bu atı durdurabilecek güce sahip değildi. Bedenindeki her bir kas, her bir

sinir yalnızca bir tek amaca odaklanmıştı: Tutunmaya. Firebird'ün kanındaki ünlü yarış atı hızıyla sarp kayalığı ormandan ayıran açık çayırlığın üzerinden uçuyorlardı sanki. Otlar güneşin altında tunç ve kızıl renkte parlıyorlardı. Sonra Yüzbaşı birdenbire üzerlerine yeşil bir loşluğun çöktüğünü fark etti ve dar bir patikadan ormana girdiklerini anladı. Açık alanı geçtikten sonra bile at yavaşlamamıştı. Sersemlemiş olan Yüzbaşı yarı çömelmiş bir durumdaydı. Bir ağacın dikeni sol yanağını yırttı. Yüzbaşı hiçbir sızı hissetmedi, ama koluna damlayan sıcak kanı apaçık gördü. Yüzünün sağ tarafı Firebird'ün boynundaki kısa sert kıllara sürünsün diye öne doğru eğildi. Umutsuzca hayvanın yelesine, dizginlere ve eyer topuzuna tutunurken, bir ağacın dalları kafasını koparırsa diye başını kaldırmayı göze alamıyordu.

Yüzbaşı'nın yüreğinden üç sözcük geçti. Bunları fısıldayacak kadar bile soluğu kalmadığı için, titreyen dudaklarını sessizce oynatarak dile getirdi: "Benim işim bitik."

Yaşamaktan pes eden Yüzbaşı ansızın yaşamaya başladı. İçinde delicesine büyük bir sevinç yükseldi. Atın doludizgin fırlaması kadar beklenmedik bir biçimde baş gösteren bu duyguyu Yüzbaşı daha önce hiç deneyimlememişti. Gözleri bir hezeyandaymışçasına donuk ve yarı kapalıydı, ama birdenbire dünyayı daha önce hiç görmediği gibi görüyordu. Dünya bir kaleydoskoptu ve gördüğü bir sürü imgeden her biri zihnine yakıcı bir parlaklıkla nakşoluyordu. Yerde, yaprakların altında yarı gömülü küçük bir çiçek vardı, göz kamaştırıcı bir beyazlıkta ve çok güzel biçimde. Dikenli bir çam kozalağı, esintili mavi gökyüzünde bir kuşun uçuşu, yeşil koyulukta ateş gibi bir güneş huzmesi... Yüzbaşı sanki yaşamında ilk kez görüyordu bunları. Temiz ve keskin havayı algılıyor ve kendi gergin bedeninin, hızla çarpan kalbinin ve kan, kas, sinir ve kemiklerinin mucizesini hissediyordu. Yüzbaşı artık dehşet nedir bilmiyordu; sufinin kendisinin yeryüzü ve yeryüzünün kendisi olduğunu hissettiği o ender bilinç düzeyine yükselmişti. Gemi azıya almış olan ata yengeç misali tutunurken, kanlı ağzında mest olmuş gibi bir gülümseme vardı.

Bu çılgın koşunun ne kadar zaman sürdüğünü Yüzbaşı hiç bilemedi. Sonuna doğru ormandan çıkmış ve açık düzlükte dörtnala gitmekte olduklarını anladı. Göz ucuyla güneşin altında bir kayanın üzerine serilmiş

yatan bir adam ve otlayan bir at görmüş gibi geldi ona. Bu onu şaşırtmadı ve o anda unutuverdi bu sahneyi. Yüzbaşı'yı şimdi ilgilendiren tek şey yeniden ormana girdiklerinde atın yorgunluktan tükeneceğiydi. Korkudan kıvranarak, "Bu sona erdiğinde, benim için her şeyin sonu olacak," diye düşündü.

At yorgun bir tırıs yürüyüşe geçerek yavaşladı ve sonunda durdu. Yüzbaşı eyerin üstünde doğrulup çevresine bakındı. Dizginleri atın yüzüne vurduğunda, hayvan birkaç adım daha öteye sendeledi. Bundan sonra da Yüzbaşı onu daha öteye ilerletemedi. Titreye titreye attan indi. Ağır ağır ve usulüne uygun bir biçimde hayvanı bir ağaca bağladı. Uzun bir dalı koparıp tükenmiş gücünün son soluklarıyla atı vahşice dövmeye başladı. At, soluk soluğa, derisi kararıp ter içinde kıvranarak başlangıçta ağacın çevresinde huzursuzca dolandı. Yüzbaşı onu dövmeyi sürdürdü. Sonunda kımıldamadan durdu ve ağzından bir iç çekiş koptu. Ayaklarının altındaki çam iğnesi yığınının üzerinde bir ter gölü oluştu ve başı aşağıya düştü. Yüzbaşı sopasını attı. Üstüne başına kan bulaşmıştı ve yüzüyle boynunda atın sert kıllarına sürtünmekten ileri gelen bir kızarıklık vardı. Öfkesi yatışmamıştı ve yorgunluktan ayakta duramıyordu. Yere çöktü ve başını kollarına gömerek tuhaf bir biçimde uzandı. Ormanın ortasında, Yüzbaşı bir kenara atılmış bir oyuncak bebeği andırıyordu. Yüksek sesle hıçkırıyordu.

Yüzbaşı kısa bir süre kendinden geçti. Sonra, kendine gelirken geçmiş geldi gözünün önüne. Geride bıraktığı yıllara bir kuyunun dibindeki bulanık bir imgeye bakan birisi gibi baktı. Çocukluğunu hatırladı. Hiç evlenmemiş beş yaşlı teyze büyütmüştü onu. Baş başa kaldıkları durumlar dışında teyzeleri aksi kadınlar değillerdi; bol bol gülerler, hiç evlenmemiş başka yaşlı kadınları da davet ettikleri piknikler, kalabalık geziler ve pazar yemekleri düzenlerlerdi durmadan. Ne var ki, küçük çocuğu kendi ağır çilelerinin yükünü taşıtacakları bir çeşit dayanak olarak kullandılar. Yüzbaşı gerçek sevgiyi hiç tatmamıştı. Teyzeleri duygusal bir taşkınlıkla onu pohpohlarlar, o da başka türlüsünü bilmediğinden aynı sahte akçeyle onlara karşılığını verirdi. Dahası, Yüzbaşı güneyliydi ve teyzeleri onun bunu unutmasına hiç izin vermezlerdi. Anne tarafından, 17. yüzyılda Fransa'dan ayrılan, büyük ayaklanmaya kadar Haiti'de yaşayan, daha sonra da İç Savaş öncesinde Georgia'da çiftlik sahibi olan Huguenot'ların soyundan geliyordu. Çocuğun geçmişinde barbarca bir görkem, mahvolup yoksullaşma ve aile gururu

vardı. Oysa şimdiki kuşak itibarsızdı; Yüzbaşı'nın yegâne birinci kuşak erkek kuzeni Nashville kentinde polisti. Çok züppe olduğundan ve yüreğinde gerçek bir gurur taşımadığından, Yüzbaşı yitik geçmişe abartılı bir önem yüklüyordu.

Yüzbaşı ayağıyla çam iğnelerini tekmeleyip yüksek sesle ormanda hafifçe yankılanan bir feryat koparарak hıçkırdı. Derken ansızın durup sustu. Bir süredir içinde barınan tuhaf bir duygu birden biçimlendi. Yakınında birisinin olduğundan emindi. Acı içinde dönüp sırtüstü yattı.

Yüzbaşı baştan gördüğüne inanmadı. Kendisinden iki metre ötede, Yüzbaşı'nın yüzünden nefret ettiği genç er bir meşe ağacına yaslanmış olarak kendisine bakıyordu. Adam çırılçıplaktı. İnce bedeni öğleden sonra güneşinde parlıyordu. Yüzbaşı'ya belirsiz, kişisel olmayan bakışlarla, sanki daha önce hiç görmediği bir böceğe bakar gibi bakıyordu. Yüzbaşı şaşkınlıktan kımıldayamayacak kadar felce uğramıştı. Konuşmaya yeltendi, ama gırtlağından yalnızca kuru bir hırıltı çıktı. Ona bakarken, er bakışlarını ata çevirdi. Firebird hâlâ ter içindeydi ve kalçasında sopa izleri vardı. Safkan soylu bir attan saban sürmesi için koşulan bir beygire dönüşmesi için bir öğleden sonra yetmişti.

Yüzbaşı erle at arasında yatıyordu. Çıplak adam onun uzanmış bedeninin çevresinden dolanmaya zahmet etmedi. Ağacın yanında durduğu yerden ayrılıp subayın üzerinden dikkatle adımını attı. Yüzbaşı bir çırpıda erin çıplak ayağını gördü; ince ve narin yapılıydı, ayağın üstünde mavi damarlar vardı. Er atı çözdü ve elini okşar gibi hayvanın burnuna koydu. Arkasından da, dönüp Yüzbaşı'ya bakmaksızın atı sık ormanın içine doğru götürdü.

Bütün bunlar öylesine çabuk olmuştu ki, Yüzbaşı doğrulmaya ya da bir şeyler söylemeye fırsat bulamamıştı. Baştan yalnızca şaşkınlık hissedebildi. Gencin biçimli beden yapısını uzun uzun düşündü. Anlaşılmaz birtakım sözlerle seslendi ama hiç cevap almadı. İçini öfke bürüdü. Gemi azıya almış Firebird'ün sırtındayken hissettiği keyif kadar aşırı bir nefrete boğuldu ere karşı. Yaşamındaki tüm aşağılanmalar, kıskançlıklar ve korkular bu büyük nefretle açığa çıktı. Yüzbaşı sendeleyerek ayağa kalktı ve kararan ormanın içinde bir kör gibi yola koyuldu.

Ne nerede olduğunu, ne de üsten ne kadar uzaklaştığını biliyordu. Erden bunun acısını çıkarabileceği onlarca kurnazca plan üşüştü aklına. Yüzbaşı içten içe yaşamının geri kalan günlerinde sevgi kadar tutkulu olan bu nefreti yüreğinde taşıyacağını biliyordu.

Uzun bir süre yürüdükten sonra, neredeyse gece olduğunda, kendini tanıdık bir patikada buldu.

*

Penderton'ların partisi saat yedide başladı ve yarım saat sonra ön odalar kalabalıklaştı. Krem renkli kadife giysisi içinde tüm görkemiyle Leonora konuklarını tek başına karşılıyordu. Ev sahibinin yokluğuna ilişkin soruları cevaplarken, suratını şeytan görsün, bilmiyorum dedi; evden kaçmış olabilirdi. Herkes gülerek bu sözleri tekrarladı; Yüzbaşı'yı omzunda bir sopayla ve defterleri kırmızı bir bohçaya sarılı olarak yorgun argın yürüyüp giderken getirdiler gözlerinin önüne. At bindikten sonra kasabaya gitmeyi tasarlıyordu ve belki de otomobili arıza yapmıştı.

Yemek odasındaki uzun masanın üstü savurganca donatılmıştı ve tabaklar boşaldıkça dolduruluyordu. Havaya domuz budu, kaburga ve viski kokuları öylesine sinmişti ki, neredeyse kaşıklanabilecek kadar yoğundu. Salondan gelen akordeon sesi arada bir bölük pörçük bozuk plak gibi şarkı sesleriyle yükseliyordu. En şen nokta büfenin orasıydı. Anacleto yüzünde zahmet çeken birisinin ifadesiyle punç kadehlerini hasisçe yarımşar dolduruyor ve bu işi ağırdan alıyordu. Ön kapının yanında tek başına duran Teğmen Weincheck gözüne ilişince, kâsenin içinde ne kadar kiraz ve ananas parçası varsa on beş dakika hepsini teker teker toplayıp, bir düzine kadar subayı bekler durumda bırakarak bu özel kadehi teğmene sundu. Konuşmalar öyle hararetliydi ki herhangi bir konuyu izlemeye olanak yoktu. Hükümetin yeni ordu ödeneğinden söz ediliyor, son zamanlardaki bir intihar olayının dedikodusu yapılıyordu. Genel uğultudan daha alt perdede ve Binbaşı Langdon'ın oralarda olup olmadığını anlamak için dikkatlice çevreye göz atılarak, partiye bir espri, küçük Filipinli'nin idrar tahlili için hastaneye götürmeden önce Alison Langdon'ın çiş örneğine büyük bir düşüncelilikle parfüm kattığı yolunda bir öykü-yayıldı. Ortalık feci şekilde kalabalıklaşmıştı. Şimdiden yere bir turta düşmüş ve kimse farkında olmadan merdivenlerin yarısına kadar dağılmıştı.

Leonora'nın keyfi yerindeydi. Herkese göre basmakalıp bir laf buluyordu ve eskiden beri gözdesi olan Levazım Albayı'nın dazlak kafasını okşamıştı. Bir seferinde kasabadan gelen genç akordiyoncuya kendi elleriyle içki getirmek için salondan ayrıldı. "Tanrım! Bu çocuk ne kadar yetenekli!" dedi. "Mırıldandığınız herhangi bir şeyi çalabiliyor! 'Oh, Pretty Red Wing' ya da her ne mırıldansanız!"

"Gerçekten harika," diye onayladı Binbaşı Langdon ve orada toplanmış gruba baktı. "Bakın benim eşim klasik müzik sever, Bach falan gibi. Ama bana göre bir avuç olta solucanı yutmak gibi bu. Şimdi 'Şen Dul Valsi'ni bir düşünün, işte benim hoşlandığım müzik çeşidi bu. Kulağa hoş gelen müzik!"

Akıcı vals ile birlikte General'in gelişi curcunayı biraz sessizleştirdi. Leonora kendi partisinin o kadar tadını çıkarıyordu ki, ancak saat sekizden sonra ev sahibinin geciken yokluğundan kaygılanmaya başladı. Konukların çoğu şimdiden ev sahibinin uzayan yokluğu yüzünden şaşkınlık içindeydi. Onun başına bir kaza gelmiş ya da beklenmedik bir rezaletin çıkmış olabileceği yolunda bir duygu bile besliyorlardı. Sonuçta, en erken gelen konuklar bile böyle bir gidiş geliş âdetine göre bile alışılagelmiş saatten çok daha uzun bir süre orada kaldılar; evin içi öylesine kalabalıktı ki, bir odadan öbürüne geçmek için önceden zekice bir plan yapılması gerekiyordu.

Bu arada Yüzbaşı Penderton elinde bir gemici feneri ve yanında ahırlardan sorumlu çavuşla birlikte atlı gezinti yolunun girişinde bekliyordu. Karanlık iyice bastırdıktan sonra ordugâha varmış ve atın kendisini sırtından fırlattıktan sonra kaçtığı öyküsünü anlatmıştı. Firebird'ün geri dönüş yolunu bulmasını umuyorlardı. Yüzbaşı yaralı, kızarık yüzünü yıkamış, sonra da otomobiliyle hastaneye giderek yanağına üç dikiş attırmıştı. Ama evine gidemiyordu. Bunun nedeni yalnızca atın ahırdaki bölmesine konuncaya kadar Leonora'nın yüzüne bakma cesaretinden yoksun olması değildi; asıl neden, nefret ettiği adamın yolunu gözlemesiydi. Ilıman ve parlak bir geceydi ve Ay son dördündeydi.

Saat dokuzda uzaktan çok yavaş yavaş ilerleyen at nalı sesleri duydular. Çok geçmeden de Er Williams ile iki atın yorgun, siluetsi görüntüleri belirdi. Er her iki atı da geminden tutarak getiriyordu. Gözlerini biraz kırpıştırarak gemici fenerine yaklaştı. Yüzbaşı'nın yüzüne öylesine uzun

uzun ve tuhaf bir ifadeyle baktı ki, Çavuş birden şaşırdı. Bundan ne anlam çıkaracağını bilmiyordu ve meselenin çözümünü Yüzbaşı'ya bıraktı. Yüzbaşı sessiz kaldı, ama gözkapakları seğiriyor, büzülmüş dudakları titriyordu.

Yüzbaşı Er Williams'ın peşinden ahıra girdi. Genç er atlara yem verip onları tımar etti. Hiç konuşmadı, Yüzbaşı da bölmenin dışında durup onu izledi. Onun güzel, becerikli ellerine ve boynunun narin yuvarlaklığına baktı. Yüzbaşıyı kendisinde hem tiksinti yaratan, hem de kendisini büyüleyen bir duygu ele geçirmişti; sanki genç erle birlikte çırılçıplak, göğüs göğüse, ölümüne bir güreşe girişmişlerdi. Yüzbaşı'nın gergin bel kasları öylesine güçsüzdü ki, ayakta zor duruyordu. Seğiren göz kapaklarının altında gözleri mavi birer alev gibi yanıyordu. Er sessizce işini bitirip ahırdan ayrıldı. Yüzbaşı onun arkasından gitti ve er geceye karışıp giderken durup onu izledi. Aralarında tek kelime geçmemişti.

Ancak otomobiline bindikten sonra evdeki partiyi hatırladı.

Anacleto akşamın geç saatlerine kadar eve dönmedi. Kalabalıklar onu yorduğu için yemyeşil bir suratla, yorgun argın Alison'ın odasının kapı aralığında durdu. "Ah," dedi bir filozof edasıyla, "çok fazla insan dünyayı boğuyor." Oysa Alison onun hızla gözlerini kırpmasından, bir şey olduğunu anladı. Anacleto onun banyosuna girip ellerini yıkamak için sarı keten gömleğinin kollarını sıvadı. "Teğmen Weincheck sizi ziyarete geldi mi?"

"Evet, epeyce kaldı burada."

Teğmen'in morali bozuktu. Alison bir şişe şeri alması için onu aşağıya göndermişti. İçkilerini içtikten sonra da Teğmen dama tahtasını kucağına almış ve karşılıklı bir iskambil oyunu oynamışlardı. Alison bu oyunu ona önermekle çok düşüncesizlik ettiğini epeyce geç anlamıştı, çünkü Teğmen kartları tanımakta zorluk çekiyor ve bu yetersizliğini ondan saklamaya çalışıyordu.

"Tıp kurulunun onu onaylamadığını yeni duymuş," dedi Alison. "Yakında emeklilik belgelerini alacak."

“Çççck! Çok yazık!” Sonra da Anacleto ekledi: “Yine de, onun yerinde olsam buna memnun olurdum.”

Doktor o gün öğleden sonra Alison’ın yeni ilacını getirmişti ve genç kadın banyodaki aynadan Anacleto’nun kendisi için ölçeği doldurmadan önce şişeyi dikkatle inceleyip ilacın tadına baktığını gördü. Yüzündeki ifadeye bakılacak olursa, tadını pek beğenmemişti. Ama yeniden odaya döndüğünde yüzünde pırıl pırıl bir gülümseme vardı.

“Siz hiç böyle bir partiye gitmemişsinizdir,” dedi. “Aman ne dümbürtü!”

“*Gümbürtü*, Anacleto.”

“Her neyse, kargaşa. Yüzbaşı Penderton kendi partisine iki saat geç geldi. Derken, içeri girdiğinde bir aslanın onu yarı yarıya yediğini sandım. At onu sırtından bir böğürtlen çalılığına fırlatıp kaçmış. Hayatınızda öyle bir surat görmemişsinizdir.”

“Kemikleri falan kırılmış mı?”

“Belkemiği kırılmış gibi geldi bana,” dedi Anacleto bir tatmin duygusu içinde. “Ama belli etmedi, yukarıya çıkıp üstüne akşam için uygun bir kıyafet giydi ve keyifsiz değilmiş gibi davranmaya çalıştı. Şimdi Binbaşı ve karısı bir şahifeye benzeyen kızıl saçlı Albay dışında herkes gitti.”

“Anacleto,” diye tatlı bir sesle onu uyardı Alison. Kendisi ne anlama geldiğini anlamadan önce Anacleto “şahife” kelimesini birkaç kez kullanmıştı. Baştan bunun yerel bir terim olduğunu sanmış, ama sonunda onun “fahişe” demek istediği aklına gelmişti.

Anacleto omuz silkti, sonra birden yüzü kıpkırmızı, ona döndü. “İnsanlardan nefret ediyorum!” dedi öfkeyle. “Partide birisi bir espri yaptı, benim yakında olduğumu bilmeden. Adiceydi, aşağılayıcıydı ve doğru değildi!”

“Ne demek istiyorsun?”

“Bunu size tekrarlayamam.”

“Eh, unut gitsin,” dedi Alison. “Git yat ve güzel bir uyku çek.”

Anacleto’nun feveranı Alison’ın canını sıktı. Kendisi de insanlardan nefret ediyormuş gibi geldi ona. Son beş yıldır tanıdığı herkes bir bakıma yanlıştı; yani, Weincheck ve tabii ki Anacleto ve küçük Catherine dışında herkes. Morris Langdon sözünü sakınmayan haliyle bir erkeğin olabileceği kadar aptal ve kalpsizdi. Leonora’nın bir hayvandan farkı yoktu. Ve hırsız Weldon Penderton aslında umarsızca yozdu. Ne güruh ama! Alison kendi kendinden bile nefret ediyordu. Sefilce ağırdan almasa ve bir zerre gururu olsa, kendisi ve Anacleto bu gece bu evde olmazlardı.

Başını pencereye çevirip geceye baktı. Rüzgâr çıkmıştı ve aşağıdaki gevşemiş bir panjur evin duvarına çarpıp duruyordu. Pencereden dışarıyı görebilsin diye ışığı söndürdü. Bu gece Orion harikulade berrak ve parlaktı. Ormanda ağaçların tepeleri rüzgârda karanlık dalgalar gibi hareket ediyorlardı. O anda Penderton’ların evine baktı ve ormanın kenarında duran bir adam gördü yine. Adamın kendisi ağaçların arkasına saklanmıştı, ama gölgesi çimenlikteki otların üzerinde açık seçik görülebiliyordu. Bu kişinin karaltısını seçemedi, ama şimdi orada bir adamın pusuda beklediğinden emindi. On dakika, yirmi dakika, yarım saat gözledi onu. Adam yerinden kımıldamadı. Bu Alison’da öyle ürkütücü bir şaşkınlık yarattı ki, belki de aklını kaçırmakta olduğu geldi aklına. Gözlerini yumup iki yüz seksene gelinceye kadar yedinin katlarını saydı. Sonra, yeniden dışarıya baktığında gölge gitmişti.

Kocası kapıyı vurdu. Cevap alamayınca da, kapının kolunu usulca çevirerek içeriye başını uzattı. “Sevgilim, uyuyor musun?” diye sordu kimi olsa uyandıracak kadar yüksek bir sesle.

“Evet,” dedi Alison buruk bir sesle. “Mışıl mışıl.”

Şaşıran Binbaşı kapıyı mı kapatsın, içeriye mi girsin, bilemedi. Alison yattığı yerden bütün odaya yayılan, onun Leonora’nın büfesini sık sık ziyaret ettiğine işaret eden belirtileri algılayabiliyordu.

“Yarın sana bir şey söyleyeceğim,” dedi Alison. “Ne konuda olduğunu tahmin edebiliyor olmalısın. Bu yüzden hazırlıklı ol.”

“Hiçbir fikrim yok,” dedi Binbaşı çaresizce. “Yanlış bir şey mi yaptım?” Birkaç dakika durup düşündü. “Ama eğer mesele bir şey için paraysa, param yok, Alison. Bir futbol maçı bahsinde atımı kaybettim...” Kapı temkinli bir biçimde kapandı.

Saat gece yarısını geçmişti ve Alison yine yalnızdı. On ikiden günbatımına kadar olan saatler hep korkunçtu.

Morris’e gece hiç uyumadığını söyleyecek olsa, o elbette kendisine inanmazdı. Hasta olduğuna da inanmıyordu. Dört yıl önce, sağlığı ilk bozulduğunda kocası dehşete kapılmıştı. Ama felaketlerin ardı arkası kesilmeyince -akciğer iltihabı, böbrek hastalığı ve şimdi de şu kalp rahatsızlığı-Morris sinirlenmiş ve sonunda ona inanmamaya başlamıştı. Hepsinin de Alison’ın görevlerinden -yani kendisinin münasip gördüğü spor etkinlikleri ve partilerden- yan çizmek için numara yaptığı evhamlar olduğu kanısındaydı. Aynı şekilde, ısrarlı bir ev sahibesine bir tek sağlam gerekçe göstermek akıllıca bir davranıştı; çünkü ne kadar sağlam olurlarsa olsunlar birkaç neden göstererek davet geri çevrilirse, ev sahibesi size inanmazdı. Alison kocasının koridordaki karşı kapının ardındaki odasında yürüdüğünü ve kendi kendine uzun didaktik bir konuşma yaptığını işitti. Başucundaki lambayı yakıp kitap okumaya koyuldu.

Sabahın saat ikisinde birdenbire, durup dururken, o gece öleceği düşüncesine kapıldı. Yastıklara sırtını dayayıp oturdu; yüzü çoktan asık ve yaşlı olan bu genç kadın tedirginlik içinde duvarın bir köşesinden öbürüne bakıp duruyordu. Sanki bir şey onu boğuyormuş gibi çenesini yukarı kaldırıp yana çevirerek başını tuhaf bir biçimde hafifçe oynattı. Sessiz oda ona kulak tırmalayıcı seslerle doluymuş gibi geliyordu. Banyodaki lavaboya su damlıyordu. Şöminenin üzerindeki, camına beyaz ve yaldız kuğular boyanmış eski sarkaçlı saatten paslı bir sesle tik taklar geliyordu. Ama bu seslerden üçüncüsü, en yüksek olanı ve en çok canını sıkanı kendi kalbinin çarpıntısıydı. İçinde büyük bir hengâme kopuyordu. Kalbi sanki sıçrıyordu; koşan, atlayan ve sonra onu tepeden tırnağa sarsacak şiddette bir gümbürtüyle düşen birisinin ayak sesleri gibi hızlı hızlı çarpıyordu. Ağır ağır, sakıngan hareketlerle komodininin çekmecesini açıp örgüsünü çıkardı. “Hoş bir şey düşünmeliyim,” dedi kendi kendine mantıklı davranarak.

[1]

(Fr.) Çok yorgun, (ç.n.)

2

(Fr.) Üstad Corbeau bir ağaca tünedi, (ç.n.)

3

Viskiyle hazırlanan bir kokteyl, (ç.n.)

Geçmişteki yaşamının en mutlu zamanlarını düşündü. Yirmi bir yaşındaydı ve dokuz ay süreyle yatılı okul kızlarının kafalarına biraz olsun Cicero ve Vergilius'u sokmaya uğraşmıştı. Sonra, tatil dönemi başlayınca cüzdanında iki-yüz dolarla New York'a gitmişti. Bir otobüse binip nereye gittiğini bilmeden kuzeye doğru yol almıştı. Ve Vermont'ta bir yerde görünümü hoşuna giden bir köye gelmiş, otobüsten inmiş ve birkaç gün içinde ormanda bir baraka bulup burayı kiralamıştı. Kedisi Petronius'u da yanında getirmişti ve yaz sona ermeden önce onun adına bir dişi kediye uygun bir ek koymak zorunda kalmıştı, çünkü kedi ansızın yavrulamıştı. Birkaç başıboş köpek de onlara katılmıştı ve haftada bir kez köye gidip kedilere, köpeklere ve kendine bir sürü konserve yiyecek ve zerzevat alıyordu. O güzel yaz boyunca sabah akşam en sevdiği şeyleri yiyordu: Acılı etli fasulye, peksimet ve çay. Öğleden sonraları odun kırıyor, geceleri de mutfakta ayaklarını sobaya doğru uzatıp kitap okuyor ya da kendi kendine şarkı söylüyordu.

Alison solgun, pul pul olmuş dudaklarıyla birtakım sözcükler fısıldıyor ve gözlerini dikerek yatağın ayakucuna bakıyordu. Derken ansızın elindeki örgüyü bırakıp soluğunu tuttu. Kalbi durmuştu. Oda bir mezar kadar sessizdi, ağzı açık, başı yastıkta yana doğru kaykılmış halde bekledi. Dehşete kapılmıştı, ama bu sessizliği bozmak için seslenmeye çalıştığında hiç sesi çıkmadı.

Kapı hafifçe vuruldu, ama bunu işitmedi. Anacleto'nun odaya girip onun elini tuttuğunu da birkaç dakika fark etmedi. Uzun ve korkunç sessizlikten sonra (kesinlikle bir dakikadan fazla sürmüştü), kalbi yeniden çarpmaya başladı; geceliğinin kıvrımları göğsünün üzerinde hafifçe inip kalkıyordu.

"Kötü bir şey mi geçirdiniz?" diye sordu Anacleto neşeli, cesaretlendirici hafif bir sesle. Ama eğilmiş Alison'a bakarken yüzünde aynı hastalıklı buruşuk ifade vardı - üst dudağı dişlerinin üzerine gerilmiş olarak.

"Öyle korktum ki," dedi Alison. "Bir şey mi oldu?" "Hiçbir şey olmadı. Ama öyle bakmayın." Anacleto gömleğinin cebinden mendilini çıkarıp onun alnını silmek için bardaktaki suya soktu. "Aşağıya inip öteberimi alacağım ve siz uyuyuncaya kadar yanınızda kalacağım."

Sulu boyalarıyla birlikte sıcak çikolatalı süt koyduğu bir tepsi de getirdi. Ateşi yaktı ve şöminenin önüne bir oyun masası koydu. Onun varlığı öylesine bir teselliydi ki, Alison duyduğu rahatlamayla hıçkırma isteği duydu. Anacleto ona tepsiyi verdikten sonra rahatça masaya oturup ağır ağır, minnet dolu yudumlar alarak çikolatalı sütünü içti. Alison'ın Anacleto'da en çok sevdiği şeylerden biriydi bu; her vesileden bir çeşit eğlenti yaratmakta bir dâhiydi. Sanki gecenin bir vaktinde sırf iyilik olsun diye hasta bir kadının yanında oturmak için yatağından kalkmamış da, özel bir eğlence düzenlemek için kendi istekleriyle bu saati seçmişler gibi davranıyordu. Ne zaman zor günler geçirmelerine neden olan bir şey olsa, Anacleto hep bunu bir ikramla geçiştirmeyi başarırdı. Şimdi de bacak bacak üstüne atıp kucağına bir peçete sererek oturmuş, sanki fincanı en kaliteli şarapla doluymuşçasına bir tören edasıyla çikolatalı sütünü içiyordu; gerçi bunun tadından Alison kadar nefret ediyordu ve sırf kutusunun üzerindeki ışıltılı vaatlere kanıp satın almıştı bunu.

"Uykun var mı?" diye sordu Alison.

"Hiç yok." Oysa öyle yorgundu ki, uykudan söz edilince esnemekten kendini alıkoyamadı. Sadık bir edayla başını çevirip ağzını yeni yirmi yaş dişini işaretparmağıyla yoklamak için açmış gibi davrandı. "Öğleden sonra kestirmiştim, sonra bu gece de biraz uyudum. Düşümde Catherine'i gördüm."

Alison göğsünde taşıyamayacağı kadar ağır bir yük varmışçasına sevgi ve kederle dolu bir duygu hissetmeksizin bebeğini düşünemezdi hiçbir zaman. Zamanın bu kaybın acısını susturacağını söylemek doğru değildi. Şimdi kendi kendini denetleyebiliyordu, ama hepsi bu kadardı. On bir ay süren o neşe, gerilim ve acı dolu dönemden sonra bir süre kendisinde pek bir değişiklik olmamıştı. Catherine, görevli oldukları ordugâhtaki mezarlıkta toprağa verilmişti. Ve uzun bir süre mezardaki ufacık bedenin çarpıcı, ürkütücü görüntüsü Alison'ın aklına takılmıştı. Çürüme ve o minik yapayalnız iskeletle ilgili dehşet dolu düşünceleri sonucunda öyle bir duruma düşmüştü ki, sonunda bir sürü bürokratik işlemin ardından tabutu mezardan çıkarttırmıştı. Cesetten geri kalanları Chicago'daki krematoryuma götürmüş ve külleri de karların üzerine serpmişti. Şimdiyse Catherine'den kalan tek şey, Anacleto'yla birlikte paylaştıkları anılardı.

Alison sesi titrek çıkmasın diye bekledikten sonra sordu: “Ne düş gördün?”

“Rahatsız ediciydi,” dedi Anacleto hafifçe. “Daha ziyade ellerimde bir kelebek tutuyormuşum gibiydi. Catherine kucağımdaydı, sonra aniden kasılmalar geçirdi, siz de musluktan sıcak su akıtmaya çalışıyordunuz.” Anacleto boya kutusunu açıp kâğıdını, fırçalarını ve sulu boyalarını önüne dizdi. Alevler solgun yüzünü aydınlatıyor, koyu renk gözlerine parıltı veriyordu. “Derken düş değişti ve dizlerimin üzerinde Catherine yerine bugün iki kez temizlemek zorunda kaldığım Binbaşı'nın çizmelerinden biri vardı. Çizmenin içi kıvır kıvır kaygan yeni doğmuş fare yavrularıyla doluydu ve onları tutmaya, üstüme tırmanmalarını engellemeye çalışıyordum. Ooof! Sanki...”

“Sus, Anacleto!” dedi Alison ürpererek. “Lütfen!” Filipinli resim yapmaya başladı, Alison da onu izledi. Fırçasını bardağa batırdı ve eflatun bir bulut suya dağıldı. Kâğıdın üzerine eğildiğinde Anacleto’nun yüzü düşünceliydi ve bir ara masanın üzerindeki bir cetvelle çabucak birkaç ölçü almak için boyamaya ara verdi. Ressam olarak Anacleto çok yetenekliydi; Alison bundan emindi.

Başka başarıları bakımından da bir ölçüde hünerliydi, ama temelde taklitçiydi; Morris’in dediği gibi, adeta küçük bir maymun gibi. Oysa yaptığı küçük suluboya resimlerde ve çizimlerde epeyce özgündü. New York yakınlarında görevlendirildiklerinde, Anacleto öğleden sonraları kentteki Sanat Öğrencileri Derneği’ne gidiyordu ve Alison okul sergisindeki kaç kişinin onun resimlerine bakmak için birden fazla kez geldiklerini gözlemleyince çok gurur duymuş, ama buna hiç şaşırmamıştı.

Anacleto’nun yapıtları aynı zamanda hem yalın hem de fazlasıyla karmaşıktı ve bakanları tuhaf bir biçimde büyülüyordu. Ama Alison onun bu yeteneğine yeterli ölçüde ciddiye almasını ve yeterince çok çalışmasını bir türlü sağlayamıyordu.

“Düşlerin niteliği,” diyordu Anacleto usulca. “Düşünülünce, tuhaf bir şey bu. Filipinler’de öğleden sonraları, yastık rutubetli olduğunda ve güneş odanın içinde parladığında bir çeşit düş görülür. Sonra kuzeyde ise kar yağdığında...” Oysa Alison çoktan kendi endişe döngüsüne dönmüştü ve onu dinlemiyordu. “Söyle bana,” diye onun sözünü kesti birden. “Bu sabah

somurttuğun ve Quebec'te bir keten kumaş dükkânı açacağını söylediğin zaman, aklında belli bir şey var mıydı?"

"Tabii ki," dedi Filipinli. "Quebec kentini hep görmek istediğimi bilirsiniz. Ve bence güzel keten parçalarına dokunmak kadar hoş bir şey yoktur."

"Yani aklında yalnızca bu vardı," dedi Alison. Sesinde bir soru vurgusu yoktu ve Anacleto buna cevap vermedi. "Bankada ne kadar paran var?"

Filipinli bir an fırçasını su bardağının üzerinde tutarak düşündü. "Dört yüz dolar altı sent. Çekmemi ister misiniz?" "Henüz değil. Ama ileride bize gerekebilir."

"Tanrı aşkına," dedi Anacleto, "kaygılanmayın. Hiçbir şeye yaramaz."

Odaya ateşin pembe parıltısı ve titrek boz gölgeler dolmuştu. Saat bir vınlama sesinden sonra üçü vurdu.

"Bakın!" dedi Anacleto ansızın. Resim yaptığı kâğıdı buruşturup kenara fırlattı. Sonra çenesini ellerine dayayıp şöminedeki korlara bakarak düşünceli bir edayla oturdu. "Çirkin bir yeşil tavuskuşu. Bir tane kocaman altın gözü var. Ve minicik bir şeyin yansımaları var bu gözde ve..."

Doğru sözcüğü bulma çabası içinde başparmağıyla işaret parmağını bitiştirerek elini havaya kaldırdı. Eli arkasındaki duvara kocaman bir gölge halinde vurdu. "Minicik ve..."

"Grotesk," diye onun sözünü tamamladı Alison.

Anacleto kısa bir baş hareketiyle onayladı. "Aynen öyle."

Ama Filipinli çalışmasına yeniden başlamıştı ki, sessiz odada bir ses ya da belki de Alison'ın sesindeki en son tınının anısı onun birdenbire dönüp bakmasına neden oldu. "Ah, yapmayın!" dedi. Telaşla masadan kalkarken de devirdiği su bardağı şömineye düşüp paramparça oldu.

*

Er Williams, Yüzbaşı’nın karısının o gece yalnızca bir saat uyuduğu odaya girmişti. Parti boyunca ormanın kenarında bekledi. Sonra, konukların çoğu gittiğinde, Yüzbaşı’nın karısı yatmak üzere üst kata çıkıncaya kadar salonun penceresinden içeriyi gözetledi. Ardından, geçen seferki yoldan eve girdi. O gece de odaya yine duru ve gümüşi Ay ışığı vuruyordu. Leydi oval biçimli yüzünü oldukça kirli elleriyle avuçlamış, yan yatıyordu. Üzerinde saten bir gecelik vardı ve yatak örtüsü beline kadar sıyrılmıştı. Genç er sessizce yatağın yanına çömeldi. Bir kez elini usulca uzatıp başparmağı ve işaretparmağıyla onun geceliğinin kaygan kumaşına dokundu. Odaya girdiğinde çevresine bakınmıştı. Bir süre şifoniyerin önünde durup şişelere, pudriyerlere ve tuvalet eşyalarına bakıp düşünmüştü. Bir nesne, bir sprey, ilgisini çekmiş, bunu pencerenin önüne götürüp yüzünde şaşkın bir ifadeyle incelemişti. Masanın üzerindeki fincan tabağında yarısı yenmiş bir tavuk budu vardı. Er bunu elledi, kokladı ve bir ısırık aldı.

Şimdi Ay ışığında, gözleri yarı kapalı, dudaklarında ıslak bir gülümsemeyle bağdaş kurmuş oturuyordu. Yüzbaşı’nın karısı bir kez uykusunda döndü, iç çekti ve gerindi. Er meraklı parmaklarla yastığın üzerine yayılmış bir tutam kumral saça dokundu.

Er Williams ansızın kaskatı kesildiğinde saat üçü geçiyordu. Çevresine bakındı, bir sese kulak verir gibiydi. Bu değişikliğe, bu huzursuzluğa kapılmasına neyin neden olduğunu bir anda anlamadı. Sonra bitişik evdeki ışıkların yakıldığını gördü. Gecenin sessizliğinde ağlayan bir kadının sesini işitebiliyordu. Biraz sonra, aydınlık evin önünde bir otomobilin durduğunu işitti. Er Williams gürültü etmeden karanlık koridora yürüdü. Yüzbaşı’nın oda kapısı kapalıydı. Birkaç dakika sonra ormanın kenarında yavaş yavaş yürüyordu.

Er son iki gün iki gecedir çok az uyumuştu ve yorgunluktan gözleri şişmişti. Kışlalara giden kestirme yola varıncaya kadar ordugâhın çevresinde bir yarım daire çizdi. Böylece nöbetçilerle karşılaşmadı. Ne var ki, gündoğumunda, yıllardır ilk kez bir düş gördü ve uykusunda bağırdı. Odanın öbür tarafında bir asker uyanıp ona bir postal fırlattı.

Er Williams’ın kışladakiler arasında hiç arkadaşı olmadığından, bu gecelerde yokluğu kimsenin pek ilgisini çekmiyordu. Erin kendine bir kadın bulduğu tahmin ediliyordu. Askere kaydolmuş erkeklerin çoğunun

evlilikleri gizliydi ve bunlar bazen geceyi kentte eşlerinin yanında geçiriyorlardı. Uzun ve kalabalık yatakhanede ışıklar saat onda söndürülüyordu, ama bu saatte adamların hepsi yatakta olmuyorlardı. Bazen, özellikle ayın biri dolaylarında, tuvalette bütün gece süren poker oyunları oynanıyordu. Bir seferinde Er Williams kışlaya dönerken yolda nöbetçiye rastlamıştı, ama kendisi iki yıldır orduda olduğundan ve nöbettekini tanıdığından, sorgulanmamıştı.

Sonraki birkaç gece Er Williams dinlendi ve normal uykusunu uyudu. Akşamüzerleri kışlanın önündeki bir bankta tek başına oturuyor, geceleri de bazen ordugâhtaki eğlence yerlerine uğruyordu. Sinemaya ve spor salonuna gitti. Akşamları spor salonu tekerlekli paten sahasına dönüştürülüyordu. Müzik çalıyordu ve askerlerin masalarda oturup soğuk, köpüklü bira içebilecekleri bir köşe ayrılmıştı. Er Williams bir bardak bira ısmarladı ve alkolü ilk kez tattı. Askerler patenlerle büyük bir gürültü çıkararak sahada daire çiziyorlardı ve havada keskin bir ter ve parke cilası kokusu vardı. Er Williams masasından kalkıp bir süre onlarla birlikte oturmak için yanlarına geldiğinde, hepsi de kıdemli olan üç asker şaşırdılar. Genç er onlara bir soru soracakmış gibi yüzlerine baktı. Ama sonunda konuşmadı ve bir süre sonra kalkıp gitti.

Er Williams her zaman insanlara uzak davrandığı için, yatakhane arkadaşlarının yarısı onun adını bile bilmezdi. Aslında orduda kullandığı ad onun adı değildi. Askere kaydolurken haşin bir yaşlı çavuş imzasına -L. G. Williams- dik dik baktıktan sonra bağırmıştı: “Adını yaz, seni sümüklü hödük, tam adını!” Bu harflerin kendi adı ve sahip olduğu yegâne ad olduğunu belirtmeden önce uzun bir. süre beklemişti. “Eh, böyle kahrolası bir adla ABD ordusuna katılamazsın,” dedi çavuş. “Onu değiştirip L-e-e-g-e-e yapacağım, tamam mı?” Er Williams başını sallayarak bunu onaylamıştı ve böylesine bir kayıtsızlık karşısında çavuş yüksek sesle, kaba bir kahkaha patlatmıştı. “Bize gönderdikleri şu geri zekâlılara bir bak,” demişti yeniden önündeki belgelere dönerek.

Şimdi kasımdı ve iki gündür sert bir rüzgâr esiyordu. Kaldırım kenarlarındaki akçaağaçlar bir gece içinde yapraklarını dökmüştü. Yapraklar ağaçların altında parlak altın bir battaniye gibi yığılmıştı ve gökyüzü değişken beyaz bulutlarla kaplıydı. Ertesi gün soğuk bir yağmur

yağdı. Yapraklar ıslanıp boz renge büründü, ıslak sokaklarda ayaklar altında ezildi ve sonunda tırmıkla temizlendi. Hava yine duruldu ve ağaçların çıplak dalları kış göğünün altında telkâri gibi bir motif oluşturdu. Sabahın erken saatlerinde ölü otların üzerine kırağı düşmüş oluyordu.

Er Williams dört gece dinlendikten sonra Yüzbaşı'nın evine geri döndü. Bu sefer, evdekilerin alışkanlıklarını bildiğinden, Yüzbaşı'nın yatmaya gitmesini beklemedi. Gece yarısı olunca, subay çalışma odasında çalışıyorken, üst kattaki Leydi'nin odasına çıktı ve orada bir saat kaldı. Sonra da, saat ikide Yüzbaşı üst kata çıkıncaya kadar çalışma odasının penceresinin önünde durup merakla içeriyi gözetledi. Zira bu sırada erin anlamadığı bir şey olmaktaydı.

Er bu keşifleri yaparken ve Leydi'nin odasındaki gece nöbetleri sırasında hiç korku duymuyordu. Hissediyor, ama düşünmüyordu; o anki ve geçmişteki eylemlerine ilişkin hiçbir zihinsel döküm yapmaksızın o anı yaşıyordu. L. G. Williams beş yıl önce bir adam öldürmüştü. Gübre dolu bir el arabası yüzünden çıkan bir tartışmada bir siyahı bıçaklayarak öldürmüş ve cesedini de terk edilmiş bir taş ocağına gizlemişti. Öfkeden gözü dönmüş halde adama saldırmıştı ve onu ormanın içinden sürüklerken kıpkırmızı kanını ve ölü bedenin ağırlığını hatırlayabiliyordu. O temmuz öğleden sonrasının kızgın güneşini, toz ve ölüm kokusunu hatırlayabiliyordu. Şaşkın, duygusuz bir çeşit keder hissetmişti, ama içinde hiç korku yoktu ve o gün bugündür bir kez bile zihninde kendisinin bir katil olduğu düşüncesi yer etmemişti. Zihin, renklerin duyusal deneyimlerden damıtıldığı ve motifin aklın kıvrımlarından süzüldüğü, sık dokunmuş bir halı gibidir. Er Williams'ın zihni tuhaf tonlarda çeşitli renklerle boyanmıştı, ama çizgiler yoktu, biçimden yoksundu.

Kışın bu ilk günlerinde Er Williams yalnızca bir şeyin farkına vardı, o da şuydu: Yüzbaşı'nın kendisini izlediğini algılamaya başladı. Yüzbaşı, yüzü sargılı ve hâlâ kızarık olduğu halde, günde iki kez atla kısa gezintilere çıkıyordu. Ardından, atı geri getirdiğinde, ahırın önünde bir süre oyalanıyordu. Er Williams öğle yemeğine giderken üç kez yolda arkasına dönüp baktığında Yüzbaşı'nın aşağı yukarı on metre gerisinde olduğunu gördü. Subay rastlantıyla açıklanabileceğinden çok daha sık olarak kaldırımda yanından geçti. Bu karşılaşmalardan sonra bir kez er durup

arkasına baktı. Kısa bir mesafe katettikten sonra Yüzbaşı da durup yarı yarıya döndü. Akşamüzeriydi ve kış günbatımının solgun bir mor tonu vardı. Yüzbaşı'nın bakışları sabit, acımasız ve parlaktı. İkisinin de aynı anda dönüp yollarına devam etmelerinden önce hemen hemen bir dakika geçti.

IV

Bir ordugâhta bir subayın bir erle kişisel temasa girmeyi göze alması kolay değildir. Yüzbaşı Penderton şimdi bunun farkındaydı. Binbaşı Morris Langdon gibi komuta mevkiindeki, bir bölüğün, taburun ya da alayın başındaki bir subay olarak görev yapıyor olsaydı, emri altındaki adamlarla belli oranda bir ilişkiye girme olanağı bulunurdu. Binbaşı Langdon bu yüzden emri altındaki hemen hemen her askerin adını biliyor ve yüzünü tanıyordu. Oysa Yüzbaşı Penderton okuldaki görevi dolayısıyla böyle bir konumda değildi. Nefret ettiği erle at binmesi dışında (ve Yüzbaşı bugünlerde hiçbir binicilik hünerini yeterince gözü kara bulmuyordu) ilişki kurabilmesinin hiç yolu yoktu.

Gelgelelim aralarında bir tür temas olabilmesi için Yüzbaşı'nın içi gidiyordu. Eri düşününce duyduğu özlem ona sürekli acı veriyordu. Makul ölçüyü aşmamaya çalışarak elinden geldiği kadar sık sık ahıra gidiyordu. Er Williams onun atına eyer takıyor ve kendisi binerken dizgini tutuyordu. Yüzbaşı erle karşılaşacağını önceden bilirse, başının döndüğünü hissediyordu. Kişisel olmayan kısa karşılaşmalarında duyusal algılarında tuhaf bir eksilme oluyordu; erin yanındayken doğru dürüst göremediğini ya da işitemediğini fark ediyordu ve ancak atına binip uzaklaştıktan ve yeniden tek başına kaldıktan sonra biraz önceki sahne ilk olarak zihninde biçim alıyordu. Genç adamın yüzü -ifadesiz gözleri, çoğu zaman ıslak olan dolgun, tutku dolu dudakları, çocuksu yamak perçemi- bu görüntü kendisine dayanılmaz geliyordu. Erin konuştuğunu pek duymamıştı, ama sözcükleri ağzında geveleyerek konuşan güneyli sesi zihninin gerilerinde rahatsız edici bir şarkı gibi sürekli olarak dolaşıp duruyordu.

Yüzbaşı akşamüzerleri, Er Williams'la karşılaşma umuduyla ahır ve kışla arasındaki sokaklarda yürüyordu. Belli bir uzaklıktan onu miskin bir zarafetle yürürken görünce boğazının kasıldığını ve soluk alamadığını

hissediyordu. Sonra, karşı karşıya geldiklerinde Er Williams hep boş boş Yüzbaşı'nın omzu üzerinden ileriye bakıyor, çok yavaşça eliyle gevşek bir asker selamı veriyordu. Bir seferinde, birbirlerine yaklaşırlarken Yüzbaşı onun bir şeker kağıdını açıp bunu dikkatsizce kaldırımın kenarındaki düzgün çim şeridine attığını gördü. Bu Yüzbaşı'yı öfkelendirdi ve biraz uzaklaştıktan sonra geri dönüp kâğıdı (Baby Ruth şekerlerinin kâğıdıydı bu) alarak cebine koydu.

Genelde katı ve heyecandan yoksun bir yaşam sürmüş olan Yüzbaşı Penderton duyduğu bu tuhaf nefreti sorgulamıyordu. Bir iki kez, çok fazla Seconal aldıktan sonra sabah geç uyandığında, son zamanlardaki davranışını düşünmek kendisini rahatsız etti. Oysa bir iç hesaplaşma yapmak için hiçbir gerçek çabada bulunmadı.

Bir gün öğleden sonra otomobiliyle kışlanın önünden geçerken erin banklardan birinde tek başına dinlendiğini gördü. Yüzbaşı otomobilini sokağın ötesinde park etti ve oturup onu gözledi. Er şekerleme yapmak üzere olan birisinin rahat haliyle sere serpe oturuyordu. Gökyüzü soluk yeşil bir renkteydi ve kış güneşinin son demleri keskin, uzun gölgeler oluşturuyordu. Yüzbaşı akşam yemeği için boru çalınıncaya kadar eri gözledi. Sonra, Er Williams'ın içeriye girmesinin ardından kışlanın dış cephesine bakarak otomobilinde oturmayı sürdürdü.

Karanlık bastırdı ve bina parlak bir biçimde aydınlatıldı. Aşağı kattaki dinlenme salonunda adamların bilardo oynadıklarını ya da ellerinde birer dergiyle oturduklarını görebiliyordu. Yüzbaşı üzerleri sıcak yiyeceklerle dolu uzun masaların bulunduğu ve aç askerlerin hararetli bir dostluk havası içinde gülüp söyleyerek yemek yedikleri yemekhaneyi düşündü. Erleri tanımazdı ve kışlanın içindeki yaşama dair zihnindeki resmi hayal gücüyle süslerdi. Yüzbaşı ortaçağa ilgi duyuyordu ve feodal dönemdeki Avrupa tarihi konusunu dikkatle incelemişti. Kışlayla ilgili kurduğu imgeler bu eğilimiyle çeşnilenmişti. Bu muazzam yerleşimde bir arada yaşayan iki bin adamı düşününce, birden kendini yalnız hissetti. Karanlık otomobilin içinde oturuyordu ve içerideki ışıklı, kalabalık salonlara bakarken, bağrışmaları ve çınlayan sesleri duyarken, donuk gözleri yaşlarla doldu. İçini buruk bir yalnızlık duygusu kemirdi. Otomobilini hemen evine doğru sürdü.

Kocası geldiğinde Leonora Penderton ormanın kenarındaki hamakta dinleniyordu. Eve girdi ve o akşam evde yemek yiyip sonra da bir partiye gidecekleri için Susie'nin mutfaktaki işleri bitirmesine yardım etti. Bir arkadaşı ona altı tane bıldırcın göndermişti ve iki haftayı aşkın bir süre önceki partilerinde kalp krizi geçirmiş olan, şimdi de yataktan çıkmayan Alison'a da bir tepsi yemek götürmeyi tasarlıyordu. Leonora ve Susie yemeği kocaman bir gümüş tepside hazırladılar. Bir servis tabağına iki bıldırcın ve akan suları birleşerek tabağın ortasında küçük bir göl oluşturan sebzelerden bol bol koydular. Bir sürü leziz yiyecek daha vardı ve Leonora yalpalayarak kocaman tepsiyi taşırken, Susie de taşanlar yere akmasın diye elinde başka bir tepsiyle onun arkasından gitmek zorunda kaldı.

"Ne diye dönerken Morris'i de yanında buraya getirmedin?" diye sordu Yüzbaşı karısı eve dönünce.

"Zavallı adam," dedi Leonora. "Çoktan gitmişti. Yemeklerini Subay Kulübü'nde yiyor. Bir düşün!"

Akşam için giyinmişlerdi ve üzerinde bir şişe viskiyle kadehlerinin durduğu şöminenin önünde duruyorlardı. Leonora kırmızı krep giysisini, Yüzbaşı da smokinini giymişti. Yüzbaşı gergindi, kadehindeki buzları çıngırdatıp duruyordu.

"Hah! Dinle!" dedi birden. "Bugün işittiğim hoş bir şey var." İşaret parmağını burnunun kenarına dayadı ve dudaklarını gererek dişlerini gösterdi. Bir espri anlatacaktı ve önceden çatısını kuruyordu. Yüzbaşı nüktelerden çok hoşlanırdı ve sıkı bir dedikoducuydu.

"Kısa bir süre önce General'i telefonla aramışlar ve Emir Subayı da Alison'ın sesini tanıdığı için telefonu hemen bağlamış. 'General, bir ricam var,' demiş telefondaki ses epeyce özgüvenli ve görgülü bir tavırla. 'Askerin sabahın altısında kalkıp borusunu çalmamasını sağlamak gibi bir hizmette bulunmanızı istiyorum. Bayan Langdon'ın istirahatını bozuyor.' Uzun bir sessizlik olmuş ve sonunda General, 'Kusura bakmayın, ama sizi anladığımı sanmıyorum,' demiş. Talep yinelenmiş ve daha uzun bir süre sessizlik olmuş. 'Lütfen söyler misiniz,' demiş General sonunda, 'kiminle konuşma şerefine nail oluyorum?' Telefondaki cevap vermiş: 'Ben Bayan Langdon'ın *garçon de maisori*uyum, adım Anacleto. Teşekkür ederim.'"

Yüzbaşı ciddi bir yüz ifadesiyle bekledi, çünkü kendi yaptığı esprilere gülecek birisi değildi. Leonora da gülmedi, şaşırmış görünüyordu.

“Ben neyim demiş?” diye sordu.

“Fransızca ‘uşak’ olduğunu söylemeye çalışmış.”

“Yani Anacleto kalk borusu için mi böyle telefon etmiş? Hiç böyle şey duymamıştım. İnanamıyorum!”

“Budala!” dedi Yüzbaşı. “Bu gerçekte olmadı. Yalnızca bir espri.”

Leonora meselenin aslını anlamadı. Dedikocu bir kadın değildi. Birincisi, kendisinin bulunduğu odada gerçekleşmeyen bir durumu gözünün önüne getirmek ona hep biraz zor gelirdi. Ayrıca hiç ama hiç kötü niyetli de değildi.

“Ama ne kadar kötü!” dedi. “Madem gerçekte olmadı, ne diye birisi kalkıp bunu uydurma zahmetine girsin? Anacleto’yu ahmak gibi gösteriyor. Sence bunu kim başlatmıştır?”

Yüzbaşı omuz silkip içkisini bitirdi. Alison ve Anacleto’yla ilgili bir sürü öykü uydurmuş, bunların hepsi de orduğâhta büyük bir başarıyla ağızdan ağıza yayılmıştı. Bu rezilce öykülerdeki kurgu ve zekâ Yüzbaşı’ya büyük bir zevk veriyordu. Bunları perde arkasından, kendisinin başlatmadığı, başka bir kaynaktan işitip ilettiği havasını yaratarak herkese yayıyordu. Alçak gönüllülüğünden çok, bazen Morris Langdon’ın kulağına giderse diye korkusundan yapıyordu bunu.

Bu akşam Yüzbaşı yeni öyküsünden hoşlanmadı. Evde karısıyla baş başa kalınca, aydınlık kışlanın önünde otomobilinin içinde otururken kapıldığı melankoliye kapıldı yine. Erin becerikli, kumral elleri gözünün önüne geldi ve içinin ürperdiğini hissetti.

“Neler geçiyor aklından?” diye sordu Leonora.

“Hiçbir şey.”

“Ama bana çok tuhaf görünüyorsun.”

Morris Langdon'ı da götürmeyi kararlaştırmışlardı ve tam gitmeye hazır olduklarında Binbaşı telefon edip onları içki içmeye çağırdı. Alison dinleniyordu, bu yüzden üst kata çıkmadılar. Zaten geç kalmış olduklarından, yemek masasında oturup içkilerini acele içtiler. İçkilerini bitirince, Anacleto üzerinde üniforma olan Binbaşı'ya askeri pelerinini getirdi. Küçük Filipinli onları kapıya kadar geçirdi ve tatlı bir sesle: "İyi bir akşam geçirmenizi dilerim," dedi.

"Teşekkür ederim," dedi Leonora. "Ben de sana dilerim."

Oysa Binbaşı bu kadar art niyetsiz değildi. Anacleto'ya kuşkuyla baktı.

Anacleto kapıyı kapattıktan sonra salona seğirtti ve dışarıya bakmak için perdeyi iki santim araladı. Anacleto'nun her birinden bütün kalbiyle nefret ettiği bu üç kişi de sigara yakmak için basamaklarda durmuşlardı. Anacleto büyük bir sabırsızlık içinde onları gözetledi. Onlar mutfaktayken aklına iyi bir plan gelmişti. Gül bahçesinden üç tuğla alıp karanlık ön kaldırımın sonuna bunları yerleştirmişti. Üçünün de kukalar gibi devrildiklerini getiriyordu gözünün önüne. Sonunda çimenliği geçerek Penderton'ların evinin önünde park edilmiş olan otomobile doğru yöneldiklerinde, Anacleto o kadar sinirlendi ki başparmağını hırsla ısırdı. Sonra da engeli kaldırmak için dışarıya koştu, çünkü başka birilerinin onun tuzağına yakalanmalarını istemiyordu.

O akşam başka herhangi bir akşam gibi geçti. Penderton'larla Binbaşı Langdon, Polo Kulüp'te dans etmeye gittiler ve eğlendiler. Leonora'nın başına her zamanki gibi genç teğmenler üşüştü ve Yüzbaşı Penderton sessiz verandada viski sodasını yudumlarken yeni esprisini kıvrak zekâsıyla ünlü bir topçu subayına aktarmaya fırsat buldu. Binbaşı bir grup kafadarla salonda kalıp balık tutma, politika ve midilliler konusunda sohbet etti. Ertesi sabah bir sürek avı gerçekleşecekti ve Pendertonlar Binbaşı Langdon'la birlikte aşağı yukarı saat on birde oradan ayrıldılar. Bir süre hanımının yanında kalıp onun enjeksiyonunu yapan Anacleto o saatte yatağındaydı. Tıpkı Madam Alison gibi yatakta sırtı yastıklara dayalı olurdu, oysa bu pozisyon öylesine rahatsızdı ki, uykusunu hiç de iyi alamazdı. Alison ise uyukluyordu. Gece yarısı olduğunda Binbaşı ve Leonora odalarında mışıl mışıl uyuyorlardı. Yüzbaşı Penderton çalışma odasında sessiz sedasız bir çalışmaya gömülmüştü. Kasım ayına göre ılık

sayılacak bir geceydi ve havaya çam ağaçlarının tatlı kokusu yayılmıştı. Hiç rüzgâr yoktu ve çimenlerin üzerine kımıltısız ve karanlık gölgeler düşmüştü.

Hemen hemen bu sıralarda Alison Langdon yarım uykusundan uyanır gibi olduğunu hissetti. Ta çocukluğuna kadar uzanan bir dizi tuhaf ve canlı düşler görmüş ve uyanmaya karşı direnmişti. Ama böyle bir direnme işe yaramamıştı ve çok geçmeden gözleri faltaşı gibi karanlığa açılmış olarak uyanık yatıyordu. Ağlamaya başladı, ama hafif, huzursuz hıçkırıkları sanki kendinden değil de, gecenin bir yerindeki acı çeken gizemli birisinden geliyormuş gibiydi. Çok kötü iki hafta geçirmiş ve sık sık ağlamıştı. Birincisi, doktor bir sonraki krizin onun işini bitireceğini söylediği için, yataktan hiç çıkmaması gerekiyordu. Oysa doktoruyla ilgili olumsuz düşünceleri vardı ve içten içe onu yaşlı bir ordu kasabı -ve tekmelenmeye müstahak birinci sınıf bir marsıvan eşeği-olarak görüyordu. Adam içiyordu ve cerrah olmasına karşın bir seferinde onunla tartışırlarken, Mozambik'in Afrika'nın doğu kıyısında değil de, batı kıyısında olduğu konusunda diretmiş ve Alison bir atlas çıkarıncaya kadar da yanlışını kabul etmemişti; onun fikirlerine ve öğütlerine genelde güvenmiyordu. Huzursuzdu, iki gün önce Anacleto ve kocası evde değillerken piyano çalmak için öyle bir özlem duymuştu ki, kalkıp giyinmiş ve aşağıya inmişti. Bir süre çalmış ve bundan keyif almıştı. Odasına geri dönerken de, basamakları çok ağır ağır çıkmıştı ve çok yorgun olduğu halde hiçbir olumsuz etkiye uğramamıştı.

Kapana kısılmışlık duygusu -çünkü şimdi planlarını gerçekleştirmek için kesinlikle iyileşmeyi beklemesi gerekiyordu- bakımını güçleştiriyordu. Başlangıçta hastaneden bir hemşire getirtmişlerdi, ama hemşireyle Anacleto bir-birleriyle geçinememişler ve kadın bir hafta sonra gitmişti. Alison sürekli birtakım hayaller görüyordu. O gün öğleden sonra yakınlarda bir yerde, çocukların oyun oynarken sık sık attıkları çığlıklar gibi bir çocuk çığlığı işitilmişti ve çocuğa bir otomobilin çarptığı gibi mantıksız bir korkuya kapılmıştı. Anacleto'yu koşa koşa sokağa göndermişti ve Filipinli'nin çocukların yalnızca casus oyunu oynadıklarına onu inandırma çabalarına karşın bile Alison endişesini yenememişti. Derken önceki gün burnuna duman kokusu gelmiş ve evde yangın çıktığına inanmıştı. Anacleto evin her santimini kolaçan etmiş ve onun içi yine de rahat etmemişti. Ani bir gürültünün ya da önemsiz bir aksiliğin çıkması ağlamasına neden

oluyordu. Anacleto'da kemirilmekten tırnak kalmamıştı ve Binbaşı elinden geldiği kadar evden uzakta kalıyordu.

Şimdi gece yarısı karanlık odada ağlayarak yatarken başka bir kuruntuya kapıldı. Pencereden dışarıya baktı ve Penderton'ların arka bahçesinde yine bir adamın gölgesini gördü. Adam bir çam ağacına yaslanmış hiç kımıldamadan duruyordu. Sonra, Alison onu gözlerken, adam çimenliği geçip arka kapıdan içeri girdi. Bunun üzerine, korku dolu bir şaşkınlık içinde, bu adamın, bu dikizcinin, kendi kocası olduğu geldi aklına. Weldon Penderton evde, çalışma odasında çalışmakta olduğu halde, gizlice Weldon'ın karısının yanına gidiyordu. Duyduğu öfke öylesine büyüktü ki, akıl yürütmeye başvurmadı. Öfkesinden dolayı midesi bulandı ve yataktan kalkıp banyoda kustu. Sonra geceliğinin üzerine bir ceket geçirdi ve pabuçlarını giydi.

Penderton'ların evine giderken hiç duraksamadı. Olay çıkarmaktan her şeyden çok nefret eden kendisinin, az sonra neden olacağı durumda ne yapacağını da bir kez olsun sormadı kendine. Eve ön taraftan girdi ve kapıyı ardından gürültüyle kapattı. Salonda yalnızca bir lamba yandığı için koridor yarı yarıya karanlıktı. Zar zor soluk alarak merdivenleri tırmandı. Leonora'nın kapısı açıktı ve yatağın yanında çömelmiş oturan bir adamın karaltısını gördü. Odaya girip köşedeki lambayı yaktı.

Er ışığa karşı gözlerini kırpıştırdı. Elini pencerenin pervazına koyup çömelme pozisyonundan yarı yarıya doğruldu. Leonora uykusunda kımıldadı, mırıldandı ve duvara doğru döndü. Alison, yüzü bembeyaz ve şaşkınlıktan çarpılmış olarak kapı aralığında duruyordu. Sonra, tek kelime etmeden odadan çıktı.

Bu arada Yüzbaşı Penderton ön kapının açılıp kapandığını duymuştu. Bir terslik olduğunu fark etti, ama içgüdüsü onu masasında kalması için uyardı. Kaleminin silgisini kemirerek gerilim içinde bekledi. Ne beklediğini bilmiyordu, ama kapısı vurulunca şaşırdı ve daha cevap verme fırsatı bulamadan Alison çalışma odasına girdi.

"Gecenin bu saatinde seni buraya getiren şey ne?" diye sordu Yüzbaşı gergin bir gülüşle.

Alison hemen cevap vermedi. Ceketinin yakasını kaldırıp boynunda sıkıştırdı. Sonunda konuştuğunda sesinde, sanki uğradığı şok titreşimleri yok etmiş gibi, tekdüze bir tını vardı. “Bence eşinin odasına çıksan iyi edersin,” dedi.

Bu duyuru, onun görüntüsünün tuhaflığı da eklenince, Yüzbaşı’yı adamakıllı irkiltti. Ama içinde kopan fırtınadan daha da güçlü olarak, soğukkanlılığını yitirmemesi gerektiğini düşündü. Yüzbaşı’nın aklına bir çırpıda birbiriyle çelişen birkaç varsayım geldi. Alison’ın sözleri bir tek anlama gelebilirdi: Morris Langdon’ın Leonora’nın odasında olduğu. Ama bu kesinlikle olamazdı, zira bu kadar pervasız olamazlardı! Ve eğer durum buysa, kendisi ne duruma düşerdi! Yüzbaşı'nın gülümsemesi tatlı ve denetimliydi. Kendi kızgınlık, kuşku ve yoğun öfke duygularını hiçbir şekilde belli etmedi.

“Gel, şekerim,” dedi anaç bir sesle, “böyle ortalıkta dolanmaman gerekir. Seni eve götüreyim.”

Alison Yüzbaşı’ya uzun uzun delici bakışlar yöneltti. Bir zihin bilmecesini toparlıyor gibiydi. Bir süre sonra yavaşça: “Orada oturmuş, bunu bildiğini ve hiçbir şey yapmayacağını söylemek istemiyorsun herhalde?”

Yüzbaşı inatla soğukkanlılığını korudu. “Seni eve götüreyim,” dedi. “Kendinde değilsin ve ne dediğini bilmiyorsun.”

Hızla ayağa kalktı ve Alison’ı kolundan tuttu. Ceketinin altından onun cılız, kırılgan kolunu hissetmek Yüzbaşı’da bir tiksinti duygusu uyandırdı. Basamaklardan indirip çimenlerin üzerinden telaşla götürdü onu. Alison'ın evinin ön kapısı açıktı, ama Yüzbaşı zili uzun uzun çaldı. Birkaç dakika sonra Anacleto koridora çıktı ve Yüzbaşı daha oradan ayrılmadan Morris’in de odasından çıkmış, merdivenlerin tepesinde durmakta olduğunu gördü. Şaşkınlık ve rahatlamayla karışmış duygularla evine dönerek, Alison’ı nasıl isterse öyle açıklamada bulunmak üzere orada bıraktı.

Ertesi sabah, Alison Langdon’ın aklını tamamıyla yitirdiğini öğrenmek Yüzbaşı Penderton’ı fazla şaşırtmadı. Öğle vakti bütün ordugâh bunu biliyordu. (Alison’ın durumuna “sinir bozukluğu” diye değiniliyordu, ama kimse buna kanmıyordu.) Yüzbaşı ile Leonora yardımlarını sunmak üzere

onlara gittiklerinde, Binbaşı'yı kolunda bir havluyla karısının odasının kapalı kapısının önünde beklerken buldular. Neredeyse bütün gün sabırla orada bekleyip durmuştu. Açık renk gözleri şaşkınlıktan fal taşı gibi açılmıştı ve durmadan kulak memesini çekiştirip mıncıklıyordu. Penderton'ları görmek için alt kata indiğinde tuhaf derecede resmi bir tavırla onlarla el sıkıştı ve acı içinde kızardı.

Binbaşı Langdon, doktor dışında, bu facianın ayrıntılarını kendi şaşkın yüreğinde bir sır olarak sakladı. Alison, Binbaşı'nın delilerin yapacağını düşündüğü gibi çarşafları yırtmamış ya da ağzından köpükler saçmamıştı. Üzerinde geceliğiyle sabahın birinde eve döndüğü zaman Leonora'nın yalnızca kocasını değil, Binbaşı'yı da üstelik bir neferle aldattığını söylemekle yetinmişti. Sonra da, dahası, kendisinin boşanacağını söylemiş ve parası olmadığı için eğer Anacleto ve Teğmen Weincheck'in kefilliği altında Binbaşı yüzde dört faizle ona toplam beş yüz dolar verirse minnettar olacağını da eklemişti. Kocasının şaşkınlıkla sorduğu sorulara cevap olarak da Anacleto'yla birlikte bir iş kuracaklarını ya da bir karides teknesi alacaklarını söylemişti. Anacleto onun sandığını odaya getirmiş ve bütün gece onun denetimi altında eşyalarını toplamıştı. Arada bir sıcak çay içmek ve nereye gideceklerine karar vermek için bir haritayı incelemek üzere işe ara veriyorlardı. Günbatımından önce bir ara Güney Carolina'da, Moultrieville'e karar verdiler.

Binbaşı Langdon çok sarsılmıştı. Alison'ın odasında bir köşede durup onların toplanmasını izledi. Ağzını açmaya cesaret edemiyordu. Uzun bir süre sonra, Alison'ın bütün söyledikleri kafasına dank edince ve onun deli olduğunu kabul etmek zorunda kalınca, tırnak makasını ve odun maşasını odadan çıkardı. Sonra da alt kata inip önünde bir şişe viskiyle mutfak masasına oturdu. Ağladı ve tuzlu göz-yaşlarıyla ıslanan bıyığını diliyle temizledi. Yalnızca Alison adına keder duymuyor, aynı zamanda sanki bu onun kendi saygınlığına yansıyacakmış gibi utanç da duyuyordu. İçtikçe başına gelen talihsizlik ona büsbütün anlaşılmaz geliyordu. Bir ara gözlerini tavana çevirip sessiz mutfakta sorgu dolu bir yakarı haykırışı kopardı.

"Tanrım? Ah Tanrım?.."

Alnında bir şiş belirinceye kadar kafasını yine masaya vurdu. Sabah saat altı olduğunda bir litreden fazla viski içmişti. Bir duş aldı, giyindi ve

Alison’ın tabip sınıfından bir albay, aynı zamanda da kendi arkadaşı olan doktoruna telefon etti. Sonradan başka bir doktor daha çağrıldı ve ikisi Alison’ın burnunun dibinde kibrit çakıp ona çeşitli sorular sordular. Karısının banyosundaki rafta duran havluyu Binbaşı bu muayene sırasında alıp koluna takmıştı. Havlu kendisine herhangi bir acil duruma hazırlıklı bir görünüm veriyor ve nedense bir teselli sağlıyordu. Albay gitmeden önce “psikoloji” sözcüğünü birçok kez kullandığı uzun bir konuşma yaptı, Binbaşı da her cümlenin sonunda bön bön bakarak başını salladı. Doktor Alison’ın elden geldiğince kısa süre içinde bir sanatoryuma gönderilmesini salık vererek konuşmasını bitirdi.

“Ama bak,” dedi Binbaşı çaresiz bir sesle. “Öyle deli gömleği giydirileceği ya da buna benzer bir yer olmasın. Anlıyor musun, gramofon çalabileceği, rahat bir yer olsun. Ne demek istediğimi biliyorsun.”

İki gün içinde Virginia’da bir yer seçildi. Acele yüzünden, tedavisiyle ünlü olduğu için değil de, ücreti nedeniyle (şaşırtıcı ölçüde pahalıydı) bu kurum seçilmişti. Bu planlar kendisine anlatıldığında, Alison yalnızca yüzünde buruk bir ifadeyle dinledi. Anacleto da gidiyordu elbette. Birkaç gün sonra üçü trene binip gittiler.

Virginia’daki kurum gerek fiziksel, gerek zihnen hasta olanlara hizmet veriyordu. Ve aynı zamanda hem bedene hem de beyne saldıran hastalıklar özel bir kategoridendir. Tam bir zihin bulanıklığı içinde ve sarsak bacaklarına büyük bir özen göstererek dolaşan birkaç yaşlı bey vardı. Birkaç hanım morfinman ve bir sürü zengin genç ayyaş vardı. Ama burada öğleden sonraları çay servisi yapılan güzel bir teras, bakımlı bahçeler ve lüks döşenmiş odalar bulunuyordu; Binbaşı tatmin oldu ve buraya parası yettiği için de oldukça gururlandı.

Öte yandan, Alison yalnızca başlangıçta hiçbir yorumda bulunmadı. Aslında o akşam yemeğe oturmalarına kadar kocasıyla hiç konuşmadı. Oraya varışının akşamında bir istisna olarak aşağıda yemek yiyecekti, ama ertesi sabahtan başlayarak kalp rahatsızlığı düzelinceye kadar yatakta dinlenmesi gerekiyordu. Masalarında mumlar ve sera gülleri vardı. Servis ve sofra örtüsü en kalitelisindendi.

Oysa Alison bu incelikleri görmüyor gibiydi. Masaya oturunca bakışlarını salonda uzun uzun gezdirdi. Her zamanki gibi esrarlı ve kurnaz olan gözleriyle öbür masalarda oturanları inceledi. Sonra hafifçe ve buruk bir tınıyla konuştu sonunda:

“Tanrım, ne kadar da seçkin bir grup!”

Binbaşı Langdon bu akşam yemeğini hiç unutmayacaktı, çünkü karısıyla son kez bir arada olmuştu. Ertesi sabah erkenden yola çıktı ve eski bir polo arkadaşının bulunduğu Pinehurst’te bir gece geçirdi. Sonra, ordugâha döndüğünde, bir telgraf kendisini bekliyordu. Alison orada kaldığı ikinci gece bir kalp krizi geçirip ölmüştü.

*

Bu sonbahar Yüzbaşı Penderton otuz beş yaşına basmıştı. Nispeten genç yaşına karşın, yakında omuzlarında binbaşı işaretleri taşıyacaktı; terfinin büyük ölçüde kıdeme bağlı olduğu orduda bu erken yükselme onun yeteneği için önemli bir övgü sayılırdı. Yüzbaşı çok çalışmıştı ve askeri açıdan parlak bir zekâya sahipti; kendisi de dahil olmak üzere, birçok subay onun bir gün yüksek rütbeli bir general olacağı kanısındaydı. Yine de, Yüzbaşı Penderton uzun yıllara dayanan çabalarının yıpranmışlığını belli ediyordu. Bu sonbahar, özellikle de son birkaç haftadır, oransız derecede yaşlanmış gibiydi. Gözlerinin altında mor halkalar vardı ve cildi sarı, alacalı bir renkteydi. Dişleri ona adamakıllı sorun çıkarmaya başlamıştı. Diş hekimi alt çenesindeki iki azı dişinin çekilip köprü yapılması gerektiğini söylemişti ona, ama Yüzbaşı ayıracak zamanı olmadığını düşünerek bu işlemi erteleyip duruyordu. Yüzündeki gerginlik alışkanlık haline gelmişti ve sol gözünün kaslarında da bir tik gelişmişti. Göz kapağının böyle ikide bir seğirmesi süzgün yüzüne tuhaf bir felçli ifade veriyordu.

Sürekli olarak bastırılmış bir gerginlik durumundaydı. Ere olan takıntısı içinde bir hastalık gibi artmıştı. Hücrelerin açıklanamaz biçimde isyan ederek kendi kendilerine sinsice çoğaldıkları ve sonunda bedeni tarumar ettikleri kanserde olduğu gibi, onun zihninde de erle ilgili düşünceler normal ortamlarıyla orantısız biçimde arttı. Bazen umutsuzluk içinde bu duruma yol açan adımların bir özetini çıkarıyordu; yeni bir pantolonun üzerine dikkatsizce dökülen kahveyle başlayarak ve ormanın temizlenmesi,

Firebird'le gezintiden sonraki karşılaşma ve ordugâhın sokaklarındaki kısa rastlaşmalarla devam ederek. Kızgınlığının nasıl olup da nefrete ve nefretin de hastalıklı bir takıntıya dönüştüğünü mantık yoluyla anlayamıyordu.

Kendisinde garip bir dalgınlık gelişmişti. Her zaman epeyce hırslı birisi olduğu için, terfileri için çok önceden beklentiye girmekten keyif alırdı. Bu yüzden, daha henüz West Point Akademisi'nde genç bir öğrenciyken "Albay Weldon Penderton" adı ve unvanı kendisi için tanıdık ve hoş bir tınıydı. Ve bu yıl yaz ayları boyunca kendini parlak ve güçlü bir kolordu komutanı olarak hayal etmişti. Hatta zaman zaman "Tümgeneral Penderton" sözcüklerini fısıldamıştı kendi kendine; bunun tınısı kendi adına o kadar yakışıyordu ki, bu unvana doğuştan layıkmış gibi geliyordu ona. Oysa son haftalar boyunca bu boş hayal tuhaf bir biçimde tersine dönmüştü. Bir gece -ya da daha ziyade sabahın bir buçuğunda- bir bitkinlik nöbeti içinde çalışma masasına oturmuştu. Odada birdenbire dilinin ucuna davetsiz üç sözcük gelivermişti: "Er Weldon Penderton." Ve bu sözcükler, yarattıkları çağrışımlarla birlikte, Yüzbaşı'da sapkın bir rahatlama ve tatmin duygusu uyandırmıştı. Onur ve unvanla ilgili hayaller kurmak yerine, şimdi kendini bir nefer olarak hayal etmek ona belli belirsiz bir haz duygusu verdi. Bu fantezilerinde kendini nefret ettiği erin neredeyse ikizi olan bir delikanlı olarak görüyordu; sıradan bir erin ucuz üniformasının bile zarafetini bozamayacağı genç, rahat bir beden, parlak gür saçlar, çalışma ve gerginlikle gölgelenmemiş yusyuvarlak gözler. Bütün bu hayaller Er Williams'ın görüntüsüyle örülüyordu. Geri planda ise kışla yer alıyordu: Genç erkek seslerinin şamatası, güneşin altında tatlı tatlı avarelik etme, yoldaşlığın sorumsuz yaramazlıkları.

Yüzbaşı Penderton her öğleden sonra Er Williams'ın kaldığı kışlanın avlusunda yürüyüş yapmayı alışkanlık edinmişti. Eri çoğunlukla aynı bankta tek başına otururken görüyordu. Yüzbaşı kaldırımda yürürken erin iki metre kadar yakınından geçiyor ve Er Williams onun yaklaşması üzerine gönülsüzce ayağa kalkıp üşengeçce selam duruyordu. Günler kısalıyordu ve akşamüzerleri hava şimdiden kararmaya yüz tutuyordu. Günbatımı sonrası kısa bir süre atmosferde puslu bir eflatun parıltı oluyordu.

Yüzbaşı geçerken hep dosdoğru erin yüzüne bakıyor ve adımlarını yavaşlatıyordu. Bu öğle sonrası yürüyüşlerinin kendisi uğruna yapıldığını

erin artık anlıyor olması gerektiğini biliyordu. Hatta erin ne diye bu saatlerde kendisinden kaçınıp başka bir yere gitmediği sorusu takılıyordu Yüzbaşı’nın aklına. Erin bu alışkanlığını değiştirmemesi bu günlük temaslara Yüzbaşı’yı heyecana boğan bir buluşma tadı katıyordu. Erin yanından geçip gittikten sonra geri dönmek için duyduğu bir arzuyu bastırması gerekiyordu ve yürüyüp uzaklaşırken denetleyemediği vahşi, özlem dolu bir hüzünle yüreğinin kabardığını hissediyordu.

Yüzbaşı'nın evinde birkaç değişiklik olmuştu. Binbaşı Langdon Penderton’lara ailenin üçüncü bir bireyi gibi sokulmuştu ve bu durum hem Yüzbaşı’nın hem de Leonora’nın hoşuna gidiyordu. Binbaşı karısının ölümü karşısında epeyce şaşkına dönmüş ve çaresiz kalmıştı. Fiziksel olarak bile bir değişime uğramıştı. Neşeli halini kaybetmişti ve akşamları üçü birlikte şöminenin karşısında otururlarken, kendisini sanki bile bile olabildiğince biçimsiz ve rahatsız pozisyonlara sokuyordu. Bir akrobat gibi bacaklarını birbirine doluyor ya da kulağını sıvazlarken omzunu yukarı kaldırıyordu. Düşünceleri ve sözlerinin merkezinde artık yalnızca Alison ve kendi yaşamının şimdi birdenbire sona eren bölümü vardı. Tanrı’yla, ruhla, acı çekme ve ölümle ilgili keder dolu beylik laflar etme eğilimi gösteriyordu - şimdiye kadar değinildiğinde bile utandığı için dilinin tutulduğu ve sürçtüğü konulardı bunlar. Leonora ona ilgi gösteriyor, onu kusursuz yemeklerle besliyor ve onun olası yas dolu gözlemlerini dinliyordu.

“Keşke Anacleto geri dönse,” diyordu Binbaşı ikide bir.

Zira Anacleto Alison’ın öldüğünün ertesi sabahı sanatoryumdan ayrılmış ve o gün bugündür kimse ondan haber almamıştı. Alison’ın bavulunu yeniden toplamış ve eşyalarına çekidüzen vermişti. Sonra da sırra kadem basmıştı. Leonora onun yerine Binbaşı için Susie’nin yemek pişirmeyi bilen erkek kardeşlerinden birini işe almıştı. Binbaşı yıllarca belki de içkisini aşıracak ve halının altındaki tozları temizlemeyecek, ama ne de olsa, Tanrı aşkına, piyanoyu tıngırdatmayacak ve Fransızca sözcükler gevelemeyecek sıradan bir siyahi gencin özlemini duymuştu. Susie’nin kardeşi iyi bir çocuktu; tuvalet kâğıdına sarılı bir tarakla oynuyor, sarhoş oluyor ve çok iyi mısır ekmeği pişiriyordu. Ama bu arada Binbaşı umduğu tatmin duygusunu

edinemiyordu. Pek çok bakımdan Anacleto'yu özlüyor ve onunla ilgili olarak en rahatsız edici pişmanlık duygusunu hissediyordu.

"Bilirsiniz, eğer onu askere yazdırırsam neler yapacağımı anlatarak Anacleto'nun başının etini yerdim. Sizce o küçük kerata bana gerçekten inanmamıştır, değil mi? Çoğu zaman ona takılıyordum; ama bir bakıma askere yazılması hep onun için dünyadaki en iyi şey gibi gelmiştir bana."

Yüzbaşı, Alison ve Anacleto'dan söz edilmesinden bıkıp usanmıştı. O pis küçük Filipinli'nin de kalp krizi geçirip can vermemiş olması çok yazıktı. Yüzbaşı bugünlerde evdeki neredeyse her şeyden bıkmıştı. Hele Leonora ile Morris'in keyif aldıkları yavan, ağır güney yemekleri kendisi için iyice nahoştu. Mutfak pisti ve Susie anlatılamayacak kadar derbederdi. Yüzbaşı iyi yemekten anlayan bir gurme ve doğru dürüst bir amatör aşçıbaşıydı. New Orleans'ın ustalıklı yemeklerine ve Fransız yemeklerinin incelikli, dengeli uyumuna değer verirdi. Eski günlerde evde tek başına olduğu zamanlar sık sık mutfağa girip kendi zevki için leziz atıştırmalıklar hazırladığı olurdu. En sevdiği yemek Bearnez soslu bonfileydi. Öte yandan, Yüzbaşı mükemmeliyetçi ve huysuz birisiydi; biftekler fazla pişmişse ya da sos fazla ısıtılıp biraz olsun topaklanmışsa, bunu aldığı gibi arka avluya götürür, bir çukur kazıp içine gömerdi. Oysa şimdi iştahını tümüyle yitirmişti. Bugün öğleden sonra Leonora sinemaya gitmiş ve Yüzbaşı da Susie'yi evden göndermişti. Özel bir yemek pişirmeyi düşünmüştü. Ne var ki, tam köfte hazırlarken birden ilgisini kaybetti, her şeyi olduğu gibi bırakarak evden çıkıp gitti.

*

"Anacleto'yu askerliğini aşçı yamağı olarak yaparken gözümün önüne getirebiliyorum," dedi Leonora.

"Alison hep benim sırf gaddarlık etmek için bu konuyu açtığımı düşünürdü," dedi Binbaşı. "Ama ondan değildi. Hayır, Anacleto orduda mutlu olmazdı, ama adam olabilirdi. Bütün zırvalıklarından kurtulurdu. Ama şunu söylemek isterim ki, yirmi üç yaşında yetişkin bir adamın müziğe adımlarını uydurarak dans etmesi ve sulu boyalarla haşır neşir olması bana bir bakıma hep dehşet verirdi. Orduda onun canını çıkarırlardı ve o perişan olurdu, ama bu bile öbüründen yeğ gibi görünüyor bana."

“Yani,” dedi Yüzbaşı Penderton, “normallik pahasına elde edilen herhangi bir tatmin duygusu yanlış ve bu duygunun mutluluk getirmesine izin verilmemeli. Kısacası, ahlaksal yönden onurlu olduğu için kare uçlu bir çivinin yuvarlak bir deliği kazıyıp durması ve geleneksele aykırı, kendisine uyacak kare biçimli deliği kullanmaması daha mı iyi?”

“Tam olarak doğru söyledin,” dedi Binbaşı. “Aynı fikirde değil misin?”

“Hayır,” dedi Yüzbaşı kısa bir duraklamadan sonra. Birden kendi ruhuna korkunç bir açıklıkla bakıp kendini gördü. Bir kez olsun kendini başkalarının gözüyle görmedi; gözünün önüne kötücül suratlı ve grotesk bir şekli olan, oyuncak bebeği andırır bir görüntü geldi. Yüzbaşı bu görüntüyü hiç acıma duymadan uzun uzun düşündü. Bunu değiştirmeksizin ve mazur görmeksizin kabullendi. “Değilim,” diye tekrarladı dalgın bir edayla.

Binbaşı Langdon bu beklenmedik cevabın üzerinde düşündü, ama konuşmayı sürdürmedi. Herhangi bir düşünce silsilesini ilk yalın önermeden sonra izlemek ona hep zor gelirdi. Kafasını salladıktan sonra kendi şaşkınlık yaratan konularına geri döndü. “Bir seferinde gündoğumundan hemen önce uyandım,” dedi. “Baktım odasındaki lamba yanıyor, içeriye girdim. Anacleto’nun yatağın kenarında oturduğunu ve ikisinin de başlarını eğmiş bir şeyle uğraştıklarını gördüm. Ne yapıyorlardı dersiniz?” Binbaşı küt parmaklarını gözlerine dayayıp yine başını salladı. “Ah, evet. Küçücük birtakım şeyleri içi su dolu bir kâseye atıyorlardı. Anacleto’nun on sentlik eşyalar dükkânından satın aldığı bir Japon zımbırtısıymış; bu küçücük şeyler suda çiçek gibi açıyordu. Onlar da saat sabahın dördünde orada oturmuş, bununla oynuyorlardı. Birden sinirlendim ve ayağım Alison’ın yatağın yanında duran terliklerine takılınca tepem attı ve terlikleri tekmeleyerek odanın öte yanına attım. Alison bana nefret duydu, günlerce soğuk davrandı. Anacleto da kahvemi getirmeden önce şeker kâsesine tuz koydu. Üzücü bir durumdu. O gecelerde Alison herhalde acı çekti.”

“Önce verir, sonra geri alırlar,” dedi Kutsal Kitap konusundaki bilgisinden çok daha fazla iyi niyetler taşıyan Leonora.

Son haftalarda Leonora da biraz değişmişti. Tam olgunluk evresine yaklaşıyordu. Bu kısa süre içinde bedeni sanki gençliğe özgü kaslı yapısını

kaybetmişti. Yüzü daha genişlemişti ve sakinken gevşek bir sevecenlik ifadesine bürünüyordu. Birçok sağlıklı bebek dünyaya getirmiş ve yaklaşık sekiz ay içinde bir tane daha doğurmayı umutla bekleyen bir kadını andırıyordu. Cildinin dokusu hâlâ narin ve sağlıklıydı ve gerçi giderek kilo alıyordu, ama henüz hiçbir sarkıklık belirtisi yoktu. Sevgilisinin karısının ölümü onu dehşete düşürmüştü. Tabutun içindeki cesedin görüntüsünden öylesine büyülenmişti ki cenaze töreninden sonra günlerce Ordu Pazarı'na sebze siparişi verirken bile saygı dolu fısıltılarla konuşmuştu. Binbaşı'ya dalgın bir tatlılıkla davranıyor ve Alison'la ilgili hatırladığı ne kadar mutlu anı varsa bunları aktarıyordu.

"Aklıma gelmişken," dedi Yüzbaşı birden, "o geceyi merak edip duruyorum; hani buraya geldiği akşamı. Senin odandayken ne dedi sana, Leonora?"

"Geldiğini bilmediğimi söylemiştim. Beni uyandırmadı." Oysa bu konuda Yüzbaşı Penderton hâlâ tatmin olmamıştı. Çalışma odasındaki sahneyi hatırladıkça, gitgide daha da tuhaf ve merak uyandırıcı geliyordu ona: Leonora'nın doğruyu söylediğinden kuşkusu yoktu, çünkü ne zaman yalan söylese bunu herkes anında anlardı. Ama Alison ne demek istemişti ve kendisi eve döndüğünde ne diye bakmak için üst kata çıkmamıştı? Zihninin gölgeli bilinçaltında bunun cevabını bildiği duygusuna kapıldı. Ama bu meseleyi düşündükçe, duyduğu huzursuzluk da o kadar artıyordu.

"Gerçekten şaşkınlığa düştüğüm bir olayı hatırlıyorum," dedi Leonora, liseli kızlarınki gibi pembe ellerini ateşe doğru uzatarak. "Hep birlikte otomobille Kuzey Carolina'ya gittiğimizde olmuştu; hani o arkadaşının evinde o güzel bıldırcınları yediğimiz günün öğleden sonrasında, Morris. Alison, Anacleto ve ben kır yolunda yürüdüğümüz sırada bir saban atını yürüten küçük bir oğlan yanımıza gelmişti - katıra yakın bir attı. Ama bu yaşlı beygirin suratı Alison'ın hoşuna gitti ve birden ona binmek istediğine karar verdi. Kuzey Carolina'lı oğlanla dostluk kurdu, sonra bir çit direğine tırmanıp ata bindi; eyersiz olarak ve üstündeki giysiyle. Bir düşün! Sanırım o ata yıllardır kimse binmemişti ve Alison biner binmez at yere yatıp onu silkelemeye başladı. Ben işte Alison Langdon'ın sonu geldi diye düşünüp gözlerimi yumdum. Ama biliyor musun ki o atı bir dakikada ayağa kaldırdı ve sanki hiçbir şey olmamış gibi tarlanın çevresinde tırıs adımlarla yürüttü.

Sen bunu asla yapamazdın, Weldon. Ve Anacleto sarhoş bir alakarga gibi oraya buraya koşuşturuyordu. Tanrım, ne andı, hiç o kadar şaşkınlığa uğramamıştım.”

Yüzbaşı Penderton esnedi, uykusu geldiğinden değil de, Leonora’nın onun biniciliğine gönderme yapmasından incindiğinden nezaketsiz (davranmak istemişti. Yüzbaşı ile Leonora arasında Firebird’le ilgili birtakım acı sahneler yaşanmıştı. O deli gibi, kontrolden çıkmış at gezintisinden sonra at bir türlü eski haline dönememiş ve Leonora şiddetle kocasını suçlamıştı. Oysa son iki hafta içinde gerçekleşen olaylar anlaşmazlıklarının yönünü değiştirmişti ve Yüzbaşı onun çok geçmeden bunu unutacağından emindi.

Binbaşı Langdon bu akşamki sohbete kendi en sevdiği özdeyişlerden biriyle son verdi: “Benim için şimdi iki şey önemli: İyi bir canlı olmak ve ülkeme hizmet etmek. Sağlıklı bir beden ve vatanseverlik.”

Bu sıralarda Yüzbaşı Penderton’ın evi akut bir psişik kriz geçiren birisi için ideal bir yer değildi. Eskiden olsa Yüzbaşı, Morris Langdon’ın hayıflanmalarını saçma bulurdu. Ama şimdi evde bir ölüm atmosferi vardı. Yalnızca Alison ölmekle kalmamış, aynı zamanda gizemli bir biçimde üçünün de yaşamları sona ermiş gibi geliyordu ona. Leonora’nın kendisinden boşanıp Morris Langdon’la birlikte çıkıp gideceğine ilişkin eski korkusunu artık dert etmiyordu. Bir zamanlar Binbaşı’ya olan eğilimi şimdi er için hissettiği duygulara kıyasla basit bir heves gibi görünüyordu.

Bugünlerde ev de Yüzbaşı’nın bir hayli sinirine dokunuyordu. Mobilyalar odalara gelişigüzel koyulmuştu. Salonda çiçek desenli pamuklu kumaşla kaplanmış geleneksel bir kanepe, bir çift rahat koltuk, cart kırmızı renkte bir halı ve antika bir yazı masası vardı. Odada Yüzbaşı'nın nefret ettiği bir gösterişlilik vardı. Dantel perdeler ucuz ve epeyce solmuş görünüyordu ve şöminenin üzerine hepsi başka çeşitten bir aksesuvar ve biblo koleksiyonu konmuştu - bir dizi sedef taklidi fil, dökme demirden bir çift güzel şamdan, kırmızı bir karpuz diliminin üzerinden gülümseyen boyalı bir siyah çocuk biblosu ve Leonora’nın içine eski kartvizitleri sıkıştırdığı mavi camdan bir Meksika kâsesi. Mobilyaların hepsi de fazla taşınmaktan biraz külüstürleşmişti ve salonun bütünüyle yarattığı kadınsı, dağınık izlenim Yüzbaşı’yı öylesine çileden çıkarıyordu ki, elinden geldiğince buradan uzak kalıyordu. Kalbinin derinliklerinde gömülü bir özlemle kışlayı düşünüyor,

yan yana sıralanmış derli toplu karyolaları, çıplak yer döşemelerini ve perdesiz çıplak pencereleri getiriyordu gözünün önüne. Gösterişsiz ve yalın olan bu hayali mekânın duvarlarından birinin önünde her nedense pirinç süslemeli eski bir oyma sandık duruyordu.

Yüzbaşı akşamüzerleri çıktığı yürüyüşler sırasında hezeyana yakın, artmış bir duyarlık durumunda oluyordu. Kendini sürüklenmiş, tüm insan etkisinden kopmuş gibi hissediyor ve genç erin düşünceli görüntüsünü tıpkı bir cadının göğsüne astığı şeytanca bir tılsıma sımsıkı sarıldığı gibi yanı başında taşıyordu. Bu dönemde kendinde tuhaf bir savunmasızlık hissediyordu. Kendini başka herkesten soyutlanmış hissetmesine karşın, yürüyüşleri sırasında gördükleri gözlerinde anormal bir önem kazanıyordu. Temas kurduğu her şey, en sıradan nesneler bile, onun kendi kaderiyle gizemli bir biçimde ilgiliymiş gibi geliyordu ona. Sözgelimi yerdeki bir çukurda bir serçe dikkatini çekse, saatlerce durup bu sıradan görüntüye dalıp gidiyordu. Şu sıralarda çeşitli duyusal izlenimleri içgüdüsel olarak kendi değerlerine göre sınıflandırma gibi temel bir yetiyi yitirmişti. Bir öğleden sonra bir kamyonun bir otomobile çarptığını gördü. Oysa bu kanlı olay, birkaç dakika sonra rüzgârda uçuşan bir gazete sayfasının görüntüsünden hiç de daha canlı bir izlenim bırakmadı onda.

Uzun bir süredir Er Williams'a olan duygularını nefret olarak nitelendirmekten vazgeçmişti. Aynı zamanda da, böylesine kapıldığı duygu için haklı bir gerekçe bulmaya çalışmıyordu artık. Eri ne sevgi ne de nefret açısından düşünüyordu; yalnızca aralarındaki engeli yıkmak için duyduğu dayanılmaz özlemin farkındaydı. Uzaktan eri kışlanın önünde dinlenirken gördüğü zamanlar ona seslenmek ya da yumruk atmak, onun şiddete karşı bir şekilde tepki vermesini sağlamak istiyordu. Eri ilk gördüğünden bu yana şimdi neredeyse iki yıl geçmişti. Ormandaki ağaçları kesme görevi için gönderilmesinden bu yana ise bir aydan daha uzun bir zaman geçmişti. Ve bütün bu süre içinde birbirleriyle yirmi-otuz kelimeden daha fazlasını pek konuşmamışlardı.

12 Kasım günü öğleden sonra Yüzbaşı Penderton her zamanki gibi yürüyüşe çıktı. Sıkıntılı bir gün geçirmişti. O sabah sınıfta bir taktik meselesini anlatarak karatahtanın önünde dururken açıklanamayan bir hafıza kaybına uğramıştı. Bir cümlenin ortasında zihni bomboş kalıvermişti.

Yalnızca verdiği dersin devamındaki her kelimeyi tümüyle unutmakla kalmamış, aynı zamanda derslikteki öğrenci subayların yüzleri bile ona yabancı görünmüştü. Zihninde Er Williams'ı açık seçik görebiliyordu; hepsi o kadar. Birkaç dakika dili tutulmuş olarak elinde tebeşirle öylece durdu. Sonra derse son verebilecek kadar toparladı kendini. Neyse ki bu zihin boşluğu olduğunda ders hemen hemen bitmişti.

Yüzbaşı avluya giden kaldırımlardan birinde kaskatı kesilmiş olarak yürüyordu. Bu öğleden sonra hava olağanüstüydü. Gökyüzünde kasvetli fırtına bulutları vardı, ama ufka yakın yerde gökyüzü hâlâ açıktı ve güneş tatlı bir ışıltıyla parlıyordu. Yüzbaşı kollarını sanki dirseklerinden bükülmüyorlarmış gibi sallıyor ve gözlerini askeri pantolonunun paçalarıyla pırıl pırıl cilalı dar ayakkabılarından ayırmıyordu. Er Williams'ın oturduğu banka varır varmaz başını kaldırdı ve bir iki saniye ona baktıktan sonra yanına gitti. Er miskin miskin kalkıp selam durdu.

"Er Williams," dedi Yüzbaşı.

Er bekledi, ama Yüzbaşı Penderton sözüne devam etmedi. Niyeti eri üniformayla ilgili kurallara uymadığı için paylamaktı. Yaklaşırken, Er Williams ceketinin düğmelerini düzgün bir biçimde iliklememiş gibi gelmişti ona. Er ilk bakışta hep sanki kısmen üniformalı ya da kıyafetinin gerekli bir öğesini ihmal etmiş gibi görünürdü. Oysa yüz yüze geldiklerinde Yüzbaşı Penderton eleştirebileceği hiçbir şey olmadığını gördü. Sivillere özgü dikkatsizlik izlenimi ordu kurallarına aykırı bir davranıştan değil, erin kendi bedeninden kaynaklanıyordu. Yüzbaşı yine genç erin karşısında dili tutulmuş ve soluksuz kalmış gibi durdu. Yüreğinden taşkın verip veriştirmeler, sevgi sözcükleri, yakarışlar ve sövgüler kopuyordu. Ama sonunda hâlâ susarak başını çevirdi.

Korkulan yağmur Yüzbaşı Penderton neredeyse eve varıncaya kadar yağmadı. Şimdi ağır ağır çiseleyen kış yağmuru yağıyordu; derken bir yaz sağanağı gibi gümbürdeyen şiddette bir yağmur indi. İlk damlalar üzerine düştüğünde Yüzbaşı evine yirmi metre yaklaşmıştı. Kısa bir mesafe koşarak kolayca bir yere sığınabilirdi. Ama sürüklenen adımları, bardaktan boşanan buz gibi sağanakla sırılsıklam olduğunda bile hızlanmadı. Ön kapıyı açtığında gözleri parlamıştı ve ürperiyordu.

*

Er Williams havadaki yağmur kokusunu alınca kışlaya girdi. Akşam yemeği saatine kadar dinlenme salonunda oturdu, sonra yemekhanenin gürültülü patırtılı ortamının ortasında acele etmeksizin bol bol yemek yedi. Bundan sonra dolabından bir torba karışık şeker çıkardı. Ağzındaki şekerlemeyi hâlâ çiğneyerek tuvalete gitti ve orada kavga çıkardı. Tuvalete girdiği sırada biri dışında bütün bölmeler doluydu, önünde de pantolonunun düğmelerini açmakta olan bir asker vardı. Ama adam tam klozete oturmaya hazırlanırken Er Williams onu kabaca iterek oradan çıkarmaya kalkıştı. Bunu izleyen kavgada küçük bir kalabalık oraya toplandı. Er Williams hem çevik hem de güçlü olduğundan kavganın başından beri üstündü. Dövüşürken yüzünde ne çaba ne de kızgınlık ifadesi vardı; yüz hatları hâlâ kayıtsızdı ve yalnızca alnındaki ter ve gözlerindeki bir şey görmeyen bakışlar mücadelesinin sonuçlarını belli ediyordu. Er Williams rakibini çaresiz bir duruma sokmuş ve kavgayı çoktan kazanmıştı ki birdenbire kendiliğinden pes etti. Sanki kavgaya olan tüm ilgisini kaybetmiş ve kendini savunmaya bile zahmet etmiyormuş gibiydi. Tam anlamıyla yenilmiş ve kafası acımasızca beton zemine vurulmuştu. Bittiğinde, sersemlemiş bir halde kalkıp tuvaleti bile kullanmadan orayı terk etti.

Er Williams'ın başlattığı ilk kavga değildi bu. Son iki hafta içinde her gece kışlada kalmış ve ortalığı bir hayli karıştırmıştı. Kışla arkadaşlarının daha önce kuşkulanmadıkları, kişiliğinin yeni bir yönüydü bu. Saatlerce uyuşuk bir halde oturuyor, sonra ansızın mazeret götürmez bir saldırıya girişiyordu. Boş zamanlarında artık ormanda yürüyüş yapmıyordu ve geceleri iyi uyuyamıyor, kâbus homurtularıyla yatakhanenin sessizliğini bozuyordu. Ne var ki, kimse onun bu tuhaflıklarının üzerinde durmuyordu. Kışlada bundan çok daha tuhaf davranışlar vardı. Yaşlı bir onbaşı her gece gündüz yaptığı her şeyi içeren bir günce halinde Shirley Temple'a mektup yazıyor ve ertesi sabah kahvaltıdan önce bunu postaya veriyordu. On yıllık hizmeti geride bırakmış başka bir adam bir arkadaşı bira alması için ona elli sent borç vermedi diye üçüncü katın penceresinden kendini aşağı atmıştı. Aynı bataryada görevli bir aşçı, hiçbir tıbbi yadsımanın gideremediği bir yanılgıyla, kendisinde dil kanseri olduğu yolunda bir sabit fikirle aklını bozmuştu. Tat alma organı görünecek kadar dilini çıkararak aynanın önünde

kara kara düşünürdü ve iğne ipliğe dönünceye kadar yeme içmeden kesilmişti.

Kavgadan sonra Er Williams yatakhaneye gidip karyolasına uzandı. Şekerleme paketini yastığının altına soktu ve gözlerini tavana dikti. Dışarıda yağmur hafiflemiş ve şimdi gece olmuştu. Er Williams'ın zihni birkaç boş hülyayla renklendi. Yüzbaşı'yı düşündü, ama yalnızca hiçbir anlamı olmayan bir dizi zihinsel resim gördü. Bu güneyli genç er için subaylar siyahilerle aynı belirsiz sınıfa giriyordu; yaşamında bir yerleri vardı, ama onlara insan gözüyle bakmıyordu. Yüzbaşı'yı sanki bir hava koşulu ya da doğal bir olaymış gibi yazgıcı bir anlayışla kabul ediyordu. Yüzbaşı'nın davranışı beklenmedik bir şey olarak görünebilirdi, ama bunu kendiyle özdeşleştirmiyordu. Nasıl ki bir sağanağı ya da bir çiçeğin solmasını sorgulamıyorsa, bunu sorgulamak da aklına gelmiyordu.

Lambanın yakıldığı ve kapı aralığından kendisine bakan esmer kadını gördüğü geceden beri Yüzbaşı Penderton'ın evine yaklaşmamıştı. O sırada büyük bir korkuya kapılmıştı; ama bu korku zihinsel olmaktan çok fiziksel, anlaşılmış olmaktan çok bilinç dışıydı. Ön kapının kapandığını işittikten sonra, ihtiyatla dışarıya bakmış ve ortalığın tenha olduğunu görmüştü. Bir kez ormanda kendini güvene alır almaz, neden korktuğunu tam olarak anlamasa da, umutsuzca, sessizce koşmuştu.

Oysa Yüzbaşı'nın karısının anısı aklından çıkmamıştı. Her gece Leydi'yi düşlüyordu. Askere kaydolmasından sonra, bir seferinde besin zehirlenmesi geçirmiş ve hastaneye kaldırılmıştı. Ne zaman yanına hemşireler gelse, kadınlardaki kötü hastalığın düşüncesiyle yorganın altında ürperiyor ve onlardan bir şey istemektense saatlerce perişan halde yatıyordu. Oysa Leydi'ye dokunmuştu ve artık bu hastalıktan korkmuyordu. Her gün onun atını tımar eder, eyerler ve onun at üstünde uzaklaşıp gidişini izlerdi. Sabahın erken saatlerinde havada kışa özgü bir sertlik olurdu ve Yüzbaşı'nın karısının yüzü pembe, morali yüksek görünürdü. Leydi her zaman Er Williams'a şaka yapar ya da dostça bir şey söylerdi, ama kendisi hiçbir zaman onun yüzüne bakmaz ya da şakalarına karşılık vermezdi.

Hiçbir zaman Leydi ile ahır ya da açık hava arasında bir bağ kurmazdı. Er Williams için Leydi her zaman geceleri dalıp giderek onu izlediği odada olurdu. O anların anısı tümüyle duyusaldı. Ayaklarının altındaki kalın halı,

ipek yatak örtüsü, hafif parfüm kokusu vardı anılarında. Kadın teninin yumuşak, rahatlatıcı sıcaklığı, sessiz karanlık vardı; onun yatağının yanında çömelmiş otururken yüreğindeki yabansı tatlı duygu ve bedenindeki gergin güç. Bunu bir kez tattıktan sonra unutup gidemezdi; içinde gerçekleşmesi ölüm kadar kesin, karanlık, uyuşturucu etkisi altındaymışçasına bir özlem doğmuştu.

Gece yarısı yağmur durdu. Kışlanın ışıkları söndürüleli çok olmuştu. Er Williams soyunmamıştı ve yağmur dinince tenis pabuçlarını ayağına geçirip dışarı çıktı. Yüzbaşı'nın evine giderken ordugâhın çevresindeki ormanın dışından dolaşarak her zamanki yolunu seçti. Ama bu gece Ay yoktu ve er her zamankinden daha hızlı yürüyordu. Bir kez yolunu kaybetti ve sonunda Yüzbaşı'nın evine vardığında başından bir kaza geçti. Karanlıkta tökezleyerek başlangıçta kendisine derin görünen bir çukura düştü. Nerede olduğunu anlamak için birkaç kibrit yaktı ve yeni kazılmış bir çukura düşmüş olduğunu gördü. Ev karanlıktı ve şimdi üstü başı sıyrıklar ve çamurla kaplı, soluk soluğa kalmış olan er içeriye girmeden önce bir iki dakika bekledi. Buraya daha önce tam altı kez gelmişti, bu yedincisiydi ve sonuncusu olacaktı.

Yüzbaşı Penderton yatak odasının arka penceresinin önünde duruyordu. Üç kapsül ilaç yutmuştu, ama hâlâ uyuyamıyordu. Brendi onu hafifçe sarhoş etmişti ve biraz da ilacın etkisi altındaydı, ama hepsi bu kadardı. Lükse çok düşkün ve giyimi konusunda titiz olan Yüzbaşı geceleri yatarken en kaba giyecekleri giyerdi. Üzerinde şimdi yeni dul kalmış bir kadın hapishane yöneticisi için satın alınabilecek, kaba siyah yünden bir şal vardı. Pijamaları çadır bezi kadar sert, ağartılmamış bir kumaştandı. Yerler o anda artık soğuk olduğu halde, yalınayaktı.

Yüzbaşı çam ağaçlarının rüzgârdaki hışırtısını dinlerken, gecenin karanlığında ufacık bir kıvılcım gördü. Yalnızca bir an içinde rüzgâr bu kıvılcımı söndürdü, ama Yüzbaşı o bir anda bir yüz görmüştü. Ve karanlık ortamda kıvılcımın aydınlattığı o yüzü görünce Yüzbaşı'nın soluğu kesildi. Gözlemeyi sürdürdü ve çimenlikten geçen karaltıyı zar zor seçti. Yüzbaşı şalının uçlarına sıkı sıkı sarıldı ve elini göğsüne bastırdı. Gözlerini yumup bekledi.

Başlangıçta kulağına hiç ses gelmedi. Sonra merdivenlerdeki ihtiyatlı ayak seslerini işitmekten çok hissetti. Yüzbaşı'nın oda kapısı aralıktı ve bu aralıktan bir karaltı gördü. Bir şey fısıldadı, ama sesi öyle ıslık gibi ve hafifti ki, dışarıdaki rüzgârın sesi gibiydi.

Yüzbaşı Penderton bekledi. Gözlerini yine yumarak birkaç dakika orada acı dolu bir gerilim içinde durdu. Sonra koridora çıktı ve karısının soluk boz penceresinin önünde aradığı kişinin siluetini gördü. Daha sonra Yüzbaşı o anda her şeyi anladığını söyleyecekti kendi kendine. Aslında, büyük ama bilinmeyen bir şok beklendiğinde, zihin içgüdüsel olarak bir an için şaşırma yetisini yitirerek kendini hazırlar. O savunmasızlık anında yarı yarıya tahmine dayanan çeşit çeşit olasılıklar öne çıkar ve felaket biçimlendiğinde bunu doğaüstü bir yoldan önceden anlamış olma duygusu oluşur. Yüzbaşı komodinin çekmecesinden tabancasını çıkardı, koridoru geçti ve karısının odasının ışığını yaktı. Bunu yaparken, uykuda bekleyen birtakım anı kırıntıları -pencerenin önündeki bir gölge, gecenin içindeki bir ses-zihninde canlandı. Her şeyi bildiğini söyledi kendi kendine. Ama bunun ne olduğunu dile getiremeyeceğini biliyordu. Yalnızca bunun bir son olduğundan emindi.

Er çömeldiği yerden kalkmaya zaman bulamadı. Işıkta gözlerini kırpıştırdı, yüzünde hiç korku yoktu; sanki bağışlanamaz biçimde rahatsız edilmiş gibi afallamayla karışık bir kızgınlık ifadesi vardı. Yüzbaşı keskin nişancıydı ve iki kez ateş etmesine karşın, erin göğsünün ortasında yalnızca bir delik kaldı.

Tabancadan çıkan silah sesleri üzerine Leonora uyanarak yatakta doğrulup oturdu. Henüz hâlâ yarı yarıya uyanıktı ve çevresine sanki bir oyun sahnesi, dehşet verici ama inanılması gerekmeyen bir trajedi izliyormuş gibi bakınıyordu. Hemen hemen o anda Binbaşı Langdon arka kapıyı çaldı, sonra da ayağında terlikler, sırtında bir ropdöşambrla koşarak merdivenleri tırmandı. Yüzbaşı yığılmış, sırtını duvara yaslamıştı. Tuhaf, kaba şalının içinde beli bükük, sefahat düşkünü bir keşişi andırıyordu. Erin bedeni ölümde bile hâlâ sıcak, hayvansı bir rahatlık görüntüsüne sahipti. Ciddi yüzü değişmemişti ve güneş yanığı elleri sanki uykudaymış gibi halının üzerinde avuçları yukarı bakarak iki yanında uzanmıştı.